

**Pojedinačni finansijski
izvještaji za godinu koja se
završava na dan 31.
decembra 2024. godine i
Izvještaj nezavisnog
revizora**

Nova Banka a.d. Banja Luka

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za pripremu i odobravanje pojedinačnih finansijskih izvještaja

Uprava Banke dužna je pripremiti pojedinačnih finansijske izvještaje za svaku poslovnu godinu, koji daju istinit i vjeran prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njenog poslovanja i novčanog toka u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućuju pripremanje pojedinačnih finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za poduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir takvih računovodstvenih politika koje će biti u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih odluka i procjena, te pripremanje pojedinačnih finansijskih izvještaja na principu neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je dužna podnijeti na usaglašavanje Nadzornom odboru godišnje izvještaje Banke zajedno sa pojedinačnim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava podnošenje pojedinačnih finansijskih izvještaja Skupštini akcionara na usvajanje.

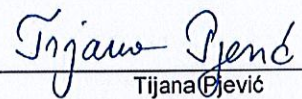
Pojedinačni finansijski izvještaji za godinu završenu 31. decembra 2024., prikazani na stranama od 5 do 119, odobreni su od strane Uprave dana 18. februara 2025. godine.

U ime i za račun Banke:

Siniša Adžić
Predsjednik Uprave Banke

Jasna Zrilić
Član Uprave Banke

Tijana Djević
Direktor sektora za finansije i računovodstvo

Sadržaj:

Izveštaj nezavisnog revizora.....	1 - 4
Pojedinačni finansijski izvještaji:	
Pojedinačni Izveštaj o ukupnom rezultatu.....	5
Pojedinačni Izveštaj o finansijsko položaju.....	6
Pojedinačni Izveštaj o promjenama na kapitalu.....	7
Pojedinačni Izveštaj o tokovima gotovine.....	8
Napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje.....	9 – 119

Prilog: Izveštaj o poslovanju organizacionog dijela Banke, koji obavlja poslove sa hartijama od vrijednosti kao kustodi banka

Izveštaj nezavisnog revizora

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Vase Pelagića 2/IV
78 000 Banja Luka
Republika Srpska
Bosna i Hercegovina

T +387 51 211 509; +387 51 211 294

F +387 51 211 501

E office@ba.gt.com

www.grantthornton.ba

Nadzornom odboru i akcionarima Nove banke a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja Nove banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju pojedinačni Izveštaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2024. godine, i pojedinačni Izveštaj o ukupnom rezultatu, pojedinačni Izveštaj o promjenama u kapitalu i pojedinačni izvještaj o tokovima gotovine za period od 01.01. do 31.12.2024. godine i napomene uz pojedinačne finansijske izvještaje koje uključuju pregled materijalno značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju, u svim materijalno značajnim aspektima, finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2024. godine i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za godinu koja se tada završila u skladu sa zakonskom i računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj.

Osnova za mišljenje

Obavili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MrevS). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljno opisane u našem izvještaju u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja. Nezavisni smo u odnosu na Banku u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeks), kao i u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja Banke u Republici Srpskoj i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije pojedinačnih finansijskih izvještaja u cjelini, kao i u formiranju našeg mišljenja o njima i mi ne izražavamo posebno mišljenje o ovim pitanjima.

Ključna pitanja revizije	Revizijski pristup
<p>Umanjenje vrijednosti kredita i potraživanja po kreditima – očekivani kreditni gubici</p>	
<p>Kao što je navedeno u napomeni 19 Banka je iskazala kredite i potraživanja od komitenata u bruto iznosu od 1.897.294 hiljada BAM, i ukupne očekivane kreditne gubitke u iznosu od 87.808 hiljada BAM.</p>	<p>Na osnovu procjene rizika, testirali smo obračun očekivanih kreditnih gubitaka i primjenu Metodologije koju Banka koristi i usaglašenosti iste sa zahtjevima MSFI 9 i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, kao i pretpostavki koje su korištene za izradu metodologije.</p>
<p>Banka primjenjuje Metodologiju za izračunavanje umanjena vrijednosti za očekivane gubitke u skladu sa MSFI 9 i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka propisanu od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske u daljem tekstu („Metodologija“) opisana u Napomeni 3.10.</p>	<p>U okviru revizorskog tima, bio je uključen ekspert za ocjenu Metodologije koju Banka koristi i usaglašenosti iste sa zahtjeva MSFI 9 propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske.</p>
<p>S obzirom da obračun umanjena vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po kreditima i potraživanjima zahtijeva upotrebu složenih i kompleksnih modela i procjenu Uprave Banke, sam postupak utvrđivanja očekivanih kreditnih gubitaka može biti izložen subjektivnoj procjeni Uprave Banke.</p>	<p>Stekli smo razumijevanja kontrolnog okruženja i internih kontrola koje je uspostavila Uprava Banke u procesu umanjena vrijednosti za očekivane kreditne gubitke, uključujući korištene aplikacije i informacione alate, tehnologije i pripadajuće interne kontrole.</p>
<p>Zbog kompleksnosti obračuna očekivanih kreditnih gubitaka i izloženosti subjektivnoj procjeni Uprave Banke, obračun umanjena vrijednosti kredita i potraživanja je odabran za ključno pitanje u reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja za period koji se završava 31. decembra 2024. godine.</p>	<p>Procijenili smo i testirali dizajn, implementaciju i operativnu efikasnost ključnih kontrola za identifikaciju izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika. Procijenili smo i testirali kriterijume za faze (Stage-ove) u koje se svrstavaju izloženosti sa povećanim kreditnim rizikom od trenutka odobravanja do trenutka izvještavanja.</p>
<p>Uprava Banka je dala više informacija u napomenama 3.10. Finansijski instrumenti – Priznavanje i odmjeravanje, 3.13 – Obezvredjenje kredita i kreditnih plasmana bankama i komitentima, 14 Neto rashodi umanjena vrijednosti i rezervisanja za očekivane kreditne gubitke, 19 – Krediti i potraživanja po kreditima i 40.2. Kreditni rizik.</p>	<p>Na bazi uzorka provjerili smo obračun koji je Banka izvršila za očekivane kreditne gubitke za kredite koji su obezvrijeđeni na grupnoj osnovi.</p>
	<p>Na bazi uzorka testirali smo pojedinačno značajne kreditne izloženosti kako bismo procijenili rezervisanja za očekivane kreditne gubitke gdje je vršeno individualno umanjenje vrijednosti.</p>
	<p>Na bazi uzorka provjerili smo kriterije koji su bili osnov za određivanje da li je obezvredjenje nastalo i da li su postojali uslovi za izračun na individualnoj osnovi. Na uzorku koji je testiran potvrdili smo kriterijume koje su bili osnov za individualnu procjenu, odnosno potvrdili smo da su promjene koje su nastale kod dužnika, adekvatno procijenjene.</p>
	<p>Razmatrali smo pretpostavke Uprave, uključujući procjene budućih novčanih tokova, procjenu vrijednosti pripadajućih kolaterala i procjene nadoknadivosti istih.</p>
	<p>Procijenili smo modele koji se koriste za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka, razumnost pretpostavki, te potpunost i tačnost podataka koje je Banka koristila za procjenu umanjena vrijednosti po kreditima koji imaju slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika. Na bazi uzorka testirali smo primjenu Odluke o upravljanju kreditnim rizikom.</p>

Ostale informacije

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Uprava Banke je takođe odgovorna za pripremu Godišnjeg izvještaja o poslovanju kastodi banke Nove banke a.d. Banja Luka za 2024. godinu, koji se sastavlja u skladu sa članom 57a Pravilnika o obavljanju kastodi poslova i Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o obavljanju kastodi poslova.

U vezi s našom revizijom pojedinačnih finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo gore navedeni Izveštaj o poslovanju kastodi banke Nove banke za 2024. godinu i u provođenju toga, da razmotrimo jesu li informacije objelodanjene u Godišnjem izvještaju o poslovanju kastodi banke značajno proturječne pojedinačnim revidiranim finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, na osnovu posla koji smo obavili na ostalim informacijama, zaključimo da postoji značajan pogrešan prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da objavimo tu činjenicu. U ovom pogledu nemamo nikakve značajne činjenice koje smatramo prigodnim za objavu.

Odgovornosti Uprave i Nadzornog odbora za pojedinačne finansijske izvještaje

Uprava Banke je odgovorna za sastavljanje i fer prikazivanje pojedinačnih finansijskih izvještaja u skladu sa zakonskom i računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke Republike Srpske i za one interne kontrole za koje Uprava Banke utvrdi da su neophodne i koje omogućavaju sastavljanje pojedinačnih finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljed pronevjere ili greške.

U sastavljanju pojedinačnih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako menadžment ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini. Nadzorni odbor je odgovoran za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja koje je ustanovila Banka.

Odgovornosti revizora za reviziju pojedinačnih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li pojedinačni finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza usljed prevare ili pogreške i izdati revizorov izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati usljed prevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih pojedinačnih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza pojedinačnih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog usljed prevare je veći od rizika nastalog usljed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola;
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke;

- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika, razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava;
- zaključujemo o primjerenosti korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskom izvještaju na povezane objave u pojedinačnim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju. Ocjenjujemo ukupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj pojedinačnih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li pojedinačni finansijski izvještaji, osnovne transakcije i događaje na način kojim se postiže fer prezentacija.

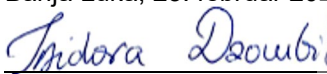
Mi komuniciramo sa Nadzornim odborom u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i sve značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Takođe obezbjeđujemo Nadzornom odboru izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtijeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koje se u razumnoj mjeri može očekivati da se odražavaju na našu nezavisnost i, gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih Nadzornom odboru, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji pojedinačnih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i, shodno tome, predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Aleksandar Džombić, Ovlašćeni revizor.

Grant Thornton d.o.o. Banja Luka
Banja Luka, 25. februar 2025. godine

Isidora Džombić
Managing Partner – Direktor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

Aleksandar Džombić
Ovlašćeni revizor
Grant Thornton d.o.o. Banja Luka

NOVA BANKA A.D. BANJA LUKA

NAPOMENE UZ POJEDINAČNE FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2024.

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU (BILANS USPJEHA)

Za godinu koja se završila 31. decembra
(U hiljadama BAM)

	<i>Napomena</i>	2024. 000 BAM	2023. 000 BAM
Prihodi od kamata	6	127.741	105.359
Rashodi od kamata	7	(22.736)	(15.644)
Neto prihodi od kamata		105.005	89.715
Prihodi od naknada i provizija	8	60.218	55.283
Rashodi od naknada i provizija	9	(22.669)	(20.357)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija		37.549	34.926
Neto prihod od kursnih razlika	10	6.677	6.547
Ostali operativni prihodi	11	23.262	8.631
Operativni i ostali rashodi	12	(60.039)	(61.429)
Obezbvredjenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	13	-	(7)
Dobit prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja		112.454	78.383
Neto rashodi umanjenja vrijednosti i rezervisanja za očekivane kreditne gubitke	14	(19.915)	(17.535)
Dobit prije oporezivanja		92.539	60.848
Porez na dobit	15	(6.497)	(5.320)
Dobit tekuće godine		86.042	55.528
Ostali ukupni rezultat u periodu, neto od poreza			
<i>Stavke koje mogu biti naknadno reklasifikovane u dobitke ili gubitke:</i>			
- Dobitak / (gubitak) po osnovu promjene finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		55	39
Ukupni rezultat		86.097	55.567
Zarada po akciji	31	0,47	0,30

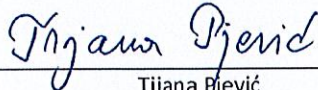
Napomene na narednim stranicama čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

Ovi pojedinačni finansijski izvještaji su usvojeni od strane Uprave Banke, dana 18. februara 2025. godine.
Potpisano u ime Nove banke a.d. Banja Luka:

 Siniša Adžić
 Predsjednik Uprave Banke

 Jasna Zrilić
 Član Uprave Banke

 Tijana Pjević
 Direktor sektora za finansije i računovodstvo

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU (BILANS STANJA)

Na dan 31. decembra

(U hiljadama BAM)

	<i>Napomena</i>	2024. 000 BAM	2023. 000 BAM
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	16	379.606	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	17	264.953	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	18a	318.134	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	18b	19.768	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	18c	129.065	218.335
Ulaganja u zavisna društva	18d	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama		233	608
Kredit i potraživanja po kreditima	19	1.809.486	1.653.125
Materijalna imovina	20	43.657	41.342
- Nekretnine i oprema	20a	32.497	32.526
- Sredstva sa pravom korištenja	20b	6.682	4.282
- Investicione nekretnine	20c	4.478	4.534
Nematerijalna imovina	21	2.671	2.584
Sredstva stečena naplatom potraživanja	22	95	110
Ostala potraživanja i razgraničenja	23	61.494	32.925
Odložena poreska sredstva	15	18	4
UKUPNA AKTIVA		3.040.187	2.871.084
PASIVA			
Obaveze			
Depoziti komitenata	24	2.280.618	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	25	270.157	276.087
Rezervisanja na stavke vanbilansa	26	5.354	4.123
Rezervisanja za potencijalne obaveze	27	1.027	2.160
Ostale obaveze i razgraničenja	28	79.311	33.305
Odložene poreske obaveze	15	501	409
Subordinirani dug (dopunski kapital)	29	37.600	37.600
Ukupno obaveze		2.674.568	2.561.562
Kapital			
Akcijski kapital	30	184.638	184.638
Rezerve iz dobiti		13.268	10.491
Revalorizacione rezerve		23	(32)
Neraspoređena dobit		167.690	114.425
Ukupan kapital		365.619	309.522
UKUPNA PASIVA		3.040.187	2.871.084
Vanbilansna evidencija	32	587.811	494.844

Napomene na narednim stranicama čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završila 31. decembra

(U hiljadama BAM)

	Akcijski kapital obične akcije	Rezerve iz dobiti	Neraspoređena dobit	Revalorizacione rezerve	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023. godine	184.638	8.440	60.948	(72)	253.954
Raspored dobiti (napomena 30):					
Prenos na zakonske rezerve	-	2.051	(2.051)	-	-
Dobit tekuće godine	-	-	55.528	-	55.528
Ostali dobiti i gubici u periodu, neto od poreza:					
- Nerealizovani dobitak po osnovu promjene fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	156	156
-Odložena poreska sredstva na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultata	-	-	-	(3)	(3)
- Ispravka vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednost kroz ostali ukupni rezultat (napomena 18c)	-	-	-	(113)	(113)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	184.638	10.491	114.425	(32)	309.522
Stanje na dan 01.01.2024. godine	184.638	10.491	114.425	(32)	309.522
Raspored dobiti (napomena 30):					
Prenos na zakonske rezerve	-	2.777	(2.777)	-	-
Dobit tekuće godine	-	-	86.042	-	86.042
Isplata dividende po odluci Skupštine Banke	-	-	(30.000)	-	(30.000)
Ostali dobiti i gubici u periodu, neto od poreza:					
- Nerealizovani dobitak po osnovu promjene fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	145	145
-Odložena poreska sredstva na finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultata	-	-	-	(7)	(7)
- Ispravka vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednost kroz ostali ukupni rezultat (napomena 18c)	-	-	-	(83)	(83)
Stanje na dan 31.12.2024. godine	184.638	13.268	167.690	23	365.619

Napomene na narednim stranicama čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

POJEDINAČNI IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

Za period od 01. januara do 31. decembra

(U hiljadama BAM)

	2024. 000 BAM	2023. 000 BAM
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi kamata, naknada i provizija po kreditima i poslovima lizinga	156.794	155.556
Isplate kamata i naknade	(21.393)	(11.237)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)	3.583	409
Novčane isplate zaposlenima i dobavljačima	(80.803)	(77.799)
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	(153.015)	(120.734)
Depoziti klijenata	72.740	62
Plaćeni porez na dobit	(5.891)	(5.145)
Neto novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti	(27.985)	(58.888)
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kratkoročni plasmani finansijskim institucijama	(20.076)	38
Primici kamata	20.816	-
Primici dividendi	12.148	214
Kupovina nematerijalne aktive	(956)	(1.699)
Kupovina materijalne aktive	(2.731)	(3.170)
Kupovina drugih ulaganja	(71.617)	(248.457)
Prodaja drugih ulaganja	109.513	165.975
Neto novčani tokovi iz aktivnosti investiranja	47.097	(87.099)
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
Kamata plaćena na pozajmice (kreditne linije i subordinirani dug)	(4.673)	(3.263)
Uzete pozajmice (kreditne linije i subordinirani dug)	39.677	51.604
Povrat pozajmica (kreditne linije i subordinirani dug)	(45.607)	(54.794)
Neto novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja	(10.603)	(6.453)
Neto (smanjenje) / porast novčanih sredstava i novčanih ekvivalenata	8.509	(152.440)
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na početku perioda	630.870	776.763
Efekti promjene deviznih kurseva novčanih sredstava i novčanih ekvivalenata	6.677	6.547
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju perioda – bruto	646.056	630.870
Ispravke vrijednosti na novčana sredstva i novčane ekvivalente	(1.497)	(506)
Novčana sredstva i novčani ekvivalenti na kraju perioda – neto (napomene 16 i 17)	644.559	630.364

Napomene na narednim stranicama čine sastavni dio ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Nova Banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) je osnovana u oktobru 1992. godine i upisana u sudski registar rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-292/92, pod nazivom Eksim banka a.d. Bijeljina. Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-352/94 iz jula 1994. godine izvršena je promjena naziva Banke u Eksport-import Banka a.d. Bijeljina, dok je Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-598/99 od 17. juna 1999. godine izvršen upis promjene naziva Banke u Nova banka a.d. Bijeljina. Banka je u 2007. godini Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci promijenila sjedište i posluje pod nazivom Nova banka a.d. Banja Luka.

U okviru Banke posluju dva organizaciona dijela i to Filijala za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Broker nova (Broker Nova) i Odjeljenje za kastodi poslove (Kastodi banka).

Filijala za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Broker nova organizovana je 2001. godine kao poseban organizacioni dio za poslovanje hartijama od vrijednosti. U skladu sa Zakonom o tržištu hartija od vrijednosti i dobijenom dozvolom Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, Broker Nova kao berzanski posrednik obavlja slijedeće poslove:

- poslove posredovanja u kupovini i prodaji hartija od vrijednosti po nalogu klijenta u svoje ime, a za račun klijenta (brokerski poslovi),
- poslove trgovine hartijama od vrijednosti u svoje ime i za svoj račun radi ostvarivanja razlike u cijeni (dilerski poslovi).

Dozvola za obavljanje brokerskih i dilerskih poslova je izdata od strane Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske broj 01-UP-56-242-1/23 i važi od 19.04.2023. do 19.04.2026. godine.

Finansijski podaci za 2024. i 2023. godinu prikazani su u napomeni 37.

Banka od 2007. godine obavlja djelatnost Kastodi banke na osnovu dozvole Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske.

Kastodi banka može da obavlja sljedeće vrste poslova:

- a) otvaranje i vođenje računa hartija od vrijednosti u Centralnom registru hartija od vrijednosti u ime i za račun vlasnika – svojih klijenata (kastodi račun na ime), te u ime kastodi banke, a za račun vlasnika, odnosno nominovanih vlasnika – svojih klijenata (zbirni kastodi račun)
- b) izvršavanje naloga za prenos prava iz hartija od vrijednosti i naloga za upis prava trećih lica na hartijama od vrijednosti i staranje o prenosu prava iz tih hartija,
- c) naplata potraživanja od emitenta po raznim osnovama, te staranje o ostvarivanju drugih prava koja pripadaju vlasnicima hartija od vrijednosti, a klijenti su kastodi banke,
- d) ostale usluge vezane za hartije od vrijednosti, ostvarivanje prava i ispunjenje obaveza koje proizilaze iz hartija od vrijednosti, dogovorene između Klijenta i Kastodi banke, a koje nisu u suprotnosti sa zakonskim propisima,
- e) poslove platnog agenta,
- f) poslove banke depozitar investicionih fondova.

Dozvola za obavljanje kastodi poslova je izdata od strane Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske broj 01-UP-55-137-2/22 i važi od 31.03.2022. do 31.03.2025. godine.

Finansijski podaci za 2024. i 2023. godinu prikazani su u napomeni 38.

U decembru 2002. godine, Skupština Banke je donijela odluku o statusnoj promjeni pripajanja Agroprom Banke a.d. Banja Luka, a od 01. januara 2003. godine Agroprom Banka a.d. Banja Luka posluje u sastavu Banke.

Na dan 31.12.2024. godine većinski vlasnik Banke je preduzeće MG Mind d.o.o. Mrkonjić Grad sa 99,70% učešća u kapitalu (31.12.2023: 99,12%). MG Mind d.o.o. Mrkonjić Grad radi konsolidaciju finansijskih izvještaja na nivou Grupe, uključujući pravna lica koja čine Grupu.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (nastavak)

Na dan izdavanja izvještaja Nadzorni odbor, Upravu Banke i Odbor za reviziju čine sljedeći članovi:

Nadzorni odbor:

Goran Radanović	Predsjednik Nadzornog odbora	12.05.2023-12.05.2027.	Nezavisan član
Ljupko Miletić	Član Nadzornog odbora	12.05.2023-12.05.2027.	
Aleksandar Kesić	Član Nadzornog odbora	12.05.2023-12.05.2027.	Nezavisan član
Miloš Vujnović	Član Nadzornog odbora	12.05.2023-12.05.2027.	Nezavisan član
Avram Milenković	Član Nadzornog odbora	12.05.2023-12.05.2027.	Nezavisan član

Uprava:

Siniša Adžić	Predsjednik Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.	
Jasna Zrilić	Član Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.	
Nenad Nenadić	Član Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.	
Mladen Čulić	Član Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.	
Boris Dragić	Član Uprave Banke	01.01.2023-20.12.2026.	

Odbor za reviziju:

Mile Banika	Predsjednik Odbora za reviziju	19.06.2023-19.06.2027.	Nezavisan član
Radmila Bajić	Član Odbora za reviziju	19.06.2023-19.06.2027.	
Aleksandra Grčić	Član Odbora za reviziju	19.06.2023-29.02.2024.	Nezavisan član
Dragan Čulić	Član Odbora za reviziju	01.03.2024-19.06.2027.	

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje svih bankarskih poslova: depozitne poslove, kreditne poslove, garancijske poslove, poslove sa efektivom, devizne i mjenjačke poslove, emisione i depo-poslove, poslove platnog prometa, poslove posredovanja u trgovini hartijama od vrijednosti, kupovinu i naplatu potraživanja i druge bankarske i finansijske poslove u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske.

Sjedište Banke je u Ulici Kralja Alfonsa XIII broj 37 A, Banja Luka.

Banka posluje preko Centrale sa sjedištem u Banjoj Luci, 61 filijala koje su locirane na području Bosne i Hercegovine i to 48 filijala u Republici Srpske, 11 filijala u Federaciji Bosne i Hercegovine i 1 filijala na području Brčko Distrikta i posebnog organizacionog dijela za trgovanje hartijama od vrijednosti – Broker Nova.

Na dan 31. decembar 2024. godine Banka je imala 698 radnika (31. decembra 2023. godine: 679 radnika).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Pojedinačni finansijski izvještaji Banke pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Republici Srpskoj („RS“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, Zakonu o bankama Republike Srpske i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske donesenim na osnovu pomenutih zakona („ABRS“).

- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama Republike Srpske propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno pomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka;
- Odluka o sistemu upravljanja u Banci;
- Odluka o upravljanju rizikom likvidnosti;
- Odluka o izračunavanju kapitala banaka;
- Odluka o poslovanju banaka sa licima u posebnoj odnosu sa bankom;
- Odluka o velikim izloženostima;
- Odluka o upravljanju kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi;
- Odluka o minimalnim standardima za upravljanje deviznim rizikom banaka.

Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“) stupila je na snagu 1. januara 2020. godine i rezultirala je određenim razlikama proisteklim iz izračuna umanjena vrijednosti za kreditne gubitke u odnosu na zahtjeve MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“), kao i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (a čije vrednovanje je u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke, na dan 31.12.2024. godine formirala veća umanjena vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 26.356 hiljada BAM (2023.: 14.326 hiljada BAM) u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat metodologije i modela Banke, interno razvijenih prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa umanjena vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 u iznosu od 11.076 hiljada BAM,
- primjene minimalnih stopa umanjena vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 u iznosu od 8.436 hiljada BAM,
- primjene minimalnih stopa umanjena vrijednosti propisanih članom 25. Odlukom za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) u iznosu od 6.844 hiljade BAM, od čega se iznos od 6.471 hiljada BAM odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 373 hiljada BAM na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom. Banka ne priznaje kamatu za neprihodujući portfolio po unwinding principu.

Povećanje razlike u obračunatim efektima ispravki vrijednosti u odnosu na iznos koji bi bio rezultat metodologije i modela Banke u odnosu na prethodnu godinu za 12.030 miliona BAM je najvećim dijelom prouzrokovano primjenom minimalnih stopa ispravke vrijednosti definisanih Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa, propisanoj od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.1. Izjava o usaglašenosti (nastavak)

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u RS i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Kredit i potraživanja po kreditima	24.778	13.323
Obaveze	1.578	1.003
Kapital	26.356	14.326

U skladu sa Smjernicama za upravljanje klimatskim rizicima i rizicima povezanim sa životnom sredinom Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Banka je izradila Procjenu uticaja klimatskih rizika i rizika povezanih sa životnom sredinom na kolaterale i imovinu „Nove banke“ AD (u daljem tekstu: Procjena uticaja).

Procjena uticaja je urađena sa ciljem da se u okviru uspostavljenog sistema upravljanja rizicima u Banci omogući utvrđivanje, mjerenje, upravljanje i kontrola pomenutih rizika, kako bi se osiguralo da Banka spremno odgovori na moguće negativne posljedice izazvane klimatskim rizicima i rizicima povezanim sa životnom sredinom.

Banka je za potrebe ove Procjene, prethodno izradila teritorijalnu matricu izloženosti klimatskim rizicima i rizicima povezanim sa životnom sredinom, kao i matricu rizičnosti prema određenoj djelatnosti (sektorska matrica).

Kod navedenih matrica prilikom procjene značajnosti klimatskih rizika i rizika povezanih sa životnom sredinom postupano je na način da je identifikovanim rizicima dodijeljena ocjena značajnosti rizika (nivo značajnosti: nizak, srednji, visok) u skladu sa Metodologijom testiranja otpornosti na stres i kvantifikacijom značajnih rizika.

Na osnovu procjene izvedeni su zaključci da potencijalni gubici, u slučaju realizacije klimatskih rizika i rizika povezanih sa životnom sredinom ne bi značajno ugrozili poslovanje banke, kapital i likvidnost, ali s obzirom da je procijenjeni potencijalni gubitak po ovom riziku veći od praga materijalne značajnosti utvrđenog kroz ICAAP, prilikom sledeće identifikacije rizika u okviru ICAAP-a identifikovaće se pojedinačni klimatski rizici i oni povezani sa životnom sredinom i uključiti u katalog rizika.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja pojedinačnih finansijskih izvještaja

Pojedinačni finansijski izvještaji Banke su pripremljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), izuzev ako nije drugačije naznačeno u računovodstvenim politikama u nastavku. Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Banka ima osnivački udio u zavisnom preduzeću ATOS Bank a.d.Banja Luka, u iznosu od 11.007 BAM, odnosno 100,00% osnovnog kapitala (Napomena 18d).

U skladu sa zakonskom regulativom (Zakon o bankama Republike Srpske, Službeni glasnik broj: 4/17, 19/18, 54/19, 63/24, Zakon o računovodstvu Republike Srpske, Službeni glasnik broj: 94/15, 78/20) koja se primjenjuje na Banke u Republici Srpskoj, Banka će u predviđenom zaknskom roku sastaviti konsolidovane finansijske izvještaje, koji će biti predmet revizije.

Banka je prilikom sastavljanja izvještaja o tokovima gotovine koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacija

Iznosi u priloženim pojedinačnim finansijskim izvještajima su izraženi u hiljadama Konvertibilnih maraka (BAM), ako nije drugačije navedeno. Konvertibilna marka predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Primjena novih i izmjena postojećih standarda, koji su stupili na snagu

Na dan odobravanja ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda su u primjeni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);
- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Primjena gore navedenih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije imala uticaja na pojedinačne finansijske izvještaje Banke.

Novi standardi i izmjene postojećih standarda koji su izdati, a još nisu u primjeni

Na dan odobravanja ovih pojedinačnih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- MRS 21 „Efekti promjene deviznih kurseva“ – nedostatak razmjenjivosti (1. januar 2025. godine);
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ (1. januar 2026. godine);
- MSFI 18 „Prezentacije i objelodanjivanja u finansijskim izvještajima“ (1. januar 2027. godine).
- MSFI 19 Podružnice bez javne odgovornosti: Objelodanjivanja, od 01. januara 2027. godine.

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde i izmjene postojećih standarda prije nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo Banke predviđa da usvajanje ovih novih standarda i izmjena postojećih standarda neće imati značajan uticaj na pojedinačne finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2.5. Uporedne finansijske informacije

Uporedne podatke čine finansijski izvještaji Banke na dan 31. decembar 2023. godine i za godinu koja se završila na taj dan.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.5. Stalnost poslovanja

Uprava Banke je procijenila sposobnost Banke da nastavi poslovanje u skladu sa “going concern” principom i zadovoljni su što Banka raspolaže sa resursima da nastavi poslovanja u doglednoj budućnosti. U toku 2024. godine Banka nije imala problema sa likvidnošću i sve svoje obaveze je izvršavala u predviđenim rokovima. Osim toga, rukovodstvo nije svjesno bilo kakve materijalne neizvjesnosti koje bi mogle da dovedu do značajne sumnje na sposobnost Banke da nastavi poslovanje. Zbog toga, pojedinačni finansijski izvještaji su izrađeni u skladu sa “going concern” principom.

Zakonom o bankama Republike Srpske, član 37., stav 4. i Odlukom o izračunavanju kapitala banaka, član 34., stav 1. propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti regulatornog kapitala od 12% i način obračuna istog.

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka je imala koeficijent adekvatnosti kapitala od 21,47% (31. decembar 2023.: 20,19%) (pogledati napomenu 40.7.).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspjeha primjenom metode efektivne kamatne stope. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje buduće gotovinske isplate, ili primanja tokom očekivanog perioda trajanja finansijskog sredstva, ili obaveze, ili prema potrebi u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva, ili finansijske obaveze. Prilikom obračuna efektivne kamatne stope, Banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskih instrumenata, ali ne uzimajući u obzir buduće kreditne gubitke koji mogu nastati.

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu i kamatonosnu pasivu, evidentiraju se u bilansu uspjeha u periodu na koji se odnose u skladu sa načelom uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionih odnosa koji su definisani ugovorom Banke i komitenta.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve naknade i provizije koje su plaćene ili primljene, a koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcione troškove i sve druge premije ili diskonte.

Naknada za odobravanje kredita, koja čini dio efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda od kamate, obračunava se i naplaćuje jednokratno unaprijed, razgraničava se i diskontuje tokom perioda trajanja kredita.

Priznavanje prihoda od kamata koje se odnose na neobezvrijeđene plasmane i čija je naplata izvjesna vrši se u potpunosti. Priznavanje prihoda od kamata na plasmane koji su klasifikovani kao sporni ili nenaplativi ili za koje je pokrenut postupak naplate kod suda, vrši se primjenom efektivne kamatne stope na neto vrijednost ovih plasmana. Banka nastavlja obračun kamate u cilju evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamata već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke. Prihod od ovih naplaćenih potraživanja po osnovu kamata priznaje se u momentu naplate.

3.2 Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi naknada i provizija, izuzev onih koje predstavljaju sastavni dio efektivne kamatne stope, nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, odnosno kada je usluga pružena.

Naknade i provizije uglavnom obuhvataju naknade od poslova unutrašnjeg i ino platnog prometa, kartičnog poslovanja, izdavanja garancija i akreditiva, davanja kredita (prijevremena otplata, monitoring), mjenjačkih poslova, usluga brokerskih i depozitnih poslova i drugih usluga koje Banka pruža.

Prihodi od naknada za odobravanje garancija i drugih potencijalnih obaveza razgraničavaju se saglasno periodu trajanja i priznaju u bilansu uspjeha srazmjerno vremenu trajanja.

3.3 Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izvještaje Banke evidentirane su u valuti primarnog ekonomskog okruženja (funkcionalnoj valuti). Pojedinačni finansijski izvještaji prikazani su u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM), koja je izvještajna i funkcionalna valuta Banke.

Transakcije u stranoj valuti preračunavaju se u BAM po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u BAM po srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važio na taj dan.

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja koje su iskazane u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspjeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika i objelodanjeni su u okviru pozicije neto prihoda/rashoda od kursnih razlika (Napomena 10).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3 Preračunavanje stranih valuta (nastavak)

Plasmani u BAM sa ugovorenim valutnom klauzulom u EUR-ima, nisu izloženi deviznom riziku, jer je vrijednost te valute fiksna u odnosu na domaću valutu, te shodno tome Banka nema prihode i rashode koji bi nastali prilikom preračunavanja sredstava korišćenjem ugovorene klauzule. Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka nema plasmane u BAM sa valutnom klauzulom u drugoj valuti izuzev EUR-a.

3.4 Prihod od dividendi

Prihodi od dividendi po osnovu ulaganja u akcije drugih pravnih lica i po osnovu učešća u kapitalu drugih pravnih lica, priznaju se u prihod od dividendi u momentu priliva ekonomske koristi od dividendi. Dividende su prikazane u okviru pozicije „ostali operativni prihodi“ (napomena 11).

3.5 Prihodi i rashodi po osnovu hartija od vrijednosti

Neto prihodi od trgovanja obuhvataju dobitke umanjene za gubitke proistekle iz trgovanja finansijskim sredstvima i obavezama uključujući i sve promjene po „fer vrijednosti“ i kursne razlike.

Dobici i gubici po osnovu promjene amortizovane vrijednosti hartija od vrijednosti koje se drže radi trgovanja priznaju se u korist prihoda, odnosno na teret rashoda.

Nerealizovani dobici i gubici po osnovu hartija od vrijednosti po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat se knjiže na teret kapitala u okviru revalorizacionih rezervi, umanjenih za odgovarajući porez na dobit, dok se investicija ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta investicija nije obezvrijeđena prilikom realizovanja hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju, akumulirani nerealizovani dobitak ili gubitak se transferiše na „neto dobitak ili gubitak perioda“.

3.6 Porez na dobit

3.6.1 Tekući porez na dobit

Oporezivanje dobiti se vrši u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske, propisima Federacije Bosne i Hercegovine i propisima Brčko Distrikta, obzirom da Banka ostvaruje dobit iz poslovanja u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mjesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primjenjuje propisana stopa poreza na dobit od 10% utvrđuje se poreskim bilansom Banke. Poreska osnovica obuhvata dobitak iz bilansa uspjeha usklađen za određene rashode i prihode, saglasno poreskim propisima i može biti umanjena za određene poreske olakšice. Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

3.6.2 Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove vrijednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja „goodwill-a“ ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gdje se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvjesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u gledanom vremenskom periodu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6 Porez na dobit (nastavak)

3.6.3 Odloženi porezi (nastavak)

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, prenešeni neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mjere do koje je izvjesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrijednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izvještajni datum i umanjuje do mjere do koje više nije izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrijednost ili dio vrijednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata, procjenjuju se na svaki izvještajni datum i priznaju do mjere do koje je postalo izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primjenom zvaničnih poreskih stopa u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi, i uključeni su u neto dobitak/ gubitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

3.7 Primanja zaposlenih

3.7.1 Kratkoročne naknade zaposlenima

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju zarade i doprinose za socijalno osiguranje i priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastali.

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca u iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka nema drugih obaveza plaćanja nakon uplate doprinosa.

3.7.2 Ostala primanja zaposlenih

U skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom, Granskim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Pravo na ove naknade je uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja. Rezervisanja za otpremnine se procjenjuju na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara i predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih isplata zaposlenima.

Rezervisanja za otpremnine se prikazuju u bilansu stanja u okviru pozicije Rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 27) i zasnivaju se na aktuarskim izvještajima koji se koriste samo za tu namjenu.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8 Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani u bilansu stanja i izvještaju o tokovima gotovine obuhvataju gotovinu u blagajni u domaćoj i stranoj valuti, novčana sredstva kod Centralne banke Bosne i Hercegovine iznad iznosa obavezne rezerve, depozite po viđenju kod ostalih banaka i depozite kod banaka oročene na period do 30 dana.

3.9 Obavezna rezerva kod Centralne banke

Obavezna rezerva kod Centralne banke je prikazana posebno i predstavlja iznos sredstava koji Banka mora ostvariti u toku svake dekade kao prosječno dnevno stanje na računu rezerve. Prosječno dnevno stanje se utvrđuje na osnovu propisanih procenata od prosječnog dnevnog stanja odgovarajuće vrste depozita u prethodnoj dekadi.

3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje

Banka primjenjuje MSFI 9 Finansijski instrumenti od 01.01.2018. godine. MSFI 9 je podijeljen u tri različita područja: klasifikacija i mjerenje finansijskih instrumenata, umanjenja vrijednosti i računovodstvo zaštite. Kao što je navedeno u Napomeni 2.1 Izjava o usklađenosti, Agencija za bankarstvo Republike Srpske je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja je stupila na snagu 1. januara 2020. godine, koja nalaže primjenu određenih razlika kod obračuna umanjenja vrijednosti za kreditne gubitke u odnosu na zahtjeve MSFI 9.

U vezi sa prvim područjem, MSFI 9 predviđa da se klasifikacija finansijske imovine određuje, s jedne strane, obilježjima pripadajućih ugovornih novčanih tokova, a s druge strane namjerom upravljanja (poslovni model) finansijskim instrumentom.

Finansijska se imovina, prema MSFI 9, može klasifikovati u tri kategorije:

- a) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku,
- b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (za dužničke instrumente rezerva se prenosi na bilans uspjeha u slučaju prestanka priznavanja instrumenta), te
- c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Banka vrši klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Finansijska imovina se može klasifikovati u prve dvije kategorije i vrednovati po amortizacionom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat samo ako se dokaže da ista dovodi do novčanih tokova koji su isključivo otplate glavnice i kamata (tzv. “solely payment of principal and interest” – “SPPI test”). Vlasničke hartije od vrijednosti uvijek se klasifikuju u treću kategoriju i vrednuju se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju da subjekt odabere (neopozivo, u trenutku početnog upisa) akcije koje se ne drže u svrhu trgovanja, klasifikovati po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Vezano za klasifikaciju i vrednovanje finansijskih obaveza, ne uvode se značajne promjene u odnosu na sadašnji standard.

Finansijska sredstva se inicijalno vrednuju po fer vrijednosti (uglavnom jednakom iznosu koji se plati ili primi) korigovanoj za nastale zavisne troškove kupovine ili njihovog emitovanja, izuzev finansijskih sredstava i obaveza koje su vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na redovan način priznaje se primjenom obračuna na datum kada je sredstvo isporučeno drugoj ugovorenoj strani.

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se mogu netirati i prikazati u neto iznosu u bilansu stanja, ako i samo ako Banka ima zakonsko pravo prebijanja priznatih iznosa sredstava i obaveza i ukoliko namjerava da izvrši izmirenje u neto iznosu ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

U vezi sa umanjnjem vrijednosti, za instrumente koji se vrednuju po amortizacionom trošku i po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (koji nisu vlasnički instrumenti), uvodi se model zasnovan na konceptu očekivanih gubitaka, sa ciljem da se brže prepoznaju gubici. MSFI 9 zahtijeva da se očekivani gubici knjiže na nivou očekivanih gubitaka u sljedećih 12 mjeseci (Nivo kreditnog rizika – 'Stage 1') od početnog priznavanja finansijskog instrumenta. Vremenski horizont za izračunavanje očekivanog gubitka postaje, umjesto toga, cijeli preostali život imovine koja je predmetom vrednovanja, gdje je kreditni kvalitet finansijskog instrumenta doživio "značajno" pogoršanje kreditnog rizika u odnosu na početna mjerenja (Nivo kreditnog rizika – 'Stage 2') ili u slučaju da je imovina djelimično ili potpuno nenadoknadiva (Nivo kreditnog rizika – 'Stage 3'). Detaljnije, uvođenje novih propisa za umanjnje vrijednosti uključuje:

- Alokaciju prihodujuće finansijske imovine u različite nivoe kreditnog rizika ('staging'), kojima odgovaraju umanjnje vrijednosti zasnovane na očekivanim gubicima tokom idućih 12 mjeseci (tzv. Nivo 1 – 'Stage 1') ili na očekivanim gubicima za cjelokupni preostali vijek trajanja instrumenta (tzv. Nivo 2 – 'Stage 2'), u prisutnosti značajnog povećanja kreditnog rizika;
- Alokaciju djelimično ili potpuno nenadoknadle finansijske imovine u tzv. Nivo 3 – 'Stage 3', uvijek s umanjnjem vrijednosti baziranim na očekivanim gubicima tokom cijelog vijeka trajanja instrumenta;
- Uključivanje u izračun očekivanih kreditnih gubitaka ('ECL - Expected Credit Losses') procjena povezanih sa očekivanim budućim promjenama makroekonomskog okruženja.

a) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku

Finansijska imovina vrednovana po amortizovanoj vrijednosti je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza koja ispunjava sljedeća dva kriterijuma:

1. cilj poslovnog modela sredstva je držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovoreni novčanih tokova,
2. ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na stanje glavnice na određeni datum.

Inicijalno, finansijska imovina se vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva.

Banka finansijske obaveze klasifikuje kao po amortizovanoj vrijednosti, izuzev za:

1. finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koje se kao takve, uključujući i derivate koji su obaveze, trebaju naknadno mjeriti po fer vrijednosti.
2. finansijske obaveze koje nastaju kada prenos finansijske imovine ne ispunjava uslove za prestanak priznavanja ili kada se primjenjuje pristup neprekidnog učestvovanja.
3. ugovor o finansijskoj garanciji, koje se nakon početnog priznavanja vrednuju u iznosu koji je veći od:
  - iznosa rezervisanja za umanjnje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i
  - početno priznatog iznosa umanjenog za kumulativni iznos prihoda
4. obaveze kojima se osiguravaju zajmovi po kamatnim stopama koje su niže od tržišnih, koje se nakon početnog priznavanja vrednuju u iznosu koji je veći od:
  - iznosa rezervisanja za umanjnje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke i
  - početno priznatog iznosa umanjenog za kumulativni iznos prihoda
5. nepredviđene naknade koje se naknadno mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)****b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat**

Finansijska imovina vrednovana po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, je finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza koja ispunjava sljedeća dva kriterijuma:

1. cilj poslovnog modela sredstva je držanje finansijskog sredstva radi naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine i
2. ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate na stanje glavnice na određeni datum.

Inicijalno, finansijska imovina se vrednuje po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove koji su direktno povezani sa transakcijom sticanja sredstva.

Kako je definisano MSFI 9 - Finansijski instrumenti, finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVtOCI) je:

- i. Dužnički instrumenti koji se drže u poslovnom modelu radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova ili prodaje (HtCoS) i novčani tokovi predstavljaju plaćanja glavnice i kamate koja predstavlja vremensku vrijednost novca (SPPI), a za koje nije odabrana opcija fer vrednovanja kroz bilans uspjeha;
- ii. Vlasnički instrumenti za koje je odabrana opcija vrednovanja po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVtOCI).

Ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti

Pri početnom priznavanju može se napraviti neopozivi izbor za priznavanje vlasničkog instrumenta (za svaki pojedini instrument) prema FVtOCI opciji. Ova se opcija odnosi samo na instrumente koji se ne drže radi trgovanja i nisu derivatni instrumenti.

Većina dobitaka i gubitaka od ulaganja u vlasničke instrumente za koje je odabrana FVtOCI opcija biće priznata u ostali ukupni rezultat (OCI). Dividende se priznaju u bilansu uspjeha, osim ako predstavljaju povrat dijela troška ulaganja u taj instrument.

Dobici i gubici od promjene fer vrijednosti priznati u OCI nikada se neće reklasifikovati, odnosno prebaciti iz Ostalog ukupnog rezultata u bilans uspjeha, pa čak niti nakon prestanka priznavanja instrumenta po kojem su nastale. Rezerve u kapitalu nastale vrednovanjem ovih instrumenata (FVtOCI kapitalne rezerve) mogu se prenijeti na drugu komponentu kapitala.

Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti

U zavisnosti od poslovnog modela, karakteristika ugovorenih novčanih tokova, te odabranih opcija, dužnički instrumenti se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Fer vrijednost kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit FVtOCI je klasifikacija za instrumente za koje postoji dvostruki poslovni model, tj. ciljevi poslovnog modela se postižu kako se novčana sredstva prikupljaju naplatom ugovornog novčanog toka, ali i putem prodaje finansijske imovine. Karakteristike ugovornih novčanih tokova instrumenata ove kategorije i dalje moraju biti isključivo naplate glavnice i kamata (SPPI CF).

Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata klasifikovanih kao FVtOCI priznaju se u Ostali ukupni rezultat (OCI). Svi prihodi od kamata, dobiti i gubici od kursnih razlika i umanjenja vrijednosti priznaju se odmah u bilansu uspjeha.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)****b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Svaka promjena fer vrijednosti dužničkog instrumenta uključuje i efekat promjene kreditnog rizika izdavaoca tog finansijskog instrumenta. Za sve dužničke instrumente koji se mjere po FVtOCI potrebno je procijeniti i iskazati umanjjenje vrijednosti, odnosno rezervisanja za očekivane kreditne gubitke. Sve promjene u iznosu rezervisanja za očekivane kreditne gubitke priznaju se u bilansu uspjeha, dok je iznos umanjenja vrijednosti već uključen u kumulativnom iznosu promjene fer vrijednosti iskazan u ostalom ukupnom rezultatu. Umanjenje vrijednosti priznaje se kroz Ostalu sveobuhvatnu dobit, kao dio ukupne promjene fer vrijednosti i njima se ne smije dodatno umanjiti knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskoj poziciji. Iznosi koji se priznaju u bilansu uspjeha na ime promjene rezervisanja za očekivane kreditne gubitke moraju biti jednaki iznosima koji bi bili priznati u bilansu uspjeha da je imovina mjerena po amortizacionom trošku.

Promjene fer vrijednosti koje su prethodno priznate u OCI-u u punom se iznosu reklasifikuju u bilans uspjeha nakon prestanka priznavanja dužničkog instrumenta.

c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Banka će svu drugu finansijsku imovinu mjeriti po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha osim ako nije vrednovana po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti preko ostalog ukupnog rezultata. Međutim, Banka može napraviti neopozivi izbor pri početnom priznavanju za određena ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti ako na taj način uklanja ili značajno smanjuje nedosljednost u mjerenju i priznavanju koja bi inače nastala mjerenjem imovine ili obaveza ili priznavanje dobitaka i gubitaka od imovine i obaveza po različitim osnovama.

Inicijalno, finansijska imovina se vrednuje po fer vrijednosti preko bilansa uspjeha kod kojih se transakcioni troškovi priznaju kroz trošak u bilansu uspjeha.

Kako je definisano MSFI 9 - Finansijski instrumenti, finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVtPL) je:

1. Finansijska imovina koja se drži radi trgovanja, odnosno ne drži se u poslovnim modelima prikupljanja ugovorenih novčanih tokova ili prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje (engl. NonHtC, NonHtCoS);
2. Dužnički instrumenti čiji novčani tokovi ne predstavljaju plaćanja glavnice i kamate koja predstavljaju vremensku vrijednost novca (engl NonSPPI CF);
3. Vlasnički instrumenti za koje nije odabrana opcija vrednovanja po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (FVtOCI);
4. Derivatni instrumenti.

Dobit ili gubitak po finansijskoj imovini ili finansijskoj obavezi mjerenoj po fer vrijednosti priznaje se u bilansu uspjeha, osim u sljedećim slučajevima:

1. ako je ta dobit ili gubitak dio odnosa zaštite od rizika (engl. Hedge Relationship);
2. ako je riječ o ulaganju u vlasnički instrument i ako je subjekt odlučio prezentovati dobit i gubitke od tog ulaganja u ostali ukupni rezultat (FVtOCI);
3. ako je finansijska obaveza određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha i ako se efekti promjena vlastitog kreditnog rizika obaveze moraju prezentovati u ostalom ukupnom rezultatu.

Ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti

Sva ulaganja u vlasničke instrumente i ugovori o tim instrumentima moraju se mjeriti po fer vrijednosti. Međutim, u ograničenim okolnostima trošak sticanja može biti i odgovarajuća procjena fer vrijednosti za potrebe naknadnog mjerenja. To može biti slučaj ako za mjerenje fer vrijednosti nije dostupno dovoljno novijih podataka ili ako je na raspolaganju širok raspon mogućih mjerenja fer vrijednosti i trošak predstavlja najbolju procjenu fer vrijednosti u okviru tog raspona.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.10 Finansijski instrumenti (sredstva i obaveze): priznavanje i odmjeravanje (nastavak)****c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (nastavak)**

Pokazatelji koji ukazuju na to da trošak možda ne odražava fer vrijednost uključuju:

1. znatnu promjenu uspješnosti subjekta u koji se ulaže u poređenju sa proračunima, planovima ili ključnim etapama;
2. promjene očekivanja o ostvarenju ključnih etapa u razvoju tehničkog proizvoda primaoca ulaganja;
3. znatnu promjenu na tržištu u pogledu vlasničkog kapitala subjekta u koji se ulaže, njegovih proizvoda ili mogućih proizvoda;
4. znatnu promjenu u globalnoj privredi ili privrednom okruženju u kojem posluje subjekt u koji se ulaže;
5. znatnu promjenu uspješnosti uporedivih subjekata ili vrednovanja u okviru ukupnog tržišta;
6. unutrašnja pitanja primaoca ulaganja, kao što su prevare, poslovni sporovi, sudski postupak, promjene rukovodstva ili strategije;
7. dokaze iz vanjskih transakcija povezanih s vlasničkim kapitalom primaoca ulaganja, samog primaoca ulaganja (kao što je svježe izdanje vlasničkog kapitala) ili prenosima vlasničkih instrumenata između trećih strana.

Ulaganja u vlasničke hartije od vrijednosti vrednuju su po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ukoliko za njih nije odabrana opcija vrednovanja FVtOCI. Vlasnički se instrumenti ne mogu mjeriti po trošku sticanja, niti nekoj drugoj troškovnoj metodi.

Ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti

U zavisnosti od poslovnog modela, karakteristika ugovorenih novčanih tokova, te odabranih opcija dužnički instrumenti se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha u sljedećim situacijama:

Poslovni model	Karakteristike novčanih tokova	FVtPL Opcija
1. Ostalo (ili HfT) – odnosno instrument nije klasifikovan u prva dva poslovna modela (NonHtC i NonHtCoS)	N/A	N/A
2. HtC ili HtCoS	Non SPPI novčani tokovi	N/A
3. HtC ili HtCoS	SPPI novčani tokovi	DA

Za dužničke instrumente koji se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha nije potrebno procjenjivati očekivane kreditne gubitke te ih posebno iskazivati.

Depoziti drugih banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se incijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti.

Izdati finansijski instrumenti i finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način. Takvi instrumenti uključuju iznose koji se duguju državi, kreditnim institucijama i klijentima. Nakon početnog priznavanja izdati finansijski instrumenti i ostala pozajmljena sredstva se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada finansijska obaveza prestane da se priznaje, kao i kroz proces amortizacije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11 Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i modifikacije ugovora finansijskih obaveza

Finansijsko sredstvo (ili dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko:

- je došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili
- je Banka prenijela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili
- je Banka izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenijela kontrolu nad njim.

Kada je Banka prenijela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenijela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj mjeri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu knjigovodstvene vrijednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati.

Modifikacija izloženosti je postupak kojim se mijenjaju uslovi originalnog ugovora te izloženosti, pri čemu modifikacija može biti :

- uzrokovana tekućim potrebama dužnika (npr. smanjenje efektivne kamatne stope zbog promjena na tržištu, zamjena kolaterala i slično), a ne finansijskim poteškoćama dužnika.
- uzrokovana trenutnim finansijskim poteškoćama dužnika ili poteškoćama koje će uskoro nastati, odnosno pogoršanjem njegove kreditne sposobnosti, urednosti u izmirivanju obaveza prema Banci ili drugim povjericima. Modifikacija uzrokovana finansijskim poteškoćama predstavlja restrukturiranu izloženost.

Ukoliko je klijent prije modifikacije uzrokovane finansijskim teškoćama (restruktura) bio raspoređen u nivo kreditnog rizika 1, nakon restrukture će biti raspoređen u nivo kreditnog rizika 2. Pored navedenog, ukoliko je za izloženost koja u trenutku modifikacije uzrokovane finansijskim teškoćama (restruktura) nije bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3 utvrđeno da je zbog značajnog otpisa ili odgode plaćanja kamata i naknada došlo do smanjenja finansijske obaveze za više od 1 pp smatra se da je nastupio status neizmirenja i takav klijent se raspoređuje u nivo kreditnog rizika 3.

Ukoliko je modifikacija uzrokovana tekućim potrebama klijenata, nema uticaja na raspoređivanje po nivoima kreditnog rizika.

Zbog utvrđivanja potencijalnog prestanka priznavanja finansijske imovine u slučaju modifikacija, Banka je dužna da u slučaju stavke finansijske aktive koja predstavlja dužnički instrument (hartije od vrijednosti i krediti) utvrdi da li je izvršena modifikacija značajna ili ne. Modifikacija je značajna ukoliko je razlika između sadašnje vrijednosti preostalih novčanih tokova diskontovanih primjenom originalne efektivne kamatne stope veća od 10 %. Ukoliko je modifikacija značajna potrebno je prestati priznavati originalnu stavku finansijske aktive i početi priznavati novu stavku. Pri tome je potrebno utvrditi da li nova stavka finansijske aktive predstavlja POCl imovinu. Ukoliko nova stavka finansijske aktive predstavlja POCl imovinu, utvrđivanje očekivanih kreditnih gubitaka će se vršiti individualno.

Ukoliko modifikacija nije značajna, Banka nastavlja sa priznavanjem stavke finansijske aktive.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12 Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamjenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu, ali pod značajno promjenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmjenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

3.13 Obevređenje kredita i plasmana bankama i komitentima

Uvođenjem MSFI 9 došlo je do širenja koncepta umanjenja vrijednosti finansijskih instrumenata koji se mjere metodom amortizacionog troška tako da on sada, osim identifikacije i procjene visine nastalih kreditnih gubitaka, uključuje i identifikaciju kreditnih gubitaka koji još uvijek nisu nastali, već Banka njihov nastanak očekuje u narednom periodu.

Primjenom novog standarda MSFI 9, kod kojeg iznos umanjenja vrijednosti predstavlja iznos očekivanih kreditnih gubitaka po finansijskoj imovini, Banka svakoj svojoj izloženosti dodjeljuje određenu nenultu vjerovatnoću nastanka gubitaka.

Procenatna vrijednost očekivanih kreditnih gubitaka, koja se zanisava na parametrima kreditnog rizika računa se putem formule:

$ECL = PD \times LGD$

- ECL - očekivani kreditni gubici
- PD - vjerovatnoća defaulta
- LGD - gubitak po nastupanju statusa neizmirenja finansijskih obaveza

Parametri kreditnog rizika

PD – Vjerovatnoća defaulta. Za potrebe procjene vrijednosti PD parametra Banka je sve segmente kreditnih klijenata rasporedila u rejting klase. Svakoј rejting klasi, koja se smatra PD-homogenom grupom, je na odgovarajući način dodijeljena PiT (eng. "Point-in-Time") vrijednost PD-a. Za one klijente koji posjeduju dodijeljene kreditne rejtinge priznatih vanjskih agencija za procjenu boniteta, Banka koristi eksterne rejtinge i njima pridružene (javno dostupne) jednogodišnje PiT vrijednosti PD-a, kao i višegodišnje ročne strukture PD-a, dok za ostale klijente koristi interne rejtinge. Internim rejtingima su inicijalno dodijeljene odgovarajuće jednogodišnje PiT vrijednosti PD-a, kao i pripadajuća im višegodišnja ročna struktura PD-eva koja je prilagođena očekivanim/projektovanim vrijednostima relevantnih makroekonomskih faktora.

LGD – Gubitak po nastanku defaulta. LGD predstavlja bančinu procjenu nivoa gubitka vezanog uz kreditni plasman u slučaju nastupanja statusa neispunjavanja obaveza (defaulta). Cjeloživotni LGD predstavlja skup procjena LGD-a kroz uzastopne različite periode post-defaultne (prisilne) naplate, koje Banka primjenjuje na sve periode unutar cjeloživotnog horizonta kreditnih plasmana, a ne samo na slučaj nastupanja statusa neispunjavanja kreditnih obaveza unutar sljedećih 12 mjeseci. S obzirom da vrijednost LGD-a ne zavisi od kretanja kreditne kvalitete primarnih izvora naplate klijenta, odnosno kretanju nivoa PD-a, može se uniformno primjenjivati u različitim podgrupama kreditnog rizika. Dobijene vrijednosti LGD-a se grupišu po LGD-homogenim grupama te se za svaku od njih procjenjuje reprezentativna vrijednost LGD parametra.

EaD - Izloženost u trenutku defaulta. EaD predstavlja procjenu nivoa do koje Banka može biti izložena dužniku u slučaju i u trenutku njegovog defaulta. Procjena EaD se kod svakog kreditnog plasmana zasniva na s njim vezanim ugovornim i očekivanim novčanim tokovima dužnika do isteka ročnosti. Banka izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza (EaD) EaD izloženost računa bez AVR, te izloženost umanjuje za iznos novčanog depozita deponovanog kod Banke, koji služi kao kolateral za tu izloženost, a založen je u registru zaloga.

Banka izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza (EaD) za vanbilansne izoženosti utvrđuje tako što knjigovodstvenu vrijednost vanbilansne stavke množi sa faktorom kreditne konverzije (CCF). Banka koristi faktore konverzije sa fiksnim vrijednostima koje uvažavaju očekivanja regulatora.

Ročnost – Banka za izračun cjeloživotnih gubitaka u obzir uzima preostalu ročnost predmetne partije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13 Obezvređenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Utvrđivanje veze stope neizmirenja obaveza i dostupnih makroekonomskih pokazatelja. U skladu sa zahtjevima MSFI 9 standarda i lokalnih propisa, radi obuhvata uticaja budućih dešavanja na očekivana rezervisanja za kreditne gubitke Banka vrši provjeru postojanja veze stope neizmirenja obaveza i dostupnih makroekonomskih pokazatelja.

Kako bi se razdvojio uticaj kreditnog ciklusa od nekih specifičnih uticaja na portfolio i/ili banku koristi se transformacija u Z vrijednosti, koja podrazumeva računanje Z vrijednosti za svaku godinu na osnovu DR vrijednosti, pomoću uprošćenog principa direktne inverzije. Z vrijednost treba da predstavlja pomeraj matrice kreditnog ciklusa (TTC), pomoću koje se određuju PD za naredne godine. Stoga se Z vrijednost koristi kao zavisna varijabla u regresionim modelima.

U modelima se razmatraju sljedeće makroekonomske varijable: bruto domaći proizvod, stopa inflacije, stopa zaposlenosti, stopa nezaposlenosti, realni rast BDP, neto zarada i rast proizvodnje. Podaci koji se koriste u modeliranju se preuzimaju sa sajta Svjetske Banke, MMF-a i Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (www.bhas.gov.ba, www.cbbh.ba).

Kategorizacija kreditnog rizika (Staging)

Banka, u svrhu procjene visine umanjjenja vrijednosti i rezervisanja za kreditne gubitke na osnovu procjene nivoa kreditnih gubitaka, na izvještajne datume, sva potraživanja razvrstava u jednu od sljedećih kategorija (Stage) kreditnog rizika:

- a) Nivo kreditnog rizika 1 („performing loans“, Stage 1) – Označava kreditne izloženosti kod kojih nije utvrđen značajan porast kreditnog rizika (od trenutka početnog priznavanja) Za njih se ispravke vrijednosti, odnosno rezervisanja za kreditne gubitke, određuju na osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u periodu od 12 mjeseci
- b) Nivo kreditnog rizika 2 (povećan nivo kreditnog rizika – „underperforming loans“, Stage 2) – Označava kreditne izloženosti kod kojih je utvrđen značajan porast kreditnog rizika od trenutka početnog priznavanja, međutim ne postoji objektivni dokaz umanjjenja vrijednosti. Za njih se ispravke vrijednosti, odnosno rezervisanja za kreditne gubitke, određuju na osnovu cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.
- c) Nivo kreditnog rizika 3 („non-performing loans“, Stage 3) – Označava kreditne izloženosti u statusu neispunjavanja finansijskih obaveza .

POCI imovina predstavlja izloženost za koju je u trenutku priznavanja utvrđeno da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog kreditnog rizika. Prilikom utvrđivanja da li se radi o POCI imovini razmatraju se sljedeći kriteriji:

- Da li se radi o izloženosti koja je raspoređena u nivo kreditnog rizika 3, a kojoj se vrši značajna modifikacija;
- Da li se radi o finansijskoj imovini kupljenoj uz ekonomski gubitak (diskont) veći od 5% njenje knjigovodstvene vrijednosti, osim ako prodavalac prodaje finansijsku imovinu u slučajevima koji nisu povezani sa kreditnim rizikom;
- Da li se radi o kupljenoj finansijskoj imovini ili refinansiranju izloženosti koja je u drugoj banci bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3.

Ukoliko je ispunjen bilo koji od navedenih kriterijuma , smatra se da se radi o POCI imovini.

Izuzetno, u slučaju spajanja ili pripajanja banaka, ne primjenjuju se u tekstu iznad definisani kriterijumi u svrhu utvrđivanja statusa POCI imovine.

Takođe, u slučaju kupovine portfelja kredita ne primjenjuje se kriterijum kojim se utvrđuje da li se radi o finansijskoj imovini kupljenoj uz ekonomski gubitak (diskont) već se vrši procjena svake pojedinačne partije i utvrđuje da li se radi o kupljenoj finansijskoj imovini ili refinansiranju izloženosti koja je u drugoj banci bila raspoređena u nivo kreditnog rizika 3.

Prilikom početnog priznavanja, POCI imovina se raspoređuje u nivo kreditnog rizika 3 (Stage 3), te se po ispunjenju uslova naknadno može rasporediti u nivo kreditnog rizika 2 (Stage 2).

Pri utvrđivanju statusa POCI imovine Banka istu posmatra na nivou pojedinačne partije, a ne na nivou klijenta.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13 Obezvredjenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Izračun očekivanih gubitaka i troška umanjenja vrijednosti (grupna i pojedinačna osnova)

Banka primjenjuje dvije opšte metodologije izračuna očekivanih kreditnih gubitaka i iznosa umanjenja vrijednosti plasmana:

- (1) metodologiju na grupnoj, odnosno portfeljnoj osnovi i
- (2) metodologiju na individualnoj osnovi.

Metodologiju izračuna očekivanih kreditnih gubitaka i iznosa umanjenja vrijednosti na grupnoj, odnosno portfeljnoj osnovi Banka primjenjuje na izloženosti koje su klasifikovane u kategorije 1 (Stage 1) i 2 kreditnog rizika (Stage 2). Navedena metodologija se primjenjuje i kod onih (neprihodujućih) izloženosti koje su razvrstane u kategoriju 3 (Stage 3) kreditnog rizika, međutim nisu identifikovane kao pojedinačno značajne.

Metodologiju izračuna očekivanih kreditnih gubitaka i iznosa umanjenja vrijednosti na individualnoj osnovi Banka primjenjuje kod onih (neprihodujućih) izloženosti koje su razvrstane u kategoriju 3 kreditnog rizika (Stage 3) koje su identifikovane kao pojedinačno značajne.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do gubitka usljed obezvredjenja, iznos gubitka se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i njegove procijenjene nadoknadive vrijednosti. Procijenjena nadoknadiva vrijednost je sadašnja vrijednost budućih tokova gotovine diskontovana prvobitnom efektivnom kamatnom stopom sredstva. Obračun sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbjeđenog kolateralom, reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati iz procesa realizacije kolaterala ili očekivanih tokova gotovine koji mogu nastati od priliva iz obavljanja redovne poslovne djelatnosti klijenta, te prodaje plasmana. Banka procjenu očekivanih kreditnih gubitaka na pojedinačnoj osnovi zasniva na analizi očekivanih novčanih tokova u više različitih scenarija post-defaultne naplate s tim da se vrijednost tih novčanih tokova svodi na izvještajni datum nakon čega se svakom od tih scenarija dodjeljuje određena vjerovatnoća realizacije, nakon čega se izračunava konačna procijenjena nadoknadiva vrijednost. Knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa umanjenja vrijednosti i iznos gubitka se priznaje na teret bilansa uspjeha.

Gubici usljed obezvredjenja kredita i plasmana i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrijednosti se evidentiraju u bilansu uspjeha. Krediti i sa njima povezano umanjenje vrijednosti se u potpunosti isknjižavaju kada ne postoje realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena, a u skladu sa odlukom Uprave ili Nadzornog odbora Banke. Takođe, Banka u skladu sa odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka za partije plasmana koji ispune uslove definisane odlukom vrši računovodstveni otpis, odnosno isknjižavanje plasmana iz bilansne u vanbilansnu evidenciju.

Izračun umanjenja vrijednosti kod POCl imovine Banka vrši primjenjujući metodologiju obračuna na pojedinačnoj osnovi.

Homogene grupe kreditnog rizika. Pri upotrebi metodologije na grupnoj/portfeljnoj osnovi Banka vrši segmentaciju svog portfelja u homogene grupe kreditnog rizika na nivou kojih procjenjuje vrijednosti parametara kreditnog rizika (PD, LGD i CCF), a u konačnici i iznose očekivanih kreditnih gubitaka (ECL) i s njima vezanih umanjenja vrijednosti, po svakoj od definisanih homogenih grupa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13 Obezvređenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Banka je na osnovu istorijskih podataka, formirala statistički validne i pouzdane PD-homogene grupe, LGD-homogene grupe i EaD/CCF-homogene grupe, te je urađena:

- **PD segmentacija** izloženosti na osnovu segmenta klijenata i klasa kreditnih rejtinga,
- **LGD segmentacija** izloženosti na osnovu kolateralizacije (kolateralizovano/nekolateralizovani plasmani) i segmenta klijenata
- **EaD/CCF segmentacija** izloženosti na osnovu vrste vanbilansne izloženosti.

PD – vjerovatnoća default-a. Uopšteno govoreći, vrijednost PD parametara se može odrediti statističkim metodama, po osnovu ekspertne procjene ili hibridnom metodom (koja istovremeno uključuje i ekspertno i statističko određivanje pojedinih dijelova potrebnih za procjenu parametra kreditnog rizika).

Kako bi osigurala da procjene (12-mjesečnih i višegodišnjih) vrijednosti PD-a koristi prilikom izračuna očekivanih kreditnih gubitaka budu vjerodostojne i pouzdane mjere procesa „defaultiranja“ tokom životnog vijeka svojih izloženosti, Banka se vodila načelima nepristranosti i svim ostalim smjernicama koje propisuje MSFI 9.

Prednosti rejtinga kao homogenih segmenata rizika neplaćanja su sljedeće:

- Pouzdani indikatori relativnog rizika neplaćanja;
- Brzo se prilagođavaju promjenama ekonomskih uslova;
- Svim se dužnicima može dodijeliti (eksterni ili interni) rejting;
- Mogu se koristiti i pri odobravanju, određivanju cijene i monitoringu kreditnih plasmana;
- Čak se i onim dužnicima kojima se u početku ne može na pouzdan način dodijeliti rejting, tzv. NR-klijentima (na primjer start-up preduzećima) može na konzistentan način (upotrebom statističkog modela) dodijeliti adekvatna vrijednost jednogodišnje stope defaulta i PiT jednogodišnje vrijednosti PD-a.

Struktura kreditnih rejtinga. Klijenti koji ne posjeduju dodijeljene kreditne rejtinge priznatih eksternih agencija za procjenu boniteta, Banka koristi interne rejtinge. Interni rejtingi se sastoje od sljedećih komponenti: (1) interna ponašanja – behavioralni scoring, (2) aplikacijsko-finansijska – aplikacijski scoring kod stanovništva, odnosno finansijski scoring kod pravnih lica ili (3) eksterna ponašanja (vezane uz podatke iz lokalnog kreditnog biroa) – „credit bureau“ korekcija. Te se komponente kombinuju u finalni rejting klijenta na osnovu predefinisane spojne šeme, s tim da interni rejting (čak i u slučaju dijela nedostupnih ili nedovoljno ažurnih podataka) minimalno posjeduje barem jednu od spomenutih komponenti. Internim rejtingima su, putem interno razvijenih regresijskih modela, dodijeljene inicijalne jednogodišnje PiT vrijednosti PD-a.

Zatim se, na osnovu (simuliranih) istorijskih tranzicijskih matrica rejtinga konstruiše višegodišnja ročna struktura PD-eva, za svaki od rejtinga, koja se kalibrira vrijednostima relevantnih makroekonomskih faktora. Uključivanjem forward looking informacija, Banka analizira korelaciju različitih istorijskih makroekonomskih faktora (nominalni bruto domaći proizvod, stopa inflacije, stopa zaposlenosti, stopa nezaposlenosti, realni rast BDP, neto zarada i rast proizvodnje) i stopa defaulta uz primjenu Z-shift pristupa, odnosno u širem smislu testira zavisnost Z-vrijednosti o nivoima i promjenama makroekonomskih faktora. Ukoliko je ustanovljen barem netrivialni nivo spomenute korelacije, pristupa se modeliranju makroekonomskih faktora unutar PD-modela, te se oni među njima koji značajno poboljšaju njegovu tačnost uključuju u PD model (kao egzogene varijable).

LGD – gubitak po nastanku default-a Banka procjenjuje vrijednosti LGD-a putem tzv. "**work-out**" metode procjene, koja se zasniva na analizi istorijskih slučajeva procesa post-defaultne (prisilne) naplate. Putem ove metode dobija se procentna stopa post-defaultne (prisilne) naplate (RR-Recovery Rate). LGD predmetnog plasmana se dobije oduzimajući iznos procentne stope post-defaultne naplate od 100%. Na taj način dobijene vrijednosti LGD-a se onda grupišu u LGD homogene grupe koje se formiraju polazeći od segmenta klijenata i kolateralizacije plasmana.

EaD - Izloženost u trenutku defaulta, odnosno izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja. EaD predstavlja procjenu nivoa do koje Banka može biti izložena dužniku u slučaju i u trenutku njegova defaulta, odnosno odlaska u status neizmirenja. Procjena EaD se kod svakog kreditnog plasmana zasniva na s njim vezanim ugovornim i očekivanim novčanim tokovima dužnika do isteka ročnosti.

Procjena očekivanih novčanih tokova se ne zasniva na istorijskim podacima o prijevremenim otplatama.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.13 Obezvređenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)**

Banka buduće novčane tokove određuje polazeći od važećih planova otplate. Kod kreditnih plasmana za koje ne postoji plan otplate plasmana, Banka EaD smatra konstantnim.

Banka ovako definisanu izloženost umanjuje za iznos razgraničenja, te novčanog depozita deponovanog kod Banke, koji služi kao kolateral za tu izloženost, a založen je u registru zaloga. Pri tome, novčani depozit ima istu ili dužu ročnost od izloženosti.

Banka izloženost u trenutku nastanka statusa neizmirenja obaveza (EaD) za vanbilansne izloženosti utvrđuje tako što knjigovodstvenu vrijednost vanbilansne stavke množi sa faktorom kreditne konverzije (CCF). Banka koristi faktore konverzije sa fiksnim vrijednostima koje uvažavaju očekivanja regulatora.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka prema nivou kreditnog rizika su prikazana u sljedećoj tabeli:

Nivo kreditnog rizika	Vrsta izloženosti / Dani kašnjenja	Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka
Stage 1	Izloženosti sa niskim rizikom i druge izloženosti shodno Članu 23., stav 1, tačka 1-3 Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka	0,10%
Stage 1	Ostale izloženosti	0,50%
Stage 2	Sve izloženosti raspoređene u stage 2	5%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje do 180 dana	15%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje od 181 do 270 dana	25%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje od 271 do 365 dana	40%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje od 366 do 730 dana	60%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje od 731 do 1460 dana	80%
Stage 3	Kolateralizovani plasmani, kašnjenje preko 1460 dana	100%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje do 180 dana	15%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje od 181 do 270 dana	45%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje od 271 do 365 dana	75%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje od 366 do 456 dana	85%
Stage 3	Nekolateralizovani plasmani, kašnjenje preko 456 dana	100%

Pored navedenih minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka, Banka u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika rasta kamatnih stopa izdatoj od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske primjenjuje minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka ukoliko je identifikovan značajan rast kamatnih stopa (od 200 i više baznih poena) :

- Za postojeće i nove partije u nivou kreditnog rizika 1 kod kojih je u odnosu na 30.06.2022. godine identifikovan značajan rast kamatnih stopa (od 200 i više baznih poena) primjuje se stopa očekivanih kreditnih gubita od 2%

- Za postojeće partije u S2 kod kojih je u odnosu na 30.06.2022. godine identifikovan značajan rast kamatnih stopa (od 200 i više baznih poena) primjuje se stopa očekivanih kreditnih gubita od 12%

U slučaju da su interne stope više u odnosu na ove definisane minimalne, primjenjuju se interne stope očekivanih kreditnih gubitaka. Odluka je na snazi do 31.12.2025. godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13 Obezvređenje kredita i plasmana bankama i komitentima (nastavak)

Kolaterali i drugi instrumenti, garancije osiguravajućih kuća i kompanija i zaštite od rizika

Politikom kolaterala Banka definiše prihvatljive kolaterale za pojednačne vrste plasmana. Osnovni tipovi kolaterala su sljedeći: novčani depoziti, hartije od vrijednosti osiguravajućih kompanija i banaka, hipoteka na nepokretnu i zaloga na pokretnu imovinu.

Tržišna vrijednost kolaterala se kontinuirano prati te, ukoliko ima potrebe, traže se dodatna sredstva obezbjeđenja u fazi odobravanja, kao i u toku korišćenja kredita. Banka u skladu sa internom metodologijom periodično u toku korišćenja kredita vrši analizu tržišne vrijednosti kolaterala i u skladu sa istom preispituje i usklađuje umanjenje vrijednosti.

3.14 Ulaganja u zavisna društva

Zavisna društva su ulaganja pod kontrolom Banke. Banka "kontrolirše" entitet ako je izložena ili ima pravo na varijabilne prinose od svog udjela u entitetu i ima mogućnost da utiče na te prinose putem svoje moći nad entitetom. Zavisna društva su u ovim finansijskim izvještajima evidentirana po nabavnoj vrijednosti uvećanoj za zavisne troškove nabavke.

3.15 Lizing

Lizing je ugovor po kojem zakupodavac prenosi na zakupca, uz jednokratno ili sukcesivno plaćanje, pravo da koristi sredstva na ugovoreno vrijeme.

Postoje dvije vrste lizinga, i to:

(a) **Finansijski lizing** - prenosi suštinski sve rizike i koristi karakteristične za pravo svojine nad sredstvom. Pravo vlasništva može, ali ne mora, biti konačno prenijeto. Na početku lizinga, sadašnja vrijednost minimalnih lizing rata je jednaka najmanje tržišnoj vrijednosti zakupljenog sredstva.

(a) **Operativni lizing** – svaki oblik lizinga koji nije finansijski. Njime se, u suštini, ne prenose svi rizici i koristi svojstveni vlasništvu.

Finansijski lizing - Banka kao korisnik lizinga

Inicijalno vrijednovanje

Na početku lizing ugovora, zakupac priznaje:

(a) Sredstvo pod zakupom, i to po tržišnoj vrijednosti sredstva ili sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja po ugovoru o lizingu, ukoliko je ova vrijednost niža,

(b) Inicijalne direktne troškove (transakcioni troškovi), koji se uključuju u vrijednost sredstva,

(c) Obavezu u iznosu zakupnine, po sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja u skladu sa ugovorom o lizingu.

Naknadno vrijednovanje

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje preostale obaveze. Finansijski rashod raspoređuje se na periode tokom trajanja lizinga tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali iznos obaveza za svaki period.

Politika amortizacije za sredstva uzeta u lizing, a koja podliježu amortizaciji, usklađuje se sa politikom sredstava koja su u vlasništvu, a priznata amortizacija obračunava se na način definisan kroz standarde MRS 16 i MRS 38.

Međutim, ukoliko nije razumno izvjesno da će Banka kao korisnik lizinga do kraja trajanja ugovora steći vlasništvo nad tim sredstvom, to sredstvo se u potpunosti amortizuje u periodu trajanja lizinga ili njegovog korisnog vijeka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Finansijski lizing - Banka kao davalac lizinga

Banka nije registrovana za poslove finansijskog lizinga.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15 Lizing (nastavak)

Operativni lizing - Banka kao korisnik lizinga

Lizing rate po osnovu operativnog lizinga priznaju se u skladu sa MSFI 16:

- u izvještaju o finansijskoj poziciji od dana kada Banka ima pravo da koristi iznajmljeno sredstvo na period trajanja lizinga plus:
  - period obuhvaćeni eventualnom opcijom produženja lizinga (ako postoji vjerovatnoća da će Banka iskoristiti tu opciju),
  - period obuhvaćen eventualnom opcijom raskida lizinga (ako postoji vjerovatnoća da Banke neće iskoristiti tu opciju)

u iznosu očekivanih plaćanja lizing rata umanjenih za pripadajuće direktne i indirektne poreze, diskontovane po inkrementalnoj kamatnoj stopi (stopa zaduživanja koju bi Banka platila za sličan lizing ili ako to ne može odrediti, stopa koju bi na početku lizinga Banka snosila na ime najma, pod sličnim uslovima sa sličnim instrumentima osiguranja izvora sredstava potrebnih za nabavku predmeta lizinga).

- u bilansu uspjeha u skladu sa MSFI 16, linearno tokom trajanja lizinga kao trošak amortizacije, trošak kamate diskontovan prema inkrementalnoj kamatnoj stopi i trošak direktnih i indirektnih poreza u skladu sa ugovorom o lizingu.

Izuzeto od navednog, u skladu sa MSFI 16, lizing rate za kratkoročne ugovore o lizingu (ugovori do 12 mjeseci) i ugovore male vrijednosti priznaju se kao rashod u bilansu uspjeha linearno tokom trajanja lizinga, izuzev kada drugi sistematski osnov bolje odražava vremenski obrazac za korisnika lizinga.

Operativni lizing - Banka kao davalac lizinga

Banka kao davalac operativnog lizinga prikazuje u svojim bilansima sredstvo koje je dato na operativni lizing, u skladu sa prirodom tog sredstva.

Prihod od operativnog lizinga biće priznat u jednakim iznosima tokom perioda trajanja lizinga, osim ukoliko neki drugi sistematski osnov bolje ne pokazuje vremenski obrazac u kojem se smanjuje korist nastala od upotrebe sredstva datog u lizing.

Politika amortizacije za sredstva data u lizing treba da bude konzistentna sa politikama amortizacije Banke kao davaoca lizinga, za slična sredstva, i takva amortizacija treba da bude izračunata u skladu sa MRS 16 i MRS 38.

Transakcije prodaje i povratnog lizinga

Ove transakcije obuhvataju prodaju sredstva i davanje u lizing istog sredstva nazad prodavcu.

Ukoliko transakcija prodaje i povratnog lizinga rezultuje u finansijskom lizingu, svaki višak prodajne vrijednosti iznad knjigovodstvene vrijednosti zakupljenog sredstva neće biti odmah priznat kao prihod u finansijskim izvještajima prodavca-korisnika lizinga, već se razgraničava i priznaje kao prihod tokom vremena trajanja lizinga.

Ukoliko transakcija prodaje i povratnog lizinga rezultira uspostavljanjem operativnog lizinga i ukoliko je evidentno da je transakcija utvrđena po fer vrijednosti, bilo koji dobitak ili gubitak priznaće se odmah i svaki višak prodajne vrijednosti iznad knjigovodstvene vrijednosti zakupljenog sredstva neće biti odmah priznat, već se razgraničava i priznaje kao prihod tokom vremena trajanja lizinga. Ukoliko je prodajna cijena ispod fer vrijednosti, dobitak ili gubitak priznaju se odmah, osim ukoliko taj gubitak nije kompenzovan budućim lizing ratama po cijeni nižoj od tržišne. Tada će on biti razgraničen i amortizovan srazmjerno lizing ratama tokom perioda u kojem se očekuje korišćenje tog sredstva. Ukoliko je pak prodajna cijena iznad fer vrijednosti, višak iznad fer vrijednosti razgraničava se i amortizuje tokom perioda za koji se očekuje da će se to sredstvo koristiti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.16 Nekretnine i oprema***3.16.1 Priznavanje i vrednovanje*

Prilikom inicijalnog priznavanja, nekretnine i oprema se vrednuju po nabavnoj vrijednosti ili cijeni koštanja, odnosno u ukupnom iznosu svih izdataka koji su neophodni da se sredstva dovedu u stanje raspoloživo za upotrebu. Nakon početnog priznavanja kao sredstva, nekretnine i oprema se knjiže po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ukupnu akumuliranu amortizaciju i ukupne eventualne gubitke zbog umanjenja vrijednosti.

3.16.2 Naknadno vrednovanje

Nekretnine i oprema se vrednuju po nabavnoj vrijednosti, bez uvećanja za izdatke svakodnevnog održavanja, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke po osnovu obezvređenja. Nabavna vrijednost nekretnine i opreme se uvećava za iznos naknadnih izdataka nastalih prilikom rekonstrukcije i zamjene dijelova opreme, u trenutku u kome je izdatak nastao pod uslovom da ispunjava uslove da se može pripisati nabavnoj vrijednosti sredstava.

3.16.3 Amortizacija

Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode na nabavnu vrijednost nekretnina i opreme tokom procijenjenog korisnog vijeka upotrebe. Zemljište ne podliježe amortizaciji.

Stope amortizacije sredstava se kreću u sljedećim rasponima:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
	godina	godina
Zgrade	1,3%	1,3%
Računarska oprema i srodna oprema	14,29% - 20,00%	14,29% - 20,00%
Automobili	12,50%	12,50%
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	6,52% - 38,72%	6,52% - 38,72%
Oprema i ostala sredstva	10,00% - 15,50%	10,00% - 15,50%

Sredstva u pripremi se amortizuju nakon stavljanja u upotrebu. Ulaganja u objekte koje Banka koristi u zakupu, amortizuju se na period trajanja zakupa.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspjeha u trenutku njihovog nastanka.

3.16.4 Prestanak priznavanja

Banka prestaje sa priznavanjem nekretnina i opreme u slučaju njihovog otuđenja ili njihovog povlačenja iz upotrebe, a iz njihovog otuđenja se ne očekuju buduće ekonomske koristi. Dobici i gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dio ostalih operativnih prihoda i rashoda.

3.17 Nematerijalna ulaganja

Prilikom inicijalnog priznavanja, nematerijalna sredstva se početno odmjeravaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno vrednuju se u ukupnom iznosu svih izdataka koji su neophodni da se sredstvo dovede u stanje neophodno za upotrebu.

Nakon inicijalnog priznavanja, nematerijalna sredstva se vrednuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i eventualne gubitke po osnovu obezvređenja. Naknadni izdaci se mogu pripisati vrijednosti prethodno priznatog nematerijalnog sredstva, samo ako produžavaju očekivane buduće ekonomske koristi po osnovu takvog sredstva. Troškovi svakodnevnog održavanja se priznaju u bilansu uspjeha kao trošak perioda u kome nastanu.

Amortizacija nematerijalnog sredstva se priznaje u bilansu uspjeha u jednakim godišnjim iznosima tokom procijenjenog vijeka trajanja, budući da se na taj način najbolje odražava očekivana potrošnja upotrebe ekonomske vrijednosti sadržane u nematerijalnom sredstvu. Amortizacione stope nematerijalnih ulaganja kreću se u rasponu od 20% do 25%.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.18 Investicione nekretnine

Investicione nekretnine obuhvataju imovinu koju Banka koristi u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnine. Investicione nekretnine se prilikom inicijalnog priznanja vrednuju po nabavnoj vrijednosti uvećane za zavisne troškove. Knjigovodstvena vrijednost se uvećava za izdatke nastale prilikom zamjene dijela postojeće investicione nekretnine od dana kada su izdaci nastali i ukoliko su ispunjeni uslovi za njihovo priznavanje, dok se troškovi svakodnevnog održavanja investicione nekretnine ne pripisuje knjigovodstvenoj vrijednosti sredstava.

Nakon inicijalnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po „fer“ vrijednosti koja odražava tržišne uslove na dan bilansa stanja. Dobici i gubici nastali uslijed promjene „fer“ vrijednosti investicione nekretnine se priznaju u bilansu uspjeha perioda u kome su nastali.

Banka prestaje sa priznavanjem investicione nekretnine u slučaju njihovog otuđenja ili u slučaju njihovog povlačenja iz upotrebe, a iz njihovog otuđenja se ne očekuju buduće ekonomske koristi. Gubici i dobiti nastali usljed otuđenja ili povlačenja investicione nekretnine iz upotrebe se priznaju u bilansu uspjeha perioda u kome su nastali.

3.19 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Sredstva stečena naplatom potraživanja se u skladu sa namjerom Banke i odlukom odgovarajućeg nadležnog organa Banke klasifikuju kao:

- sredstva namijenjena prodaji;
- investicione nekretnine ili
- nekretnine i oprema.

Banka na sredstvima stečenim naplatom potraživanja iskazuje materijalna sredstva primljena po osnovu naplate potraživanja. Banka dolazi u vlasništvo materijalnih sredstava realizacijom zaloga nad kreditima i plasmanima.

Prema Odluci ABRS, Banka sredstva stečena naplatom potraživanja prilikom početnog priznavanja evidentirati prema nižoj od sljedećih vrijednosti:

- iznosa neto knjigovodstvene vrijednosti potraživanja Banke. U slučaju da je visina knjigovodstveno evidentiranih kreditnih gubitaka jednaka visini potraživanja Banka će stečenu materijalnu imovinu evidentirati po tehničkoj vrijednosti u iznosu 1 BAM.
- procijenjenoj fer vrijednosti od strane nezavisnog procjenitelja umanjenoj za očekivane troškove prodaje (troškovi notara, poreza, sudske takse i dr. koji su direktno povezani sa prodajom).

Materijalnu imovinu namijenjenu prodaji, a koja je stečena nakon 01.01.2019. godine Banka je u obavezi prodati u roku od tri godine od datuma početnog priznavanja iste u knjigama banke, a ukoliko istu ne proda Banka je dužna njenu vrijednost svesti na 1 BAM. Banka je dužna imovinu koja je stečena prije 01.01.2019. godine prodati u roku dvije godine računajući od 01.01.2020. godine, a ukoliko istu ne proda dužna je njenu vrijednost svesti na 1 BAM. Obezvredjenje se radi sukcesivno tako da pojedinačna vrijednost sredstva stečenog naplatom potraživanja bude minimalno na nivou njene procijenjene vrijednosti.

Za sredstva stečena naplatom potraživanja za koju se ne može dokazati realna vrednost ili za koju Banka ustanovi da više nisu zadovoljeni uslovi za klasifikaciju u imovinu koja se drži za dalju prodaju, a ova imovina se ne može reklasifikovati u drugu imovinu za knjigovodstveno evidentiranje se može koristiti samo tehnička vrednost od 1 BAM.

Gubici od umanjenja vrijednosti se priznaju na teret rashoda perioda.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.19 Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

a. Obezvredjenje nefinansijskih sredstava

Banka procjenjuje na dan izvještaja o finansijskoj poziciji, knjigovodstvene vrijednosti nefinansijskih sredstava: materijalne imovine, koju čine nekretnine i oprema, sredstva sa pravom korištenja, investicione nekretnine i nematerijalna imovina. Ukoliko postoji indikacija da je sredstvo obezvređeno, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost kako bi se odredio gubitak po osnovu obezvređenja. Ukoliko se utvrdi da je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost se umanjuje do procjenjenog iznosa nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost sredstava utvrđuje se kao vrijednost koja je veća od upotrebne vrijednosti sredstva i njegove fer vrijednosti.

Za sredstva koja podliježu amortizaciji, odnosno za nekretnine i opremu, sredstva sa pravom korištenja i nematerijalnu imovinu, provjera da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se kada događaji ili izmjenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti.

Za sredstva koja ne podliježu amortizaciji, odnosno za investiciona ulaganja, procjena da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti vrši se na godišnjem nivou i kada događaji ili izmjenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda.

Nefinansijska imovina za koju je izvršeno umanjenje vrijednosti procjenjuje se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti smanjuje se najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost imovine koja bi bila utvrđena, umanjena za akumuliranu amortizaciju, u slučaju da nije bio priznat gubitak po osnovu obezvređenja.

b. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka, odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije se incijalno priznaju u vanbilansnoj aktivni po fer vrijednosti, a nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija vrednuju se u iznosu amortizovane naknade ili iznosu najbolje procjene troškova neophodnim da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos veći.

Po osnovu finansijske garancije, povećanje obaveza se iskazuje u okviru izvještaja o finansijskoj poziciji, a primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspjeha u okviru prihoda od naknada i provizija tokom perioda korišćenja garancije.

c. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prethodnog događaja, za koje je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih koristi da bi obaveza bila izmirena i za koju je moguće izvršiti pouzdanu procjenu iznosa obaveze. U slučajevima kada je efekat vremenske vrijednosti novca materijalan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se pretpostavlja da će biti dovoljni da se obaveze izmire.

d. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi kapitala (opštih zakonskih rezervi i ostalih rezervi), neraspoređene dobiti iz ranijih godina, neto dobiti tekućeg perioda i revalorizacionih rezervi.

Akcijski kapital

Akcijski kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih običnih akcija klasifikovanih kao kapital i denominovan je u BAM.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.19 Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Rezerve iz dobiti

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa Zakonom o preduzećima Republike Srpske koji zahtijeva da se 5% dobiti tekuće godine izdvoji u zakonske rezerve sve do iznosa 10% akcijskog kapitala. Zakonske rezerve do 10% akcijskog kapitala mogu se koristiti za pokriće gubitaka tekuće i prošlih godina.

Revalorizacije rezerve

Revalorizacije rezerve se odnose na nerealizovane neto dobitke i gubitke formirane kao rezultat svođenja na tržišnu vrijednost ulaganja u hartije od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat. Za hartije od vrijednosti koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat obračunavaju se ispravke vrijednosti koje se prikazuju u okviru revalorizacionih rezervi.

Dividende

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveza u periodu u kojem je donijeta odluka o njihovoj isplati.

e. Zarada po akciji

Zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

4. ZNAČAJNA RAČUNOVODSTVENA RASUĐIVANJA I PROCJENE

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će imati vrijednosti sredstava i obaveza iskazani u finansijskim izvještajima u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se neprekidno evidentiraju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se smatra da će u datim okolnostima biti razumna.

Procjene i prosuđivanja koja bi mogla da izazovu materijalne promjene knjigovodstvenih iznosa sredstava i obaveza u toku sljedeće finansijske godine opisane su u nastavku teksta.

4.1 Gubici zbog obezvređenja potraživanja

Banka jednom mjesečno vrši analizu kreditnog portfolija u cilju procjene obezvređenja potraživanja. U procesu utvrđivanja da li u bilansu uspjeha treba prikazati gubitak zbog obezvređivanja, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju mjerljivo smanjenje procijenjenih budućih tokova gotovine od kreditnog portfolija, prije nego što se smanjenje može identifikovati na pojedinačnom kreditu u tom portfoliju. Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na to da je nastala nepovoljna promjena u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveza prema Banci ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koji su u korelaciji sa neizvršenjem obaveza.

Procjena postojanja objektivnih dokaza o obezvređenju se sprovodi na individualnom nivou finansijskih sredstava koja su pojedinačno značajna. Procjena na grupnom nivou se radi za potraživanja koja nisu individualno značajna i za obezvređenja koja su sadržana u portfoliju a za koje ne postoji objektivni dokaz o pojedinačnom obezvređenju.

Procjena na grupnom nivou zavisi od vrste dužnika, vrste plasmana i ročnosti, kao i podgrupe sa sličnim karakteristikama.

Banka vrši procjene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrijednosti koji su slični karakteristikama sredstava u portfoliju.

4. ZNAČAJNA RAČUNOVODSTVENA RASUĐIVANJA I PROCJENE (nastavak)

4.2 Utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan izvještaja o finansijskoj poziciji se bazira na kotiranim, tržišnim cijenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrijednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrijednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cijene i ostali relevantni modeli.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procjenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u procjeni „fer“ vrijednosti. Modeli procjene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum mjerenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu prije ili nakon datuma mjerenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

4.3 Dugoročne beneficije za zaposlene

Troškovi dugoročnih beneficija za zaposlene se određuju korišćenjem aktuarske procjene. Ona uključuje predviđanje diskontnih stopa, budućih povećanja plata i budućih stopa fluktuacije zaposlenih. S obzirom da je riječ o dugoročnim predviđanjima, ovakve procjene nose viši nivo neizvjesnosti.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Banka u 2024. godini prati profitabilnost po ključnim poslovnim linijama u skladu sa internom Metodologijom za utvrđivanje, mjerenje i praćenje profitabilnosti poslovanja Banke i to:

1. poslovanje sa velikim klijentima (segment Veliki klijenti),
2. poslovanje sa javnim sektorom (segment Javni sektor),
3. poslovanje sa malim i srednjim preduzećima (segment SME),
4. poslovanje sa fizičkim licima (segment Fizička lica),
5. poslovanje sa samostalnim preduzetnicima (segment Samostalni preduzetnici, SP) i
6. upravljanje sredstvima (segment Treasury).

Izveštaji po segmentima pripremljeni su u skladu sa internim upravljačkim izvještajima Banke. Banka ima uspostavljene interne kriterijume po kojima klijent pripada određenoj poslovnoj liniji i u skladu sa tim je izvršeno razvrstavanje u izvještaju.

Pri mjerenju poslovnih rezultata primjenjuju se interne cijene u skladu sa Metodologijom izrade internih kamata.

Budući da Banka posluje samo u Bosni i Hercegovini, ne prikazuju se sekundarni (geografski) segmenti.

Izveštaji po segmentima su usklađeni sa finansijskim izvještajima u ovim napomenama. Računovodstvene politike u segmentima poslovanja su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Metodologija alokacije prihoda i troškova po segmentima je ista za obje prikazane godine.

5.1 Izveštaj o ukupnom rezultatu po segmentima za poslovnu 2024. godine:

	<i>Javni sektor</i>	<i>Veliki klijenti</i>	<i>SME</i>	<i>Fizička lica</i>	<i>Samostalni preduzetnici</i>	<i>Upravljanje sredstvima</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Prihodi od kamata	28.575	15.098	11.221	48.810	479	23.558	127.741
Rashodi od kamata	(1.980)	(1.131)	(1.169)	(16.980)	(14)	(1.462)	(22.736)
Neto prihodi od kamata	26.595	13.967	10.052	31.830	465	22.096	105.005
Prihodi od naknada i provizija	1.937	8.635	15.933	23.262	7.405	3.046	60.218
Rashodi od naknada i provizija	(194)	(1.918)	(6.443)	(11.187)	(511)	(2.416)	(22.669)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	1.743	6.717	9.490	12.075	6.894	630	37.549
Neto prihod od kursnih razlika	25	142	-	4.362	2.700	(552)	6.677
Ostali poslovni prihodi	35	3.986	600	2.490	39	16.112	23.262
Operativni i ostali rashodi	(3.377)	(5.809)	(7.203)	(37.001)	(81)	(6.568)	(60.039)
Obezvređenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	-	-	-	-	-	-	-
Dobit prije umanjenja ispravki vrijednosti i rezervisanja	25.021	19.003	12.939	13.756	10.017	31.718	112.454
Rashod / prihod od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(6.271)	(7.892)	(7.654)	3.088	(100)	(1.086)	(19.915)
Dobit prije oporezivanja	18.750	11.111	5.285	16.844	9.917	30.632	92.539
Porez na dobit	(1.649)	(1.097)	(570)	(135)	(694)	(2.352)	(6.497)
Dobit tekuće godine	17.101	10.014	4.715	16.709	9.223	28.280	86.042
Dobitak utvrđen direktno u kapitalu po osnovu promjene fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	55	55
Ukupan rezultat za obračunski period	17.101	10.014	4.715	16.709	9.223	28.335	86.097

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

5.2 Izvještaj o ukupnom rezultatu po segmentima za poslovnu 2023. godine:

	<i>Javni sektor</i>	<i>Veliki klijenti</i>	<i>SME</i>	<i>Fizička lica</i>	<i>Samostalni preduzetnici</i>	<i>Upravljanje sredstvima</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Prihodi od kamata	20.717	12.351	10.184	44.392	475	17.240	105.359
Rashodi od kamata	(1.419)	(1.047)	(877)	(11.127)	(6)	(1.168)	(15.644)
Neto prihodi od kamata	19.298	11.304	9.307	33.265	469	16.072	89.715
Prihodi od naknada i provizija	1.668	7.863	13.755	22.166	7.017	2.814	55.283
Rashodi od naknada i provizija	(171)	(1.708)	(5.747)	(9.983)	(388)	(2.360)	(20.357)
Neto prihodi po osnovu naknada i provizija	1.497	6.155	8.008	12.183	6.629	454	34.926
Neto prihod od kursnih razlika	(56)	208	1	3.885	2.799	(290)	6.547
Ostali poslovni prihodi	113	2.228	482	2.287	6	3.515	8.631
Operativni i ostali rashodi	(3.476)	(5.699)	(8.210)	(39.026)	(3)	(5.015)	(61.429)
Obezbvredjenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	-	-	-	(7)	-	-	(7)
Dobit prije umanjenja ispravki vrijednosti i rezervisanja	17.376	14.196	9.588	12.587	9.900	14.736	78.383
Rashod / prihod od umanjenja vrijednosti i rezervisanja	(2.698)	(6.761)	(7.379)	(878)	52	129	(17.535)
Dobit prije oporezivanja	14.678	7.435	2.209	11.709	9.952	14.865	60.848
Porez na dobit	(1.627)	(866)	(321)	(69)	(865)	(1.572)	(5.320)
Dobit tekuće godine	13.051	6.569	1.888	11.640	9.087	13.293	55.528
Dobitak utvrđen direktno u kapitalu po osnovu promjene fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-	-	-	-	39	39
Ukupan rezultat za obračunski period	13.051	6.569	1.888	11.640	9.087	13.332	55.567

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)**5.3 Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima za godinu koja se završila 31. decembra 2024. godine**

	<i>Javni sektor</i>	<i>Veliki klijenti</i>	<i>SME</i>	<i>Fizička lica</i>	<i>Samostalni preduzetnici</i>	<i>Upravljanje sredstvima</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	-	-	-	142.334	-	237.272	379.606
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	-	-	-	-	-	264.953	264.953
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	-	-	-	-	-	318.134	318.134
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	19.768	19.768
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	-	129.065	129.065
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	-	-	-	-	-	233	233
Kredit i potraživanja po kreditima	643.206	325.766	238.462	596.512	5.540	0	1.809.486
Materijalna imovina	-	-	-	17.211	-	26.446	43.657
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.671	2.671
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	95	-	-	-	95
Ostala potraživanja i razgraničenja	14.068	1.533	2.409	3.696	3	39.785	61.494
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	18	18
Poslovna aktiva	657.274	327.299	240.966	759.753	5.543	1.049.352	3.040.187
PASIVA							
Obaveze							
Depoziti komitenata	584.316	155.856	290.476	1.164.801	50.023	35.146	2.280.618
Obaveze po uzetim kreditima	25.328	52.830	48.864	142.289	846	-	270.157
Rezervisanja na stavke vanbilansa	808	2.952	1.490	83	21	-	5.354
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	1.027	1.027
Ostale obaveze i razgraničenja	3.137	4.805	7.112	22.743	49	41.465	79.311
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	501	501
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	-	-	-	37.600	37.600
Ukupno obaveze	613.589	216.443	347.942	1.329.916	50.939	115.739	2.674.568
Kapital							
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	279.577	279.577
Neraspoređena dobit	17.101	10.014	4.715	16.709	9.223	28.280	86.042
Ukupan kapital	17.101	10.014	4.715	16.709	9.223	307.857	365.619
Poslovna pasiva	630.690	226.457	352.657	1.346.625	60.162	423.596	3.040.187
Vanbilansna pasiva	77.245	303.741	184.337	20.741	1.747	-	587.811

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)**5.4 Izvještaj o finansijskom položaju po segmentima za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine**

	<i>Javni sektor</i>	<i>Veliki klijenti</i>	<i>SME</i>	<i>Fizička lica</i>	<i>Samostalni preduzetnici</i>	<i>Upravljanje sredstvima</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	-	-	-	139.958	-	241.196	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	-	-	-	-	-	249.210	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	-	-	-	-	-	265.463	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	-	-	-	-	15.217	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	-	-	-	-	-	218.335	218.335
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	-	-	-	-	-	608	608
Kredit i potraživanja po kreditima	506.431	325.068	243.247	572.481	5.898		1.653.125
Materijalna imovina	-	-	-	14.898	-	26.444	41.342
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.584	2.584
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	95	-	15	-	110
Ostala potraživanja i razgraničenja	10.775	1.731	5.370	4.267	12	10.770	32.925
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Poslovna aktiva	517.206	326.799	248.712	731.604	5.925	1.040.838	2.871.084
PASIVA							
Obaveze							
Depoziti komitenata	656.057	137.858	257.144	1.108.991	42.316	5.512	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	23.603	57.856	64.182	129.108	1.338	-	276.087
Rezervisanja na stavke vanbilansa	452	2.513	1.050	92	16	-	4.123
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	2.160	2.160
Ostale obaveze i razgraničenja	1.686	3.632	5.629	19.116	118	3.124	33.305
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	409	409
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	-	-	-	37.600	37.600
Ukupno obaveze	681.798	201.859	328.005	1.257.307	43.788	48.805	2.561.562
Kapital							
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	253.994	253.994
Neraspoređena dobit	13.051	6.569	1.888	11.640	9.087	13.293	55.528
Ukupan kapital	13.051	6.569	1.888	11.640	9.087	267.287	309.522
Poslovna pasiva	694.849	208.428	329.893	1.268.947	52.875	316.092	2.871.084
Vanbilansna pasiva	63.488	276.004	133.292	20.525	1.535	-	494.844

6. PRIHODI OD KAMATA

a) Prihodi od kamata po osnovu bankarskih poslova dati su u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Kredit i potraživanja od klijenata	97.213	79.669
Ulaganje u obveznice	22.810	19.244
Naknade po kreditima (obrada zahtjeva)	3.276	3.258
Diskont na otkupljena potraživanja	209	1.343
Naplaćena potraživanja	4.233	1.845
Ukupno prihodi od kamata	127.741	105.359

b) Prihodi od kamata po osnovu izvora dati su u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Banke	3.478	1.118
Privreda	54.075	41.674
Javni sektor	33.852	26.677
Stanovništvo	34.897	34.644
Ostali komitenti	1.439	1.246
Ukupno	127.741	105.359

7. RASHODI OD KAMATA

a) Rashodi od kamata po osnovu bankarskih poslova dati su u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Depoziti komitenata	17.909	11.074
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	3.496	3.310
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	1.129	1.127
Rashodi po osnovu lizinga (napomena 36)	202	133
Ukupno rashodi kamata	22.736	15.644

b) Rashodi od kamata po osnovu izvora dati su u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Banke	747	438
Privreda	1.580	966
Javni sektor	400	235
Stanovništvo	14.883	9.175
Ostali komitenti	5.126	4.830
Ukupno	22.736	15.644

8. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	11.774	10.954
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	5.050	5.720
Naknade po osnovu kredita	879	228
Naknade po izdatim garancijama, akreditivima i drugim jemstvima	5.426	5.254
Naknade po kartičnom poslovanju	21.460	18.952
Naknade po mjenjačkim poslovima	9.355	8.434
Ostale naknade i provizije (napomena 8a)	6.274	5.741
Prihodi od naknada i provizija	60.218	55.283

8a) Ostale naknade i provizije

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Naknade za bankarske pakete	5.071	4.734
Naknade za vođenje računa	14	29
Naknade za brokerske provizije	178	286
Naknade na izdvojenu obaveznu rezervu kod Centralne banke BiH	1.011	692
Ukupno	6.274	5.741

9. RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	2.143	2.065
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	554	1.061
Naknada i provizija po mjenjačkim poslovima	3.390	3.140
Rashodi naknada po poslovima sa karticama	13.146	11.153
Rashodi naknada i provizija prema Agenciji za bankarstvo RS	2.665	2.051
Rashodi naknada i provizija prema Central. registru i Berzi	229	380
Ostale naknade i provizije	542	507
Ukupno	22.669	20.357

Rashodi naknada po kartičnim poslovima u iznosu od 13.146 hiljada BAM se odnose na međubankarske provizije (interchange fee) za rad kartica Visa i MasterCard na bankomatima i POS terminalima drugih banaka, kao i provizije nastale tuđim karticama u trgovačkoj mreži Nove banke. Rast broja kartica i transakcija uticali su na rast prihoda i rashoda naknada po kartičnim poslovima u 2024. godine.

10. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	17.742	18.118
Rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	(11.065)	(11.571)
Neto prihod od kursnih razlika	6.677	6.547

11. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Prihodi od naplaćenih otpisanih potraživanja	3.583	425
Prihodi po osnovu promjene vrijednosti finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	3.535	2.771
Prihodi od smanjenja obaveza (odobreni popusti na zakupe poslovnih prostora, neiskorišteni bodovi za platne kartice)	41	437
Prihodi po osnovu prijevremenog razročenja depozita	1.081	1.021
Prihodi po osnovu zakupa (poslovnih prostora, sefova)	561	535
Prihodi po osnovu otkupljenih potraživanja	5	7
Prihodi od prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja (napomena 13)	654	2.261
Prihodi od dividendi	12.148	214
Dobici od prodaje osnovnih sredstava i nemat. ulaganja	-	77
Prihod od ukidanja rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 27)	56	21
Ostali operativni prihodi	1.598	862
UKUPNO	23.262	8.631

Povećanje pozicije ostalih operativnih prihoda se odnosi na isplaćenu dividendu od ATOS bank ad u iznosu od 12.000 hiljada BAM, 21. maja 2024. godine.

12. OPERATIVNI I OSTALI RASHODI

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Troškovi zaposlenih	25.344	23.872
Troškovi amortizacije (napomene 20 i 21)	3.816	4.129
Troškovi amortizacije zakupa za poslovni lizing (napomena 20b i 36)	1.608	1.806
Ostali operativni troškovi	26.718	25.295
Ostali rashodi poslovanja	2.553	6.327
Operativni rashodi	60.039	61.429

12. OPERATIVNI I OSTALI RASHODI (nastavak)**a) Troškovi zaposlenih**

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Troškovi neto zarada	16.447	14.280
Troškovi poreza i doprinosa na zarade	9.487	8.104
Ostali troškovi zaposlenih	620	635
Ukalkulisana varijabilna naknada	(1.210)	853
Troškovi zaposlenih	25.344	23.872

b) Ostali operativni troškovi

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Troškovi zakupa od pravnih i fizičkih lica	379	367
Troškovi obezbjeđenja objekata, štampanja i druge neproizvodne usluge	2.524	2.050
Troškovi osiguranja depozita	4.369	4.166
Troškovi kartičnog poslovanja	4.999	4.659
Troškovi materijala, goriva, energije i usluga	1.966	1.782
Troškovi telekomunikacija	1.684	1.631
Troškovi marketinga	719	678
Troškovi održavanja osnovnih sredstava	2.186	1.935
Troškovi transporta novca	1.525	1.410
Troškovi zakupa licenci	2.383	2.161
Troškovi eksternih usluga	376	484
Troškovi naknada za privremen i povremene poslove	75	37
Troškovi osiguranja radnika i osnovnih sredstava	1.171	1.221
Troškovi održavanja prostorija	550	451
Ostali operativni troškovi	1.812	2.263
Ostali operativni troškovi	26.718	25.295

U okviru ostalih operativnih troškova iskazani su troškovi kartičarskog poslovanja u iznosu od 4.999 hiljada BAM (2023: 4.659 hiljade BAM) koji se odnose na nadzor ATM bankomata i POS terminala i održavanje softvera za iste. Troškovi zakupa od pravnih i fizičkih lica u iznosu 379 hiljada BAM za poslovnu 2024. godine (2023: 367 hiljada BAM) se knjiže u skladu sa Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 16 – Lizing (napomena 36).

12. OPERATIVNI I OSTALI RASHODI (nastavak)**c) Ostali rashodi poslovanja**

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	413	149
Rashodi od prodaje osnovnih i investicionih sredstava	-	136
Rashodi po osnovu promjene vrijednosti i gubitka od prodaje HOV	12	38
Rashodi po osnovu rezervisanja za potencijalne obaveze (napomena 27)	130	86
Troškovi po osnovu poreza i doprinosa	896	771
Troškovi za sudske i administrativne takse	104	153
Ostali rashodi	998	4.994
Ostali poslovni rashodi	2.553	6.327

13. OBEZVREĐENJE SREDSTAVA STEČENIH NAPLATOM POTRAŽIVANJA

Banka u toku 2024. godine nije imala dodatna obezvrjeđenja po osnovu stečene materijalne imovine.

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Obezvrjeđenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	-	7
Obezvrjeđenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	-	7

Stanje stečene materijalne imovine na dan 31. decembar 2024. godine iznosi 95 hiljada BAM (31. decembra 2023. godine: 110 hiljada BAM) (napomena 22).

U toku 2024. godine Banka je i dalje aktivno radila na prodaji stečene materijalne imovine što je dovelo do ostvarenja prihoda od prodaje u iznosu od 654 hiljade BAM (31. decembra 2023. godine: 2.261 hiljade BAM) (napomena 11).

Banka obezvrjeđenje stečene materijalne imovine koju nije prodala vrši u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, član 32. Odluke.

14. NETO RASHODI UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA ZA OČEKIVANE KREDITNE GUBITKE

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Neto rashodi umanjena vrijednosti plasmana (napomena 19)	17.313	15.843
Neto rashodi / (prihodi) umanjena vrijednosti ostalih potraživanja (napomena 23)	401	364
Neto rashodi / (prihodi) umanjena vrijednosti novčanih sredstava (napomena 16 i 17)	988	(159)
Neto rashodi umanjena vrijednosti za finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	(18)	83
Neto rashodi rezervisanja za vanbilansne stavke (napomena 26 i 32)	1.231	1.404
Neto rashodi	19.915	17.535

Tokom 2024. godine, Banka je dodatno izdvojila 19.915 hiljada BAM neto po osnovu umanjena vrijednosti za bilansnu aktivu i vanbilansne stavke u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (2023. godine: 17.535 hiljada BAM). Na neto efekat povećanja rashoda najviše je uticalo izdvajanje po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 2, a zatim i kreditnog rizika 3. Na povećanje očekivanih kreditnih gubitaka u okviru nivoa kreditnog rizika 2 uticale su restrukture izloženosti, povećanje kreditnog rizika (SICR kriterijumi) kod postojećih izloženosti i primjena minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanja rizika rasta kamatnih stopa i slično. Na veća izdvajanja po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 3, pored novih izloženosti u statusu neizmirenja uticalo je i povećanje rashoda po osnovu dodatnih izdvajanja za postojeće izloženosti u statusu neizmirenja. U nivou kreditnog rizika 1 zabilježeno je smanjenje rashoda po osnovu očekivanih kreditnih gubitaka najvećim dijelom zbog migracija izloženosti iz kreditnog rizika 2 u nivo kreditnog rizika 1, a što je dijelom neutralisano povećanjem ispravke vrijednosti na grupnom nivou.

Kroz redovne mjesečne obračune i raspoređivanja izloženosti u odgovarajuće nivoe kreditnog rizika na nivou pojedinačnog klijenta, Banka prepoznaje eventualna pogoršanja putem promjene rejtinga klijenta usljed pogoršanja pokazatelja poslovanje, zaustavljanja ili smanjenog obima poslovne aktivnosti, te kašnjenja u plaćanju obaveza prema dobavljačima i bankama, te ih raspoređuje u više nivoe kreditnog rizika. Na navedeni način se anticipiraju sva pogoršanja i povećanja kreditnog rizika kod klijenta.

15. POREZ NA DOBIT

Tekući porez na dobit za 2024. godinu obračunat je primjenom poreske stope od 10% na oporezivu dobit prikazanu u poreskom bilansu za poreske obveznike u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu.

Komponente poreza na dobit za 2024. godinu su:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Tekući porez na dobit	6.425	4.911
Promjena u odloženim porezima:		
- Odložena poreska sredstva	(18)	69
- Odložene poreske obaveze	90	340
Porez na dobit	6.497	5.320

Usaglašavanjem pozicija iz poreskog bilansa (prihoda, troškova i osnovice za oporezivanje) sa poreskom stopom važećom u Republici Srpskoj za 2024. i 2023. godinu porez na dobit može se dalje analizirati na sljedeći način:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Dobit prije oporezivanja	92.539	60.848
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	9.254	6.085
Umanjenje poreza za isključene prihode	(3.794)	(2.153)
Povećanje / (umanjenje) poreza za nepriznate rashode od umanjivanja vrijednosti kredita i ostale imovine	498	371
Uvećanje poreza za nepriznate ostale rashode	467	608
Gubitak / (dobitak) od odloženih poreza	72	410
Porez na dobit	6.497	5.320
<i>Efektivna poreska stopa za period</i>	7,02%	8,74%

15. POREZ NA DOBIT (nastavak)

Promjene na odloženim porezima bile su sljedeće:

	Odložena poreska sredstva 000 BAM	Odložena poreska obaveza 000 BAM	Neto povećanje / smanjenje 000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2023.	77	(68)	9
Povećanje/(smanjenje) po osnovu potraživanja klasifikovanih u S3	(69)	(371)	(440)
Povećanje/(smanjenje) po osnovu amortizacije za osnovna sredstva	-	31	31
Povećanje/(smanjenje) po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	(4)	-	(4)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	4	(409)	(405)
Stanje na dan 1. januara 2024.	4	(409)	(405)
Povećanje/(smanjenje) po osnovu potraživanja klasifikovanih u S3	-	(127)	(127)
Povećanje/(smanjenje) po osnovu amortizacije za osnovna sredstva	18	37	55
Povećanje/(smanjenje) po osnovu finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat	(4)	(2)	(6)
Stanje na dan 31. decembra 2024.	18	(501)	(483)

16. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Sredstva kod Centralne banke	131.407	184.907
Blagajna u stranoj valuti	75.029	75.416
Blagajna u domaćoj valuti	62.306	58.522
Devizni računi kod ino banaka	44.357	60.039
Dati depoziti bankama	65.000	-
Žiro račun poslovne jedinice	2.739	2.530
Umanjenje vrijednosti novčanih sredstava	(1.232)	(260)
Ukupno	379.606	381.154

Dati depoziti bankama odnose se na oročena sredstva kod ASA banke dd Sarajevo u iznosu 30.000 hiljada BAM na period od 14 dana, sa rokom dospjeća 10.01.2025. godine po kamatnoj stopi od 2,00%, i oročena sredstva kod BPŠ banke Banja Luka u iznosu od 15.000 hiljada BAM na period od 30 dana, sa rokom dospjeća 26.01.2025. godine po kamatnoj stopi od 2,00%, te 20.000 hiljada BAM na period od 30 dana, sa rokom dospjeća 29.01.2025. godine po kamatnoj stopi od 2,00 %.

16. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA (nastavak)

Promjene na umanjuju vrijednosti u 2024. i 2023. godinu bile su sljedeće:

	S1	S2	S3	Ukupno 000 BAM
Stanje na dan 01. januar 2024.	260	-	-	260
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napom. 14)	972	-	-	972
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2024.	1.232	-	-	1.232
	S1	S2	S3	Ukupno 000 BAM
Stanje na dan 01. januar 2023.	431	-	-	431
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napom. 14)	(171)	-	-	(171)
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2023.	260	-	-	260

17. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Obavezna rezerva kod Centralne banke	265.218	249.459
Umanjenje vrijednosti na obaveznu rezervu kod Centralne Banke	(265)	(249)
Ukupno	264.953	249.210

Promjene na umanjuju vrijednosti u 2024. i 2023. godinu bile su sljedeće:

	S1	S2	S3	Ukupno 000 BAM
Stanje na dan 01. januar 2024.	249	-	-	249
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napom. 14)	16	-	-	16
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2024.	265	-	-	265
	S1	S2	S3	Ukupno 000 BAM
Stanje na dan 01. januar 2023.	237	-	-	237
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napom. 14)	12	-	-	12
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2023.	249	-	-	249

17. OBAVEZNA REZERVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

U okviru sredstava rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine sadržana je obračunata obavezna rezerva za period održavanja od 21. do 31. decembra 2024. godine. Prosječno stanje računa rezervi za navedeni period iznosi 403.627 hiljada BAM (od toga 3.709 hiljada EUR prosječno stanje računa rezervi u EUR) i uključuje prosječnu obaveznu rezervu u iznosu od 265.218 hiljada BAM (od toga 3.617 hiljada EUR -prosječna obavezne rezerve u EUR) i iznos veći od obavezne rezerve u iznosu od 138.409 hiljada BAM (91 hiljada EUR-iznos veći od obavezne rezerve u EUR).

Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukama Centralne banke Bosne i Hercegovine o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi, koja propisuje osnovicu za obračun obavezne rezerve, obračunski period, stopu obavezne rezerve, kao i obračun naknade banci za iznos sredstava na računu rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valuti sredstva izražena. Osnovicu u domaćoj valuti za obračun obavezne rezerve u KM čine depoziti i pozajmljena sredstva u KM. Deviznu osnovicu za obračun obavezne rezerve u EUR čine depoziti i pozajmljena sredstva u KM sa valutnom klauzulom i depoziti i pozajmljena sredstva u stranim valutama.

Obavezna rezerva se obračunava prema stanju sredstva koja ulaze u osnovicu za obračun obavezne rezerve, izraženih prema rezidualnom roku dospijeća, na kraju svakog radnog dana, u toku obračunskog perioda koji prethodi periodu održavanja. Rezidualni rok dospijeća predstavlja preostali rok do dospijeća obaveza i pozajmljenih sredstava, gdje je stanje partija na kraju svakog radnog dana koje ulaze u obračun evidentirano u kategorije do jedne i preko jedne godine. Obračunski period (period obračuna obaveznih rezervi) počinje svakog mjeseca prvog, jedanaestog i dvadesetprvog dana, a završava se desetog, dvadesetog i posljednjeg dana u mjesecu. Banka je obavezna da nakon svakog obračunskog perioda, a najkasnije u roku od tri dana po isteku perioda obračuna dostavi Centralnoj banci Bosne i Hercegovine izvještaj o stanju svojih depozita i pozajmljenih sredstava izraženih u konvertibilnim markama.

Odlukom o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 103/21, 78/22, 125/22, 54/23, 80/23, 70/24, 96/24) definisano je da stopa obavezne rezerve koju primjenjuje Centralna banka BiH iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva. Obavezna rezerva u EUR se obračunava držanjem 95% KM protuvrijednosti obračunate obavezne rezerve u EUR na računu rezervi u KM i držanjem 5% obračunate obavezne rezerve u EUR na računu rezervi u EUR.

U skladu sa važećom Odlukom, Centralna banka obračunava naknadu po stopi +50bp na iznos sredstava obavezne rezerve ako je u pitanju osnovica u domaćoj valuti BAM, na iznos sredstava po osnovu obavezne rezerve ako je u pitanju osnovica u stranoj valuti ili BAM sa valutnom klauzulom naknada se obračunavala po stopi od +30bp, dok se na iznos sredstava iznad obavezne rezerve naknada obračunavala po nultoj stopi.

18. FINANSIJSKA IMOVINA**a) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku**

	31. decembar	31. decembar
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Korporativne obveznice	11.768	13.228
Obveznice Republike Srpske	306.697	252.501
Umanjenje vrijednosti	(331)	(266)
Neto vrijednost na dan	318.134	265.463

Korporativne obveznice odnose se na kupljene obveznice privrednog društva Elektrokrajine AD Banja Luka, na period od 10 godina, kamatna stopa 3,5%. Obveznice nisu konvertibilne. Dospijeće obveznice je 2031. godina.

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**a) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku (nastavak)**

Promjene na umanjenju vrijednosti u 2024. i 2023. godinu bile su sljedeće:

	<i>S1</i>	<i>S2</i>	<i>S3</i>	<i>Ukupno 000 BAM</i>
Stanje na dan 01. januar 2024.	266	-	-	266
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napom. 14)	65	-	-	65
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2024.	331	-	-	331
	<i>S1</i>	<i>S2</i>	<i>S3</i>	<i>Ukupno 000 BAM</i>
Stanje na dan 01. januar 2023.	70	-	-	70
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napom. 14)	196	-	-	196
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2023.	266	-	-	266

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**b) Finansijska imovina koja se vrednuje po amortizovanom trošku (nastavak)**

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospijeća	Kamatna stopa	Stanje na dan 31.12.2024.	
				Nominalna vrijednost 000 BAM	000 BAM
Obveznice RS (RSBD)	22.07.2022	22.07.2027	4,00%	27.455	27.130
Obveznice RS (RSBD)	26.08.2022	26.08.2027	5,00%	10.483	10.483
Obveznice RS (RSBD)	15.09.2022	15.09.2029	5,00%	4.831	4.831
Obveznice RS (RSBD)	29.11.2023	15.09.2029	5,00%	7.000	7.000
Obveznice RS (RSBD)	25.05.2023	15.09.2029	5,00%	3.000	3.000
Obveznice RS (RSBD)	16.05.2024	15.09.2029	5,00%	8.500	8.500
Obveznice RS (RSBD)	14.10.2022	14.10.2027	5,00%	1.208	1.208
Obveznice RS (RSBD)	23.12.2022	23.12.2027	5,00%	12.010	11.843
Obveznice RS (RSBD)	16.05.2024	23.12.2027	5,00%	10.000	10.000
Obveznice RS (RSBD)	16.05.2024	23.02.2028	5,50%	682	682
Obveznice RS (RSBD)	30.03.2023	30.03.2028	5,50%	31.598	31.319
Obveznice RS (RSBD)	05.05.2023	05.05.2028	5,80%	10.000	10.000
Obveznice RS (RSBD)	22.06.2023	22.06.2028	6,10%	108.155	108.155
Obveznice RS (RSBD)	13.12.2023	13.12.2028	5,80%	10.865	10.751
Obveznice RS (RSBD)	09.02.2024	09.02.2029	6,00%	15.500	15.500
Obveznice RS (RSBD)	08.03.2024	08.03.2029	6,00%	16.783	16.783
Obveznice RS (RSBD)	25.12.2024	25.12.2029	6,00%	14.502	14.512
Obveznice RS (RSBD)	20.09.2023	15.09.2029	5,00%	15.000	15.000
Ukupno				307.572	306.697

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

Naziv HoV	Datum kupovine	Datum dospijeća	Kamatna stopa	Stanje na dan 31.12.2023.	
				Nominalna vrijednost 000 BAM	000 BAM
Obveznice RS (RSBD)	22.07.2022	22.07.2027	4,00%	27.455	27.025
Obveznice RS (RSBD)	26.08.2022	26.08.2027	5,00%	10.483	10.484
Obveznice RS (RSBD)	15.09.2022	15.09.2029	5,00%	4.831	4.831
Obveznice RS (RSBD)	29.11.2023	15.09.2029	5,00%	7.000	7.000
Obveznice RS (RSBD)	14.10.2022	14.10.2027	5,00%	1.208	1.208
Obveznice RS (RSBD)	23.12.2022	23.12.2027	5,00%	12.010	11.805
Obveznice RS (RSBD)	30.03.2023	30.03.2028	5,50%	31.598	31.250
Obveznice RS (RSBD)	05.05.2023	05.05.2028	5,80%	10.000	10.000
Obveznice RS (RSBD)	22.06.2023	22.06.2028	6,10%	120.172	120.172
Obveznice RS (RSBD)	13.12.2023	13.12.2028	5,80%	10.865	10.726
Obveznice RS (RSBD)	25.05.2023	15.09.2029	5,00%	3.000	3.000
Obveznice RS (RSBD)	20.09.2023	15.09.2029	5,00%	15.000	15.000
Ukupno				253.622	252.501

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**b) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha**

	<i>31. decembar</i> 2024. <i>000 BAM</i>	<i>31. decembar</i> 2023. <i>000 BAM</i>
Hartije od vrijednosti za trgovanje	19.768	15.217
Ukupno na dan	19.768	15.217

Hartije od vrijednosti za trgovanje se odnose vlasničke akcije u domaćim pravnim licima u iznosu od 217 hiljada BAM (2023.: 228 hiljada BAM) i u stranim pravnim licima (MasterCard i Viza) u iznosu od 19.551 hiljada BAM (2023.: 14.989 hiljada BAM).

c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

	<i>31. decembar</i> 2024. <i>000 BAM</i>	<i>31. decembar</i> 2023. <i>000 BAM</i>
Obveznice Republike Srpske	128.319	217.374
Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	746	961
Neto vrijednost na dan	129.065	218.335

Banka na dan 31. decembra 2024. godine ima iskazano učešće (udjele) u kapitalu drugih pravnih lica ispod 10% u iznosu od 746 hiljada BAM (2023: 961 hiljada BAM).

Struktura učešća u kapitalu drugih pravnih lica data je u sljedećoj tabeli:

	<i>% učešća</i>	<i>31. decembar</i> 2024. <i>000 BAM</i>	<i>31. decembar</i> 2023. <i>000 BAM</i>
Banjalučka berza a.d. Banjaluka	9,47%	252	252
Centralni registar HoV a.d. Banjaluka	7%	334	334
Nova Real Estate a.d Banjaluka	9%	3	225
SWIFT		86	86
		675	897
Povećanje/(smanjenje) vrijednosti		71	64
Učešća u kapitalu		746	961

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

<i>Naziv HoV</i>	<i>Datum kupovine</i>	<i>Datum dospijeća</i>	<i>Kamatna stopa</i>	<i>Nominalna vrijednost</i>	<i>Amortizovana nabavna vrijednost</i>	<i>Nerealizovani dobiti / (gubici)</i>	<i>Stanje na dan 31.12.2024.</i>
				<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Obveznice RS (RSBD)	21.06.2017	21.06.2027	4,50%	6.190	6.210	1	6.211
Obveznice RS (RSBD)	04.08.2017	04.08.2027	4,00%	10.000	10.000	(2)	9.998
Obveznice RS (RSBD)	16.04.2020	16.04.2025	2,00%	46.633	46.500	(2)	46.498
Obveznice RS (RSBD)	14.03.2022	04.12.2030	3,50%	5.000	5.150	(142)	5.008
Obveznice RS (RSBD)	23.03.2022	25.03.2027	2,70%	10.000	9.866	(14)	9.852
Obveznice RS (RSBD)	21.04.2022	21.04.2027	3,40%	28.921	28.902	(28)	28.874
Obveznice RS (RSBD)	20.05.2022	20.05.2029	3,50%	20.000	19.935	(20)	19.915
Obveznice RS (RSRS)	29.11.2021	25.09.2026	1,50%	81	80	-	80
Obveznice RS (RSRS)	29.11.2021	29.09.2027	1,50%	631	624	6	630
Obveznice RS (RSRS)	29.11.2021	18.12.2028	1,50%	328	322	4	326
Obveznice RS (RSRS)	17.12.2021	05.11.2034	1,50%	936	900	6	906
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	09.06.2025	1,50%	2	2	-	2
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	31.05.2025	1,50%	3	3	-	3
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	24.12.2025	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	25.09.2026	1,50%	2	2	-	2
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	26.09.2027	1,50%	3	3	(1)	2
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	18.12.2028	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	22.11.2029	1,50%	2	2	(1)	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	05.03.2031	1,50%	10	10	(1)	9
Ukupno				128.744	128.513	(194)	128.319

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Pregled Obveznica Republike Srpske sa stanjem na dan 31. decembra 2023. godine je prikazan u sljedećoj tabeli:

<i>Naziv HoV</i>	<i>Datum kupovine</i>	<i>Datum dospijeca</i>	<i>Kamatna stopa</i>	<i>Nominalna vrijednost</i>	<i>Amortizovana nabavna vrijednost</i>	<i>Nerealizovani dobiti / (gubici)</i>	<i>Stanje na dan 31.12.2023</i>
				<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Obveznice RS (RSBD)	21.06.2017	21.06.2027	4,50%	6.190	6.218	2	6.220
Obveznice RS (RSBD)	04.08.2017	04.08.2027	4,00%	10.000	10.000	(3)	9.997
Obveznice RS (RSBD)	06.09.2017	06.09.2024	3,75%	15.528	15.526	(4)	15.522
Obveznice RS (RSBD)	08.12.2017	08.12.2024	3,75%	9.150	9.169	1	9.170
Obveznice RS (RSBD)	16.04.2020	16.04.2025	2,00%	50.000	49.407	(36)	49.371
Obveznice RS (RSBD)	02.03.2022	16.04.2025	2,00%	10.000	10.022	(16)	10.006
Obveznice RS (RSBD)	02.03.2022	06.03.2024	3,50%	12.000	12.026	(27)	11.999
Obveznice RS (RSBD)	14.03.2022	04.12.2030	3,50%	5.000	5.174	(166)	5.008
Obveznice RS (RSBD)	23.03.2022	25.03.2027	2,70%	10.000	9.802	(14)	9.788
Obveznice RS (RSBD)	21.04.2022	21.04.2027	3,40%	28.922	28.885	(30)	28.855
Obveznice RS (RSBD)	20.05.2022	20.05.2029	3,50%	20.000	19.917	(19)	19.898
Obveznice RS (RSBD)	29.11.2021	29.09.2027	1,50%	841	831	8	839
Obveznice RS (RSRS)	29.11.2021	18.12.2028	1,50%	410	403	6	409
Obveznice RS (RSRS)	29.11.2021	25.09.2026	1,50%	121	120	1	121
Obveznice RS (RSRS)	17.12.2021	05.11.2034	1,50%	937	897	5	902
Trezorski zapisi	21.12.2023	20.06.2024	-	30.000	29.446	(33)	29.413
Trezorski zapisi	27.12.2023	26.06.2024	-	10.000	9.833	(4)	9.829
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	15.06.2024	1,50%	-	-	-	-
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	09.06.2025	1,50%	3	3	-	3
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	31.05.2025	1,50%	6	6	-	6
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	24.12.2025	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	25.09.2026	1,50%	2	2	-	2
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	26.09.2027	1,50%	5	4	(1)	3
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	18.12.2028	1,50%	1	1	-	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	22.11.2029	1,50%	2	2	(1)	1
Obveznice RS (RSRS)	24.11.2022	05.03.2031	1,50%	11	11	(1)	10
Ukupno				219.130	217.706	(332)	217.374

Promjene u procjenama vrijednosti finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat prikazane su u sljedećoj tabeli:

	<i>Promjena vrijednosti obveznica kroz revalorizacijo rezerve</i>	<i>Promjena vrijednosti učešća kroz revalorizacijo rezerve</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Stanje na dan 1. januara 2023.	(476)	52	(424)
Povećanje vrijednosti	287	12	299
Umanjenje vrijednosti	(143)	-	(143)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	(332)	64	(268)
Stanje na dan 1. januara 2024.	(332)	64	(268)
Povećanje vrijednosti	447	7	454
Umanjenje vrijednosti	(309)	-	(309)
Stanje na dan 31. decembar 2024.	(194)	71	(123)

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**c) Finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (nastavak)**

Promjene na revalorizacionim rezervama su prikazane u sljedećoj tabeli:

	<i>Promjene u procjenama vrijednosti finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat</i> 000 BAM	<i>Odložene poreske obaveze finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat</i> 000 BAM	<i>Ispravke vrijednosti finansijske imovine koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz otali ukupni rezultat</i> 000 BAM	UKUPNO 000 BAM
Stanje na dan 1. januara 2023.	(410)	7	331	(72)
Povećanje vrijednosti	299	-	40	340
Umanjenje vrijednosti	(143)	(3)	(153)	(300)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	(254)	4	218	(32)
Stanje na dan 1. januara 2024.	(254)	4	218	(32)
Povećanje vrijednosti	454	-	12	466
Umanjenje vrijednosti	(309)	(7)	(95)	(411)
Stanje na dan 31. decembar 2024.	(109)	(3)	135	23

Ispravke vrijednosti na obveznice Republike Srpske su iskazane kroz ostali ukupni rezultat i na 31. decembar 2024. - godine iznose 135 hiljada BAM (2023.: 218 hiljada BAM).

Promjene na umanjuju vrijednosti u 2024. i 2023. godinu bile su sljedeće:

	S1	S2	S3	Ukupno 000 BAM
Stanje na dan 01. januar 2024.	218	-	-	218
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napom. 14)	(83)	-	-	(83)
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2024.	135	-	-	135
	S1	S2	S3	Ukupno 000 BAM
Stanje na dan 01. januar 2023.	331	-	-	331
Transfer u Stage 1	-	-	-	-
Transfer u Stage 2	-	-	-	-
Transfer u Stage 3	-	-	-	-
Neto promjene rezervisanja (napom. 14)	(113)	-	-	(113)
Otpisi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2023.	218	-	-	218

18. FINANSIJSKA IMOVINA (nastavak)**d) Ulaganja u zavisna društva**

Banka na dan 31. decembar 2024. godine ima iskazano učešće (udjel) u ATOS banci a.d. Banja Luka 100,00%. U maju 2022. godine Nova banka je postala većinski vlasnik Sberbank a.d. Banja Luka, koja ovom promjenom prestaje da bude dio bankarske grupe, na čijem čelu je bila Sberbank Europe AG Beč, i postaje dio domaće bankarske grupe, bez povezanosti sa prethodnim akcionarima, čime je spriječen uticaj geopolitičkih dešavanja na poslovanje Sberbanke. Usljed novih okolnosti Sberbanka a.d. Banja Luka, u mjesecu maju je promjenila ime u ATOS banku.

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2024. 000 BAM
ATOS banka a.d. Banja Luka (100,00%)	11.007	11.007
Stanje na dan	11.007	11.007

Ukupna neto vrijednost svih učešća Banke u kapitalu kod drugih pravnih lica, na dan 31. decembar 2024. godine ne prelazi 20% regulatornog kapitala Banke, a ukupan iznos u drugim nefinansijskim pravnim licima ne prelazi 10% osnovnog kapitala Banke.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA PO KREDITIMA**a) Pregled po korisnicima kredita**

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
- Preduzeća	722.969	725.261
- Javna i državna preduzeća	232.434	171.129
- Vlada	282.702	187.268
- Stanovništvo	633.235	616.787
- Ostali komitenti	24.858	30.156
- Otkupljena potraživanja	1.096	3.285
Kredit i plasmani komitentima (bruto)	1.897.294	1.733.886
Umanjenje vrijednosti	(87.808)	(80.761)
Ukupni krediti plasirani komitentima (neto)	1.809.486	1.653.125

Otkupljena potraživanja u iznosu od 1.096 hiljada BAM se odnose na dugoročna potraživanja od vladinih institucija (31. decembra 2023.: 3.285 hiljada BAM) i imaju bezuslovnu garanciju Vlade RS.

b) Ročnost dospjeća kredita

Ročnost dospjeća kredita klijentima, prema roku dospjeća, sa stanjem na dan 31. decembar je sljedeća:

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Do 30 dana	30.669	26.767
Od 1 do 3 mjeseca	63.697	72.988
Od 3 do 12 mjeseci	405.090	339.995
Od 1 do 5 godina	875.851	779.836
Preko 5 godina	434.179	433.539
Kredit klijentima na dan (neto)	1.809.486	1.653.125

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA PO KREDITIMA (nastavak)**c) Koncentracija kredita klijenata**

Koncentracija ukupno plasiranih sredstava komitentima od strane Banke, na dan 31. decembar po granama djelatnosti je sljedeća:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
	000 BAM	000 BAM
Poljoprivreda, lov i ribolov	20.270	26.570
Rudarstvo i industrija	264.095	239.968
Građevinarstvo	152.003	148.538
Trgovina	190.932	190.529
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	90.590	77.160
Transport, skladištenje, telekomunikacije	66.534	61.800
Finansije	116.264	53.915
Trgovina nekretninama	12.770	15.588
Administracija, druge javne usluge	340.047	247.057
Stanovništvo	633.235	616.787
Ostalo	10.554	55.974
Kredit i plasmani komitentima (bruto)	1.897.294	1.733.886
Umanjenje vrijednosti	(87.808)	(80.761)
Kredit i plasmani komitentima (neto)	1.809.486	1.653.125

Promjene na umanju vrijednosti u 2024. i 2023. godinu bile su sljedeće:

	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
	000 BAM	000 BAM
Stanje na početku godine	80.761	66.266
Povećanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	38.949	28.701
Otpuštanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	(21.636)	(12.858)
Računovodstveni otpis kredita	(9.489)	(736)
Smanjenje po osnovu prodaje plasmana/otpisa i preuzimanja u stečenu materijalnu aktivu	(777)	(612)
Stanje na dan	87.808	80.761

Banka je u skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo RS o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka, a koja se primjenjuje od 01. januara 2020. godine, u obavezi vršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti u vanbilansnu evidenciju dvije godine nakon što je za navedene izloženosti knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini od 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti i istu je proglasila u potpunosti dospjelom, osim izloženosti po osnovu finansijskog lizinga.

20. MATERIJALNA IMOVINA**a) Nekretnine i oprema**

Promjene na nekretninama i opremi u toku 2024. i 2023. godine prikazani su kako slijedi:

u 000 BAM	Zemljište i poslovne zgrade	Oprema i ostala sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Avansi za osnovna sredstva	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 01.01.2023.	26.912	40.961	827	184	68.884
Nabavke u toku godine	-	-	3.658	-	3.658
Reklasifikacija	626	-	-	-	626
Aktiviranje osnovnih sredstava	761	2.665	(3.426)	-	-
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	(971)	(971)
Novi avansi u toku godine	-	-	-	882	882
Prodaja	(739)	(157)	(474)	-	(1.370)
Prenos na zalihe (oprema za donaciju)	-	(54)	-	-	(54)
Otpis/rashodovanje/smanjenje	-	(3.682)	-	-	(3.682)
Stanje na dan 31.12.2023.	27.560	39.733	585	95	67.973
Stanje na dan 01.01.2024.	27.560	39.733	585	95	67.973
Nabavke u toku godine	299	-	2.731	-	3.030
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Aktiviranje osnovnih sredstava	-	2.751	(2.751)	-	-
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	(717)	(717)
Novi avansi u toku godine	-	-	-	622	622
Prodaja	-	-	-	-	-
Prenos na zalihe (oprema za donaciju)	-	-	-	-	-
Otpis/rashodovanje/smanjenje	-	(1.405)	-	-	(1.405)
Stanje na dan 31.12.2024.	27.859	41.079	565	-	69.503
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Stanje na dan 01.01.2023.	2.319	33.100	-	-	35.419
Amortizacija (napomena 12)	270	2.868	-	-	3.138
Reklasifikacija	626	-	-	-	626
Prodaja	(34)	(101)	-	-	(135)
Prenos na zalihe (oprema za donaciju)	-	(54)	-	-	(54)
Otpis/rashodovanje/isknjižavanje	-	(3.547)	-	-	(3.547)
Stanje na dan 31.12.2023.	3.181	32.266	-	-	35.447
Stanje na dan 01.01.2024.	3.181	32.266	-	-	35.447
Amortizacija (napomena 12)	277	2.647	-	-	2.924
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Prodaja	-	-	-	-	-
Prenos na zalihe (oprema za donaciju)	-	-	-	-	-
Otpis/rashodovanje/isknjižavanje	-	(1.365)	-	-	(1.365)
Stanje na dan 31.12.2024.	3.458	33.548	-	-	37.006
SADAŠNJA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 31.12.2024.	24.401	7.531	565	-	32.497
Stanje na dan 31.12.2023.	24.379	7.467	585	95	32.526

Na dan 31. decembar 2024. godine Banka nema građevinske objekte, zemljište, opremu, kao i ostala sredstva založene kao kolaterale za obezbjeđenje kredita ili ostalih finansijskih obaveza, Banka posjeduje vlasničku dokumentaciju za zemljište i poslovne zgrade.

20. MATERIJALNA IMOVINA (nastavak)**b) Sredstva sa pravom korištenja**

Banka sa 31. decembrom 2024. godine ima obaveze prema pravnim i fizičkim licima koje proizilaze iz ugovora o zakupu poslovnih prostora i bankomata, a koji se priznaju u skladu sa MSFI 16 na osnovu računovodstvene politike za priznavanje zakupa opisane u napomeni 36.

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Stanje na dan 01. januara	4.282	4.358
Povećanje prava zakupa	4.247	2.142
Smanjenje prava zakupa	(5.312)	(413)
Amortizacija (napomena 12 i 36)	3.465	(1.806)
Stanje na dan 31. decembra	6.682	4.282

Banka u zakupu ima samo poslovno prostore i prostore za bankomate. Na dan 31. decembra 2024. godine nije bilo opreme u zakupu.

c) Investicione nekretnine

Promjene na investicionim nekretninama u toku 2024. i 2023. godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Stanje na dan 01. januara	4.534	4.553
Prenos u toku godine	-	357
Otuđenje i rashodovanje	-	-
Usklađivanje vrijednosti	(56)	(376)
Stanje na dan	4.478	4.534

Banka u toku 2024. godine nije imala dodatnih ulaganja u investicione nekretnine. Fer vrijednost investicionih nekretnina na 31. decembar 2024. godine je 4.478 hiljada BAM (2023: 4.534 hiljade BAM) i utvrđena je od strane ovlaštenog procjenjivača.

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

u 000 BAM	Pravo na korištenje tuđih softvera	Licene, kupljeni softveri	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Avansi za nematerijalna ulaganja	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 01.01.2023.	922	12.587	-	84	13.593
Nova ulaganja (nabavke u toku godine)	-	-	1.037	662	1.699
Aktiviranja u toku godine	-	1.037	(1.037)	-	-
Otpis/rashodovanje/isknjiživanje	(110)	(2.991)	-	-	(3.101)
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	(659)	(659)
Stanje na dan 31.12.2023.	812	10.633	-	87	11.532
Stanje na dan 01.01.2024.	812	10.633	-	87	11.532
Nova ulaganja (nabavke u toku godine)	-	-	956	791	1.747
Aktiviranja u toku godine	-	956	(956)	-	-
Otpis/rashodovanje/isknjiživanje	-	(52)	-	-	(52)
Iskorišteni avansi u toku godine	-	-	-	(627)	(627)
Stanje na dan 31.12.2024.	812	11.537	-	251	12.600
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Stanje na dan 01.01.2023.	922	10.134	-	-	11.056
Amortizacija (napomena 12)	-	992	-	-	992
Otpis/rashodovanje/isknjiživanje	(110)	(2.990)	-	-	(3.100)
Stanje na dan 31.12.2023.	812	8.136	-	-	8.948
Stanje na dan 01.01.2024.	812	8.136	-	-	8.948
Amortizacija (napomena 12)	-	1.033	-	-	1.033
Otpis/rashodovanje/isknjiživanje	-	(52)	-	-	(52)
Stanje na dan 31.12.2024.	812	9.117	-	-	9.929
SADAŠNJA VRIJEDNOST					
Stanje na dan 31.12.2024.	-	2.420	-	251	2.671
Stanje na dan 31.12.2023.	-	2.497	-	87	2.584

Na dan 31. decembra 2024. godine Banka nema nematerijalnih ulaganja založenih kao kolaterale za obezbjeđenje kredita ili ostalih finansijskih obaveza.

22. SREDSTVA STEČENA NAPLATOM POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Sredstva stečena naplatom potraživanja	4.710	4.706
Obezvredjenje sredstava stečenih naplatom potraživanja	(4.615)	(4.596)
Stanje na dan (neto)	95	110
	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Sredstva stečena naplatom potraživanja:		
- zemljište	1.862	1.961
- nekretnine	2.848	2.745
Ukupno	4.710	4.706
Obezvredjenje stečene materijalne imovine	(4.615)	(4.596)
Stanje na dan (neto)	95	110

Sredstva stečena naplatom potraživanja se obezvređuju na osnovu njene starosti, odnosno datuma svođenja na tehničku vrijednost u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Procjenjena vrijednost ovih sredstava na dan 31. decembar 2024. godine iznosi 4.903 hiljade BAM (2023.: 4.934 hiljade BAM) i procjena je urađena od strane ovlaštenih procjenitelja.

Tabela kretanja obezvređenja sredstava stečenih naplatom potraživanja:

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Stanje na početku godine	4.596	10.239
Dodatno obezvređenje u toku godine (napomena 13)	-	7
Povećanje ispravki vrijednosti po osnovu zatvaranja potraživanja	964	876
Smanjenje ispravki vrijednosti po osnovu prodaje i otpisa	(945)	(6.526)
Stanje na dan	4.615	4.596

23. OSTALA POTRAŽIVANJA I RAZGRANIČENJA

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Potraživanja za kamatu i naknadu	3.975	3.097
Zalihe kancelarijskog i potrošnog materijala	660	685
Otkupljena potraživanja (kratkoročna)	-	591
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu za rentnu štednju	3.026	3.014
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu i naknadu po kreditima	1.197	967
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po HoV	10.633	9.925
Razgraničena potraživanja za unaprijed plaćene troškove	1.202	1.027
Razgraničena potraživanja za obračunate prihode	1.373	1.220
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	41.919	14.560
Ukupno	63.985	35.086
Ispravke vrijednosti	(2.491)	(2.161)
Stanje na dan (neto)	61.494	32.925

a) Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Potraživanja za namjenski dep. za obavljanje plat. transakcija sa kart.	3.642	3.323
Potraživanja za namjenski depozite (cash kolateral)	21.275	1.143
Potraživanja iz operativnog poslovanja po osnovu gotovinskih isplata na ATM bankomatima za isplate od popisa do kraja poslovne godine	5.019	6.027
Potraživanja za izvršena plaćanja po karticama Nove banke	2.587	1.653
Potraživanja po osnovu avansa	112	208
Ostala potraživanja od klijenata banke	686	675
Potraživanja po osnovu naknada koje se refundiraju	274	187
Ostala potraživanja iz operativnog posl. po osnovu minusnog salda	124	193
Potraživanja po korespodentskih banaka	5.668	427
Potraživanja od pošta	1.586	-
Potraživanja za više plaćen porez iz dobiti	71	71
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	875	653
Ukupno	41.919	14.560

Potraživanja za namjenske depozite date kao cash kolaterali se odnose na date novčane depozite kod AIK banke i Commerzbank AG Frankfurt, koje po našem nalogu, a u ime našeg klijenta izdaju garanciju prema korisniku. Potraživanja od korespodentskih banaka se odnose na spot transakcija u cilju usklađivanja devizne pozicije, te zaštite Banke od promjena kursa i potencijalnog gubitaka.

Promjene na umanjenju vrijednosti bile su sljedeće:

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Stanje na početku godine	2.159	1.850
Povećanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	905	663
Otpuštanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	(504)	(299)
Računovodstveni otpis	(69)	(17)
Smanjenje po osnovu prodaje/otpisa i preuzimanja u stečenu materijalnu aktivu	-	(36)
Stanje na dan 31. decembra	2.491	2.161

23. OSTALA POTRAŽIVANJA I RAZGRANIČENJA (nastavak)

U toku 2024. godine Banka je imala 69 hiljada BAM kamata, naknada i stavki ostale aktive za koje je uradila računovodstveni otpis i vanbilansno evidentirala za sve izloženosti kod kojih je umanjene vrijednosti formirana u iznosu od 100% u prethodne dvije godine (2023.: 17 hiljada BAM).

24. DEPOZITI KOMITENATA

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Depoziti komitenata	2.280.618	2.207.878
Ukupno	2.280.618	2.207.878
a) Depoziti po korisnicima		
	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Kamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	72.700	40.700
Javna i državna preduzeća	37.921	24.000
Privreda	54.800	77.575
Vanprivreda	21.054	23.598
Vlada i vladine institucije	17.910	27.435
Strana lica	8.985	10.085
Domaća fizička lica	700.434	703.024
Ukupno kamatonosni depoziti	913.804	906.417
Nekamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	2.242	3.678
Javna i državna preduzeća	90.176	109.677
Privreda	375.792	301.594
Vanprivreda	61.136	57.023
Vlada i vladine institucije	338.550	397.500
Strana lica	11.332	10.178
Domaća fizička lica	487.586	421.811
Ukupno nekamatonosni depoziti	1.366.814	1.301.461
Ukupno obaveze po osnovu depozita na dan	2.280.618	2.207.878
b) Depoziti po ročnosti		
	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Depoziti po viđenju	1.379.062	1.326.013
Kratkoročni depoziti	573.428	526.058
Dugoročni depoziti	328.128	355.807
Ukupno obaveze po osnovu depozita na dan	2.280.618	2.207.878

Na dan 31. decembar 2024. godine tekuće dospijeće dugoročnih depozita iznosi 525.648 hiljada BAM (2023.: 506.618 hiljada BAM).

25. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Dugoročne obaveze po kreditima	234.038	237.572
Tekuće dospijeeće dugoročnih obaveza po kreditima	36.119	38.515
Ukupno	270.157	276.087

Struktura obaveza po uzetim kreditima prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Investiciono razvojna banka Republike Srpske a.d. Banja Luka:		
- Fond stanovanja RS	99.101	97.221
- Fond za razvoj i zapošljavanje RS	128.717	131.137
- Fond za razvoj istočnog dijela RS	42.339	47.729
Ukupno	270.157	276.087

Na dan 31. decembar 2024. godine tekuća dospijeeća za obaveze po dugoročnim kreditima iznose 36.119 hiljada BAM (2023.: 38.515 hiljada BAM).

Obaveze po dugoročnim kreditima povučenim od fondova kojim upravlja Investiciono razvojna banka Republike Srpske (u daljem tekstu: IRB RS), odnose se na pojedinačne ugovore sa rokovima dospjeca od 2 do 25 godina i godišnjom kamatnom stopom od 0,50% do 2,3%, odnosno do 5,66% za CEB kreditnu liniju.

Sredstva su primljena u cilju kreditiranja: poljoprivrede, preduzetnika i preduzeća, početne poslovne aktivnosti za jedinice lokalne samouprave, kao i za stambene kredite stanovništva.

Banka je u 2024. godini smanjila kreditiranje iz sredstava IRB RS, tako da obaveze po dugoročnim kreditima povučenim od fondova kojim upravlja IRB RS iznose 270.157 hiljada BAM i u odnosu na 31. decembar 2023. godine su smanjene za 2,15% (2023: 276.087 hiljada BAM).

25. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA (nastavak)

IRB RS je u skladu sa Pravilima plasmana sredstava po kreditnim linijama i zajmovima („Službeni glasnik RS“ 67/21) definisala u članu 5. tačka 2. i članu 22. stav 3. tačka 4. da IRB RS u ime i za račun fondova kojim upravlja zaključuje okvirni ugovor o poslovno-tehničkoj saradnji i ugovor o zajmu, a u skladu sa rezultatima finansijske analize posrednika i ugovor o zalaganju sadašnjeg i budućeg portfolija, za plasman sredstava po kreditnim linijama.

S tim u vezi, IRB RS je zaključila sa Bankom ugovore o zalaganju kreditnog portfolija i to za sljedeće fondove (datum posljednjeg zalaganja 30. septembar 2021. godine):

1. Fond za razvoj istočnog dijela RS;
2. Fond za razvoj i zapošljavanje RS i
3. Fond stanovanja RS.

Sklopljeni ugovori ne sadrže posebne kovenante.

Po osnovu osiguranja uzetih kredita, Banka na 31. decembar 2024. godine ima založenu vrijednost datih kredita u ukupnom iznosu od 151.783 hiljade BAM. Banka na dan 31. decembar 2024. godine nema drugih hipoteka, zaloga ili drugih tereta nad stavkama aktive, izuzev prethodno navedenog (na 31. decembar 2023. godine iznosu od 188.021 hiljada BAM).

26. REZERVISANJA NA STAVKE VANBILANSA

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Rezervisanja za vanbilansne stavke	5.354	4.123
Ukupno rezervisanja	5.354	4.123
Promjene na rezervisanjima za vanbilansne stavke:		
	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Stanje na početku godine	4.123	2.719
Povećanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	3.945	3.236
Otpuštanje očekivanih kreditnih gubitaka (napomena 14)	(2.714)	(1.832)
Stanje na dan	5.354	4.123

27. REZERVISANJA ZA POTENCIJALNE OBAVEZE

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Rezervisanja za otpremnine	561	468
Rezervisanja za sudske sporove	19	37
Rezervisanja za isplate radnicima (bonusi)	356	1.564
Rezervisanja za ostale potencijalne obaveze	91	91
Ukupno rezervisanja	1.027	2.160

27. REZERVISANJA ZA POTENCIJALNE OBAVEZE (nastavak)

Promjene na rezervisanjima za otpremnine, sudske sporove, potencijalne isplate radnicima i ostale potencijalne obaveze:

	<i>Rezervisanja za otpremne</i>	<i>Rezervisanja za sudske postupke</i>	<i>Rezervisanja za isplate radnicima</i>	<i>Rezervisanja za ostale potencijalne obaveze</i>	<i>UKUPNO</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Stanje na dan 1. januara 2023.	387	53	712	91	1.243
Rezervisanja u tekućoj godini (napomena 12)	81	5	852	-	938
Ukidanje rezervisanja	-	(21)	-	-	(21)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	468	37	1.564	91	2.160
Stanje na dan 1. januara 2024.	468	37	1.564	91	2.160
Rezervisanja u tekućoj godini (napomena 12)	93	37	553	-	683
Ukidanje rezervisanja	-	(55)	(1.762)	-	(1.817)
Stanje na dan 31. decembar 2024.	561	19	355	91	1.026

28. OSTALE OBAVEZE I REZERVISANJA

	<i>31. decembar 2024. 000 BAM</i>	<i>31. decembar 2023. 000 BAM</i>
Razgraničena potraživanja za unaprijed naplaćene naknade za vođenje kreditnog računa, garancijama, akreditivima	3.564	3.588
Razgraničene obaveze po osnovu kamata na depozite u domaćoj valuti	5.331	3.956
Razgraničene obaveze po osnovu kamata na depozite u stranoj valuti	5.831	3.758
Razgraničene obaveze za ostale obračunate troškove	287	432
Ostala razgraničenja	1.810	1.616
Ostale obaveze - unaprijed naplaćeni anuiteti po kreditima	9.136	9.008
Obaveze po primljenim sredstvima - neraspoređeni priliv	1.181	997
Obaveze po osnovu platnih kartica realizovanih u drugim bankama	2.233	750
Obaveze prema dobavljačima	1.345	119
Obaveze po kamatama	219	216
Obaveze za dividende	30.305	305
Obaveze po osnovu poštanskih uputnica	98	84
Obaveze po osnovu poslovnog lizinga - višegodišnjeg zakupa	6.934	4.385
Obaveze po osnovu namjenskih depozita za emitovanje emisija HoV ili preuzimanje akcionarskih društava	981	66
Prolazni i privremeni račun ino banaka za odlive	5.664	73
Ostale obaveze	4.392	3.952
Ukupno	79.311	33.305

Obaveza za dividendu se odnosi na raspored dividende iz zadržane zarade dobiti prethodnih godina (napomena 30). Prolazni i privremeni računi ino banaka za odlive se odnose na spot transakcija u cilju usklađivanja devizne pozicije, te zaštite Banke od promjena kurseva i potencijalnog gubitaka.

29. SUBORDINIRANI DUG

Obaveze po osnovu subordiniranog duga:

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Subordinirani dug		
- u domaćoj valuti	37.600	37.600
Ukupno	37.600	37.600

Obaveze po osnovu subordiniranog duga u ukupnom iznosu od 37.600 hiljada BAM su iz 2019. godine (sedma emisija obveznica).

Stanje obveznica po osnovu subordiniranog duga nakon povrata	Datum rješenja Komisije HoV RS	Nominalna vrijednost emisije BAM	Broj emitovanih obveznica	Kamatna stopa	Grejs period	Rok dospjeća
Sedma emisija	21.10.2019.	37.600.000	376	3,00%	5 godina	10 god.

Skupština akcionara Banke je dana 20. avgusta 2019. godine donijela Odluku o sedmoj emisiji obveznica javnom ponudom, kojom je izvršena zamjena VI emisije obveznica u iznosu od 37,6 miliona BAM.

Sedmom emisijom obveznica emitovano je 376.000 obveznica nominalne vrijednosti 100 BAM po obveznici, ukupne nominalne vrijednosti 37.600.000 BAM uz kamatnu stopu 3%, sa rokom dospjeća od 10 godina i grejs periodom od 5 godina. Kupac navedenih obveznica je Investiciono razvojna banka Republike Srpske i fondovi kojima ona upravlja. Na dan 31. decembar 2024. godine tekuće dospijeće subordiniranog duga iznosi 7.520 hiljada BAM.

30. KAPITAL**Struktura kapitala Banke**

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako slijedi:

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Akcijski kapital (obične akcije)	184.638	184.638
Rezerve iz dobiti	13.268	10.491
Revalorizacione rezerve	23	(32)
Neraspoređena dobit iz ranijeg perioda	81.648	58.897
Neraspoređena dobit tekuće godine	86.042	55.528
Ukupno	365.619	309.522

Akcijski kapital

Ukupan akcijski kapital Banke na dan 31. decembar 2024. godine sastoji se od 184.637.768 običnih akcija pojedinačne nominalne vrijednosti 1 BAM (2023.: 184.637.768 obične akcije pojedinačne nominalne vrijednosti 1 BAM).

Skupština akcionara Banke je 21. juna 2024. godine donijela Odluku o raspodjeli dobiti, kojom je ostvarena neto dobit za 2023. godinu u iznosu od 55.528 hiljada BAM raspoređena na zakonske rezerve u iznosu od 2.777 hiljada BAM i zadržanu dobiti u iznosu od 52.751 hiljade BAM.

Skupština akcionara Banke je 09. oktobra 2024. godine donijela Odluku o isplati dividende iz zadržane dobiti prethodnih godina u iznosu od 30.000 hiljada BAM. Dividenda se raspoređuje srazmjerno na sve akcije Banke a po principu da svakoj akciji pripada isti nominalan iznos od 0,1624803 BAM.

Akcionari Banke na dan 31. decembar 2024. godine su:

Naziv / Prezime i ime	Obične akcije (u 000 BAM)	% učešća običnih akcija
MG MIND DOO	184.078	99,70%
Mlađen Vlatko	560	0,30%
Ukupno	184.638	100,00%

Akcionari Banke na dan 31. decembra 2023. godine su:

Naziv / Prezime i ime	Obične akcije (u 000 BAM)	% učešća običnih akcija
MG MIND DOO	183.006	99,12%
Andžić Milorad	650	0,35%
Mlađen Vlatko	560	0,30%
Elek Nedeljko	380	0,21%
Milaković Nedeljko	24	0,01%
NICOLA'S DOO Banja Luka	14	0,01%
BAMBI VEMAX DOO	4	0,00%
Ukupno	184.638	100,00%

30. KAPITAL (nastavak)

Stanje akcionara evidentirano je kod Centralnog registra hartija od vrijednosti Republike Srpske. Banka na dan 31. decembra 2024. godine ima kapital u iznosu od 184.637.768 BAM. Članom 34., stav 1 Zakona o bankama Republike Srpske propisan je minimalan iznos novčanog kapitala od 15.000.000 BAM, a članom 37. stav 4. Zakona o bankama Republike Srpske i članom 34. stav 1. Odluke o izračunavanju kapitala banaka, propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti regulatornog kapitala od 12% i način obračuna istog. Na dan 31. decembra 2024. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala Banke iznosi je 21,47% (2023.: 20,19%) – (veza napomena 40.07).

Rezerve kapitala

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa zakonom i propisima Republike Srpske i Statutom Banke i na dan 31. decembra 2024. godine iznose 13.268 hiljada BAM i u odnosu na 2023. godinu veće su za 2.777 hiljada BAM (2023.: 10.491 hiljada BAM).

Neraspoređena dobit

Neraspoređena dobit na dan 31. decembra 2024. godine iznosi 167.690 hiljada BAM, a obuhvata neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda u iznosu od 81.648 hiljada BAM i ostvarenu neto dobit tekućeg perioda u iznosu od 86.042 hiljade BAM.

Revalorizacije rezerve

Revalorizacije rezerve na dan 31. decembra 2024. godine iznose 23 hiljade BAM i formirane su kao rezultat svođenja na tržišnu vrijednost i ispravka vrijednosti ulaganja u hartije od vrjednosti klasifikovanih kao finansijska imovina koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

31. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Neto dobit koja se odnosi na vlasnike običnih akcija Banke	86.042	55.528
Ponderisani prosječni broj akcija	184.638,	184.638
Zarada po akciji	0,47	0,30

32. VANBILANSNA AKTIVA / PASIVA

U cilju zadovoljenja finansijskih potreba komitenata, Banka odobrava različite vidove garancija i ostalih preuzetih i potencijalnih obaveza. Iako se pomenute obaveze ne priznaju u izvještaju o finansijskoj poziciji, one sadrže kreditni rizik i stoga čine sastavni dio sveukupnog rizika Banke.

Ukupno stanje potencijalnih obaveza je prikazano u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Plative garancije	122.863	98.500
Činidbene garancije	198.130	218.133
Nepokriveni nostro akreditivi	25.639	586
Neopozive kreditne obaveze	241.179	177.625
Bruto vrijednost na dan 31.12.	587.811	494.844
Rezervisanja na stavke vanbilansa	(5.354)	(4.123)
Neto vrijednost na dan 31.12.	582.457	490.721

Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

Akreditivi i garancije obavezuju Banku da izvrši plaćanje u korist korisnika ukoliko se za to ispune potrebni uslovi. Garancije i „stand-by“ akreditivi nose isti tip rizika za Banku kao i krediti.

Preuzete neopozive obaveze

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorištene odobrene kredite i revolving kredite (kreditne kartice i pozajmice). Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi sa istekom. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći prije povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodne buduće gotovinske odlive.

Ipak, potencijalni kreditni gubitak je manji od ukupnih neiskorištenih obaveza iz razloga što je većina obaveza potencijalna i ista zavisi od ispunjenja određenih uslova od strane klijenta. Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorištenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročno preuzetih obaveza.

33. SUDSKI SPOROVI

Sudski sporovi su zbog prirode bankarskog poslovanja česta pojava. Banka je uspostavila protokol za upravljanje sudskim sporovima. Na osnovu analize tužbenog zahtjeva i pravnog savjeta, Banka vrši procjenu iznosa potencijalnog gubitka po osnovu sudskih sporova. Banka rezerviše sredstva za sve negativne efekte koji mogu nastati po sudskim sporovima odnosno mogu imati uticaj na finansijsku poziciju Banke.

Vrijednost sudskih sporova za 23 predmeta koji se vode protiv Banke na dan 31. decembar 2024. godine iznosi 2.758 hiljada BAM (31. decembar 2023: 7.469 hiljade BAM). U toku 2024. godine, zatvoren je sudski spor od Swisllion doo, Trebinje u korist Banke, čija je vrijednost iznosila 4.234 hiljade BAM.

Uprava Banke procjenjuje da u budućim periodima neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu negativnog ishoda sudskih sporova, koji su u toku, veći od iznosa formiranog rezervisanja na dan 31. decembar 2024. godine, u iznosu od 19 hiljada BAM (31. decembar 2023: 37 hiljada BAM) (napomena 27).

Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je procjenila odgovarajuća rezervisanja na teret rezultata poslovanja u tekućoj i prethodnim godinama.

Banka u kontinuitetu prati pravne rizike, te procjenjuje očekivane troškove pravnih postupaka po osnovu kojih formira odgovarajuća rezervisanja.

34. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom (MRS) 24, lica povezana sa Bankom i ključni menadžement Banke čine:

MRS 24.19	Naziv	Opis
MRS 24.19 (a)	Matični subjekti	MG Mind d.o.o. Mrkonjić Grad
MRS 24.19 (b)	Subjekti sa zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem nad subjektom	Grupa MG Mind
MRS 24.19 (c)(d)(e)	Zavisni subjekti; pridruženi subjekti; zajednički poduhvati u kojima je subjekt učesnik u zajedničkim poduhvatima	Grupa ATOS banka
MRS 24.19 (f)	Ključno upravljačko osoblje subjekta ili njegovog matičnog subjekta	Članovi Nadzornog odbora i Uprave banke te lica povezana sa navedenim članovima Grupa Pajić, Grupa Živanović, Grupa Berezovski, Grupa Milenković, Grupa Zrilić, Grupa Kesić, Grupa Džinić, Grupa Adžić, Grupa Ljubišić, Grupa Topić, Grupa Vujinović, Grupa Čulić, Grupa Miletić, Grupa Nenadić, Grupa Radanović, Grupa Džigumović, Grupa Dragić, Grupa Obradović, Grupa Smiljanić, Grupa Ševa, Grupa Arbutina
MRS 24.19 (g)	Ostala povezana lica	Grupa Banika, Grupa Čulić, Grupa Bajić, Ostali mali akcionari

Stanja na kraju godine i efekti transakcija sa članovima Uprave, Nadzornog odbora i ostalim ključnim osobljem i njima povezanim stranama, kao i sa ostalim povezanim licima navedenim u tabeli iznad su prikazani u sljedećim tabelama:

34. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (nastavak)

Izveštaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine:

	<i>Matični subjek</i>	<i>Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)</i>	<i>Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)</i>	<i>Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)</i>	<i>Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)</i>	<i>Ukupno</i>
	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>
AKTIVA						
Kredit i potraživanja po kreditima	36.613	17.105	2.203	4.046	-	59.967
Ostala potraživanja i razgraničenja	88	19	6	443	-	556
Poslovna aktiva	36.701	17.124	2.209	4.489	-	60.523
Vanbilans- neopozive obaveze	393	2.331	49	223	-	2.996
Vanbilans- potencijalne obaveze	7.546	2.045	-	-	-	9.591
Vanbilansna aktiva	7.939	4.376	49	223	-	12.587
UKUPNA AKTIVA	44.640	21.500	2.258	4.712	-	73.110
PASIVA						
Obaveze						
Depoziti komitenata	8	5.525	390	2.639	178	8.740
Ostale obaveze i razgraničenja	529	1.487	3	40	1	2.060
Rezervisanja na stavke vanbilansa	29	-	15	1	-	45
Poslovna pasiva	566	7.012	408	2.680	179	10.845
Vanbilans- neopozive obaveze	393	2.331	49	223	-	2.996
Vanbilans- potencijalne obaveze	7.546	2.045	-	-	-	9.591
Vanbilansna pasiva	7.939	4.376	49	223	-	12.587
UKUPNA PASIVA	8.505	11.388	457	2.903	179	23.432

Izveštaj o finansijskom položaju za godinu koja se završila 31. decembra 2023. godine:

	<i>Matični subjek</i>	<i>Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)</i>	<i>Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)</i>	<i>Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)</i>	<i>Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)</i>	<i>Ukupno</i>
	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>	<u>000 BAM</u>
AKTIVA						
Kredit i potraživanja po kreditima	13.328	7.380	2.478	1.191	1	24.378
Ostala potraživanja i razgraničenja	7	10	-	226	-	243
Poslovna aktiva	13.335	7.390	2.478	1.417	1	24.621
Vanbilans- neopozive obaveze	603	2.853	38	204	9	3.707
Vanbilans- potencijalne obaveze	472	2.539	-	-	-	3.011
Vanbilansna aktiva	1.075	5.392	38	204	9	6.718
UKUPNA AKTIVA	14.410	12.782	2.516	1.621	10	31.339
PASIVA						
Obaveze						
Depoziti komitenata	1.708	6.928	1.772	1.932	8.096	20.436
Ostale obaveze i razgraničenja	677	227	604	13	1	1.522
Rezervisanja na stavke vanbilansa	3	21	-	1	-	25
Poslovna pasiva	2.388	7.176	2.376	1.946	8.097	21.983
Vanbilans- neopozive obaveze	603	2.853	38	204	9	3.707
Vanbilans- potencijalne obaveze	472	2.539	-	-	-	3.011
Vanbilansna pasiva	1.075	5.392	38	204	9	6.718
UKUPNA PASIVA	3.463	12.568	2.414	2.150	8.106	28.701

34. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA (nastavak)**Izveštaj o ukupnom rezultatu poslovne 2024. godine:**

	<i>Matični subjek</i>	<i>Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)</i>	<i>Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)</i>	<i>Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)</i>	<i>Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Prihodi od kamata	1.268	510	109	199	0	2.086
Rashodi od kamata	-	(26)	(5)	(25)	(1)	(57)
Neto prihodi od kamata	1.268	484	104	174	(1)	2.029
Prihodi od naknada i provizija	138	143	12	57	1	351
Ostali poslovni prihodi	-	2	-	75	-	77
Ostali operativni i rashodi iz poslovanja	(4)	(2)	(1)	(8)	-	(15)
Umanjenje vrijednosti	(160)	(52)	9	183	-	(20)
Dobit tekuće godine	1.242	575	124	481	-	2.422

Izveštaj o ukupnom rezultatu poslovne 2023. godine:

	<i>Matični subjek</i>	<i>Subjekti sa zajedničkom kontrolom MRS 24, 19. (b)</i>	<i>Zavisni subjekt MRS 24, 19. (c) (d) (e)</i>	<i>Ključno upravljačko osoblje t MRS 24, 19. (f)</i>	<i>Ostala povezana lica MRS 24, 19. (g)</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Prihodi od kamata	574	236	116	54	4	984
Rashodi od kamata	-	(14)	(5)	(15)	(1)	(35)
Neto prihodi od kamata	574	222	111	39	3	949
Prihodi od naknada i provizija	40	84	72	58	18	272
Ostali poslovni prihodi	-	-	-	1	-	1
Ostali operativni i rashodi iz poslovanja	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	112	(22)	(10)	101	-	181
Dobit tekuće godine	726	284	173	199	21	1.403

Bruto plate isplaćene članovima Nadzornog odbora, Odbora za reviziju i Uprave Banke su kako slijedi:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	<i>2024.</i>	<i>2023.</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Nadzorni odbor	178	179
Odbor za reviziju	48	48
Uprava Banke	693	695
Ukupno	919	922

35. PORESKI RIZICI

Obzirom da Banka posluje na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine (oba entiteta i Brčko Distrikt BiH) u obavezi je da primjenjuje zakone iz oblasti poreza koji važe u sve tri jurisdikcije. Porezi koji se plaćaju obuhvataju porez na dobit i porez na dohodak. U regulativi koja se primjenjuje u poreskim jurisdikcijama postoji različitost u primjeni, dok su propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone postoji ograničen broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju između državnih i entitetskih ministarstava i institucija u vezi sa pravnom implementacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa.

Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrole od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje strogih kazni i zateznih kamata.

U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreskih obaveza je pet godina, što znači da poreske vlasti imaju pravo da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Kao rezultat toga transakcije koje se odnose na obračune i plaćanja obaveza po porezima mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj, Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko distriktu budu značajniji od onih u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.

U toku 2024. godine Banka nije imala poreskih kontrola.

36. LIZING

Zakup se odnosi na zakup poslovnica od pravnih i fizičkih lica, kao i na zakup po osnovu prostora za ugradnju bankomata.

Trošak zakupnina je knjižen kroz pozicije kamata, amortizacije i zakupa to je prikazano u sljedećoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Rashodi kamata (napomena 7)	202	133
Amortizacija sredstava u zakupu (napomena 12 i 20)	1.608	1.806
Trošak zakupnina (napomena 12)	379	367
Ukupno	2.189	2.306

Buduća ukupna očekivana plaćanja po osnovu operativnog lizinga u slučajevima kada se Banka javlja kao zakupac prikazana su u narednoj tabeli:

31. decembar 2024.				
u 000 BAM	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	UKUPNO
Rashodi kamata	211	425	120	756
Amortizacija sredstava u zakupu	1.552	3.701	1.342	6.595
Trošak zakupnina	287	728	283	1.298
Ukupno	2.050	4.854	1.745	8.649

36. LIZING (nastavak)**31. decembar 2023.**

u 000 BAM	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	UKUPNO
Rashodi kamata	121	185	27	333
Amortizacija sredstava u zakupu	1.293	2.690	51	4.034
Trošak zakupnina	206	493	10	709
Ukupno	1.620	3.368	88	5.076

Buduće ukupne očekivane naplate po osnovu ugovora kada se Banka javlja kao zakupodavac prikazana su u narednoj tabeli:

	<i>Godina koja se završila 31. decembra</i>	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Do 1 godine	520	522
Između 1 i 5 godina	171	662
Preko 5 godina	-	-
Ukupno	691	1.184

37. FILIJALA ZA POSLOVANJE SA HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI BROKER NOVA

Ukupno ostvareni promet Broker Nove u 2024. godini na Banjalučkoj berzi iznosio je 130.159 hiljada BAM, što čini 8,86% ukupnog prometa, odnosno po broju transakcija 1.109 što čini 8,92% ukupnih transakcija Banjalučke berze.

Od ukupno ostvarenog prometa Broker Nove, na redovan promet se odnosi 73.221 hiljada BAM, što čini 39,75% redovnog prometa, odnosno 1.078 transakcija što predstavlja 10,20% redovnih transakcija na Banjalučkoj berzi.

Izveštaj o finansijskom položaju (Bilans stanja)	<i>Godina koja se završila</i>	
	31. decembra	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
AKTIVA		
Novčana sredstva na računu Nove banke	2.184	2.054
Novčana sredstva deponenata	418	481
Materijalna imovina	4	5
Ukupna aktiva	2.606	2.540
PASIVA		
Obaveze prema komitentima – depoziti	418	481
Ostale obaveze	2.163	2.014
Dobit/(gubitak)	25	45
Ukupna pasiva	2.606	2.540

37. FILIJALA ZA POSLOVANJE SA HARTIJAMA OD VRIJEDNOSTI BROKER NOVA (nastavak)

U odnosu na prethodni period ukupna aktiva bilježi rast za 2,68% usljed rasta novčana sredstva na računu Nove banke za 6,33% u odnosu na prethodni period, dok novčana sredstva deponenata bilježe pad za 13,10% u odnosu na prethodni period.

Ostvarena dobit bilježi pad u odnosu na ostvarenje 2023. godine i iznosi 25 hiljada BAM.

Izveštaj o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)	Godina koja se završila	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Prihodi od naknada i provizija	178	286
Operativni i ostali rashodi	(153)	(241)
Dobit	25	45

Prihodi od naknada i provizija u odnosu na ostvarenje 2023. godine bilježe pad za 37,76%, a rashodi iz poslovanja pad za 36,51% u odnosu na ostvarenje 2023. godine što je imalo uticaja na manje ostvarenje dobiti u 2024. godini.

Filijala za poslovanje sa hartijama od vrijednosti Broker Nova je svoje poslovanje bazirala na Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti i Pravilniku o radu berzanskih posrednika.

38. POSLOVANJE KASTODI BANKE

Kastodi banka Nova banka a.d. Banja Luka ima zaključene ugovore o obavljanju kastodi poslova sa dvije nerezidentne kastodi banke, te sa jednim penzionim fondom, za koji takođe obavlja poslove depozitara. Kastodi banka obavlja poslove depozitara i za dva domaća otvorena investiciona fonda. Kastodi banka obavlja i poslove platnog agenta za šest emisija obveznica na domaćem tržištu.

Izveštaj o finansijskom položaju (Bilans stanja)	Godina koja se završila	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
AKTIVA		
Novčana sredstva-na računu Nove banke	282	202
Novčana sredstva deponenata	1	171
Ostala potraživanja	1	1
Materijalna imovina	3	3
Ukupna aktiva	287	377
PASIVA		
Obaveze prema komitentima – depoziti	1	171
Ostale obaveze	246	137
Dobit/gubitak	40	69
Ukupna pasiva	287	377

Ukupna aktiva bilježi pad za 23,87% na šta je najviše uticao pad novčanih sredstava deponenata za 99,42%.

38. POSLOVANJE KASTODI BANKE (nastavak)

Izveštaj o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha)	Godina koja se završila	
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Poslovni prihodi	192	183
Rashodi od naknada i provizija	(22)	(19)
Operativni i ostali rashodi	(130)	(95)
Dobit	40	69

Poslovni prihodi u odnosu na prethodni period bilježe rast za 4,92%, a rashodi od naknada i provizija bilježe rast za 15,79%. Operativni i ostali rashodi bilježe rast za 36,84%. Dobit za 2024. godinu iznosi 40 hiljada BAM (2023: 69 hiljada BAM).

Kastodi banka je svoje poslovanje bazirala na Zakonu o tržištu hartija od vrijednosti i Zakonu o investicionim fondovima i važećim Pravilnicima koji regulišu ovu oblast.

39. MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

Na globalnom nivou 2024. godina je obilježena nastavkom sukoba u Ukrajini i pratećim ekonomskim efektima sankcija. Globalna ekonomija pokazala se otpornijom nego što se očekivalo u prvoj polovini 2023. godine. Očekuje se da će svjetska ekonomija rasti za 3,2% u 2024. i 2025. godini, prema procjeni IMF-a od oktobra 2024. godine. Pored toga, IMF očekuje da će inflacija nastaviti da usporava sa 6,7% u 2023. godini, do 5,8% u 2024. godini i 4,3% u 2025. godini, pri čemu se razvijene ekonomije vraćaju svojim inflacionim ciljevima brže od zemalja u razvoju.

U junu 2024. godine je poslije dužeg vremena ECB smanjila ključnu kamatnu stopu za 25 bps. ECB je tokom 2024. godine nastavila sa smanjenjem kamatnih stopa, i to u tri navrata, 18.09.2024. godine za 60 bps, te 23.10.2024. i 18.12.2024. godine za 25 bps. Kretanja ključnih kamatnih stopa u 2025. godini prema najavi Evropske centralne banke će i dalje zavisiti od procjene inflacijskih izgleda, dinamike temeljne inflacije i jačine transmisije monetarne politike. EURIBOR je tokom 2024. godine nastavio sa trendom opadanja, koji je započeo krajem 2023. godine, te se očekuje i dalje smanjenje uslijed smanjenja kamatnih stopa ECB-a.

Prema procjeni MMF-a, Bosna i Hercegovina je 2024. godinu završila sa stopom rasta realnog GDP-a od 2,5%, a poslednja projekcija za 2025. godinu je rast realnog GDP-a po stopi od 3,0%.

Prosječna neto plata isplaćena u decembru 2024. godine u Republici Srpskoj iznosila je 1.438 BAM i veća je za 1,3% nominalno, a realno za 0,8% u odnosu na prethodni mjesec. U odnosu na isti mjesec prošle godine prosječna neto plata nominalno je veća za 10,3%, a realno za 8,2%.

Bankarski sistem Republike Srpske je tokom 2024. godine bio stabilan i adekvatno kapitalizovan, a likvidnost i profitabilnost su na zadovoljavajućem nivou.

Bankarski sektor Republike Srpske čini značajan dio ukupnog bankarskog sistema Bosne i Hercegovine. U vlasničkoj strukturi kapitala banaka dominantno je učešće stranog vlasništva.

Bankarski sektor počiva na tradicionalnim i visoko regulisanim depozitno-kreditnim poslovima. Od početka 2024. godine su nastavljene aktivnosti koje su se i ranije sprovodile, a koje pored intenzivnih aktivnosti na tumačenje usvojene zakonske regulative, uključuju intenzivno jačanje kapaciteta kontrolora, posebno na SREP metodologiji, razvoju okvira za nadzorno stres testiranje, restrukturiranju banaka i poboljšanju regulatornih zahtjeva za klasifikaciju aktive banaka (primjena MSFI 9). Sve gore navedeno uslovalo je dodatno angažovanje banaka na dostavljanju znatno većeg obima podataka i izvještaja po zahtjevu regulatora.

Bankarski sektor obavlja funkciju platnog prometa u zemlji i inostranstvu i ima značajnu ulogu u sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti. Banke i druge finansijske organizacije konstantno rade na usklađivanju poslovanja sa zahtjevima Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti, tako da se može reći da je postignuta sistematičnost u ovom segmentu poslovanja, a unaprijeđena je i saradnja sa drugim nadzornim i kontrolnim institucijama.

Banke i druge finansijske organizacije kontinuirano unapređuju i modernizuju poslovanje, sa ciljem prilagođavanja bankarskih proizvoda i usluga potrebama korisnika.

Takođe, kontinuirano se provode aktivnosti na implementaciji odredbi Zakona o bankama Republike Srpske koje regulišu obezbjeđenje zaštite prava korisnika finansijskih usluga.

U skladu sa gore navedenim izmjenama, Banka će u cilju unapređenja kvaliteta poslovanja i održavanja stabilnosti, u narednom periodu svoje aktivnosti usmjeriti na:

- oprezno i kvalitetno poslovanje i kapitalno jačanje kroz zadržavanje dijela dobiti,
- kontrolu nivoa dospjelih potraživanja, a posebno nekvalitetnih kredita, te dodatne aktivnosti za efikasniju naplatu i unapređenje sistema ranog prepoznavanja pogoršanja kvaliteta kreditnog portfolija,
- kontinuirano unapređenje sistema upravljanja rizicima, posebno kreditnim, kamatnim i rizikom likvidnosti.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

40.1 Uvod

Osnovni preduslov za uspješno bankarsko poslovanje je upravljanje rizikom, a koje obuhvata: proces neprekidnog identifikovanja, mjerenja i praćenja, definisanja i uspostavljanja ograničenja rizika i primjenu drugih vrsta kontrola i nadzora. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci je, u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku i upravljanje istim. Banka je u osnovi izložena kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku. Osim toga, Banka posebno prati operativne rizike, rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i uticaj rizika koji se odnose na zemlju porijekla lica kome je Banka izložena. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obavještanje organa upravljanja Banke o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promjene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sljedeći organi/tijela:

Nadzorni odbor i Uprava Banke

Nadzorni odbor i Uprava Banke su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za definisanje strategije i principa upravljanja rizicima. Nadzorni odbor je adekvatno uključen u proces upravljanja rizicima u Banci. Nadzorni odbor usvaja Strategiju upravljanja rizicima i Odluku o prihvatljivom nivou rizika, a kojima se definiše sklonost ka riziku, tolerancija prema riziku i pragovi upozorenja. Kroz navedene dokumente Nadzorni odbor usvaja sistem limita kao osnovnu mjeru ograničavanja rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor)

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO odbor) ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj strategije upravljanja rizicima i implementacije principa, okvira, politika i limita. Odbor je odgovoran za fundamentalne nalaze po pitanju rizika kao i za upravljanje i praćenje relevantnih odluka vezanih za sve vrste rizika. Prateći trendove pojedinih vrsta rizika Odbor za upravljanje aktivom i pasivom daje prijedloge i mjere za poboljšanje istih.

Odbor za rizike

Odbor za rizike u potpunosti razumije i prati sprovođenje Strategije i Politike, kao i rizični profil Banke i sklonost ka preuzimanju rizika. Odbor za rizike izvještava Nadzorni odbor o sprovođenju Strategije, adekvatnosti i načinu sprovođenja usvojene Politike i drugih procedura za upravljanje rizicima. Savjetuje Nadzorni odbor Banke o ukupnoj trenutnoj i budućoj sklonosti ka preuzimanju rizika, ne dovodeći pri tom u pitanje odgovornost Uprave i Nadzornog odbora Banke u cjelokupnom upravljanju rizicima u nadziranju banke.

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju ima odgovornost za praćenje sveobuhvatnog procesa upravljanja rizicima u Banci.

Segment za internu reviziju

Proces upravljanja rizikom u Banci se kontroliše od strane Segmenta za internu reviziju, koja ispituje adekvatnost procedura i usaglašenost Banke sa usvojenim politikama i procedurama, način upravljanja rizicima i efikasnost uspostavljenog sistema internih kontrola. Segment za internu reviziju diskutuje rezultate svog rada sa Upravom Banke i izvještava Odbor za reviziju i Nadzorni odbor Banke o svojim nalazima i preporukama, kao i u skladu sa svojim programom rada, vrši provjeru funkcionisanja uspostavljenih internih kontrola u okviru samih organizacionih dijelova Banke.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

40.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima

U Banci je organizovan Sektor za upravljanje rizicima i kontrolu, u okviru kojeg su formirana sljedeća Odjeljenja:

- za integrisano upravljanje i kontrolu rizika,
- za upravljanje tržišnim i operativnim rizicima,
- za modeliranje rizika i
- za upravljanje kolateralima,

te Sektor za procjenu kreditnog rizika u okviru kojeg su formirana sljedeća Odjeljenja:

- za procjenu kreditnog rizika za pravna lica,
- za procjenu kreditnog rizika za fizička lica.

Procedurama koje se odnose na funkcionisanje svih odjeljenja u okviru Sektora za upravljanje rizicima i kontrolu, definisana su pravila i odgovornosti za praćenje usaglašenosti sa principima, politikama i limitima definisanim u Banci. U iste je uključeno praćenje rizika prema postavljenim limitima, kao i kompletno obuhvatanje rizika u sistemu mjerenja i izvještavanja.

U implementaciji kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih Poslovnom i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. Odjeljenje za procjenu kreditnog rizika u Sektoru za procjenu kreditnog rizika se bavi upravljanjem kreditnim rizikom na nivou pojedinačne transakcije kroz proces odobravanja, dok se Odjeljenje za integrisano upravljanje i kontrolu rizika u Sektoru za upravljanje rizicima i kontrolu, pored ostalih aktivnosti, bavi upravljanjem kreditnim rizicima na nivou portfelja.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima i kontrolu, organizovano je Odjeljenje za upravljanje tržišnim i operativnim rizicima koje ima za cilj upravljanje rizikom likvidnosti, deviznim rizikom, kao i kamatnim rizikom. Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da u roku izvršava obaveze, zavisi prije svega od bilansne strukture Banke, odnosno usklađenosti priliva i odliva sredstava. Minimalni standardi za kreiranje i sprovođenje politike likvidnosti su uspostavljeni u okviru limita, definisanih Odlukom o prihvatljivom nivou rizika i Planom poslovanja Banke, tako da obezbjeđuju sposobnost Banke da potpuno i bez odlaganja izvršava sve obaveze na dan dospijea.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, Banka sprovodi aktivnosti koje obezbjeđuju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno njenih novčanih tokova (priliva i odliva) i kontinuirano prati i planira buduće novčane tokove uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim i ostalim uslovima poslovnog okruženja Banke. Za upravljanje rizikom likvidnosti Banka sprovodi i stres testove koji imaju za cilj da se identifikuju potencijalni likvidnosni gapovi koji mogu nastati u određenim vremenskim periodima i pod određenim uslovima i to: po osnovu odliva depozita, nemogućnosti transformacije dijelova aktive u likvidna sredstva, povećanog odliva gotovine i slično, te u skladu s tim i identifikuje potencijalne dodatne izvore finansiranja koji će omogućiti pokriće nastalog gapa.

Upravljanje rizicima i sistemi izvještavanja

Rizici Banke se mjere korišćenjem metoda koji odražava i očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procjenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste vjerovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na politici, procedurama, definisanim i uspostavljenim limitima. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici. Ove informacije se prezentuju Upravi i Nadzornom odboru Banke. Izvještaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, mjerenje tržišnog rizika, pokazatelje likvidnosti i drugo.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

40.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izvještavanja (nastavak)

Koncentracije kreditnog rizika mogu da nastanu kada je određeni broj strana uključen u slične poslovne aktivnosti, ili posluju u istom regionu, ili kada imaju slične ekonomske karakteristike tako da se očekuje, da njihova mogućnost da ispune svoje obaveze, bude pod uticajem sličnih promjena ekonomske ili druge prirode. Koncentracija ukazuje na relativnu osjetljivost poslovanja Banke na promjene koje pogađaju određenu industriju ili geografsko područje.

Kako bi izbjegla prekomjernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smjernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolija. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

40.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da jedna ugovorna strana ne ispuni svoju obavezu i tako izazove finansijski gubitak drugoj strani. Izloženost kreditnom riziku, koji se ispoljava kao nemogućnost naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućom kamatom u ugovorenim rokovima, Banka kontinuirano prati kroz analizu finansijskog stanja i poslovanja korisnika kredita, kao i stepen naplativosti kredita (dnevno, mjesečno i kvartalno praćenje), kontrolu namjenske upotrebe sredstava i procjenu stepena rizičnosti kreditnog portfolija.

U sprovođenju kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih poslovnom i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. U Sektoru za procjenu kreditnog rizika, Banka ima Odjeljenje za procjenu kreditnog rizika za pravna lica i Odjeljenje za procjenu kreditnog rizika za fizička lica koja se bave upravljanjem rizikom na nivou pojedinačne transakcije kroz odobravanje, dok Odjeljenje za integrisano upravljanje i kontrolu rizika u Sektoru za upravljanje rizicima i kontrolu upravlja kreditnim rizikom na nivou cjelokupnog portfelja banke. Pored ovog odjeljenja, u Sektoru za upravljanje rizicima i kontrolu postoji Odjeljenje za upravljanje tržišnim i operativnim rizicima i Odjeljenje za modeliranje rizika i Odjeljenje za upravljanje kolateralima.

Pomenuta odjeljenja se kontinuirano razvijaju i osnovne aktivnosti istih su uspostavljanje, praćenje i kontrola primjene utvrđene politike, pravila, smjernica u svim segmentima kreditnog poslovanja, identifikacija rizika u procesu odobravanja plasmana kroz kontrolu odstupanja od utvrđenih standarda u procesu odobravanja plasmana, realnu ocjenu kvaliteta klijenta, adekvatnu procjenu vrijednosti kolaterala, odnosno instrumenata zaštite od neplaćanja, ograničenje rizika u smislu uspostavljanja limita i prihvatljivog nivoa rizika po segmentima, preduzimanje adekvatnih mjera radi zaštite kreditnog portfolija od negativnih kretanja i usklađivanje uslova kreditiranja sa nivoom preuzetog rizika. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da procjeni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mjere.

Cilj Banke je da kroz kreditnu politiku i program upravlja kreditnim rizikom, koristeći modele za ocjenu rizika, u najvećoj mogućoj mjeri odobrava plasmane koji nose nizak rizik.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, i po osnovu kojih ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići istim kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik gubitka koji proizilazi iz velike izloženosti Banke prema određenoj grupi dužnika. Koncentracija kreditnog rizika nastaje kada značajan broj komitenata pripada sličnoj industriji, ili istom geografskom području, ili imaju slične ekonomske karakteristike što može biti od uticaja na izmirivanje njihovih ugovornih obaveza u slučaju promjena u ekonomskim, političkim ili nekim drugim okolnostima koje ih jednako pogađaju. Da bi se ostvario i održao sigurniji kreditni portfolio i da bi se minimizirao rizik koncentracije, utvrđuju se mjere bezbjednosti definisanjem maksimalnih nivoa izloženosti i kreditnih limita kao i redovnim praćenjem poštovanja utvrđenih limita.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik****a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir kolateral ili druge instrumente zaštite od rizika**

Sljedeća tabela pokazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija izvještaja o finansijskoj poziciji. Maksimalna izloženost je prikazana u neto iznosu ne uzimajući u obzir efekte smanjenja rizika putem kolaterala ili drugih instrumenata zaštite od rizika.

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
AKTIVA		
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	379.606	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	264.953	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	318.134	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	19.768	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	129.065	218.335
Ulaganja u zavisna društva	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	233	608
Kredit i potraživanja po kreditima	1.809.486	1.653.125
Ostala potraživanja i razgraničenja	60.834	32.240
Ukupno	2.993.086	2.826.359
Potencijalne obaveze	342.851	314.099
Neopozive obaveze	239.606	176.622
Ukupno	582.457	490.721
Ukupna izloženost riziku	3.575.543	3.317.080

U slučaju finansijskih instrumenata vrednovanih po fer vrijednosti prikazani iznosi predstavljaju trenutnu izloženost kreditnom riziku, ali ne i maksimalnu izloženost riziku koja može nastati u budućnosti kao rezultat promjena fer vrijednosti.

Detalji o maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku svake od klasa finansijskih instrumenata biće objelodanjeni u samim napomenama vezanim za specifične finansijske instrumente.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku**

Koncentracijom rizika se upravlja postavljanjem limita kreditne izloženosti u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Maksimalna neto kreditna izloženost prema licima u posebnom odnosu sa Bankom na dan 31. decembar 2024. godine iznosi 71.830 hiljada BAM (31. decembar 2023. godine: 30.932 hiljade BAM). Neto kreditna izloženost obuhvata izloženost po kreditima, kamatama i naknadama umanjena za ispravke vrijednosti, namjenski depozit i bezuslovnu garanciju.

Finansijska sredstva Banke prije i nakon uzimanja u obzir sredstava obezbjeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika prikazane su u sledećim tabelama na dan 31. decembar 2024. i 2023. godine:

31. decembar 2024.godine	Maksimalna izloženost 000 BAM	Depoziti 000 BAM	Nekretnine 000 BAM	Izloženost nakon kolaterala 000 BAM
AKTIVA				
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	379.606	-	-	379.606
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	264.953	-	-	264.953
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	318.134	-	-	318.134
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	19.768	-	-	19.768
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	129.065	-	-	129.065
Ulaganja u zavisna društva	11.007	-	-	11.007
Plasmani drugim bankama	233	-	-	233
Kreditni i dospjela potraživanja po kreditima	1.809.486	7.219	478.610	1.323.657
Ostala potraživanja i razgraničenja	60.834	-	-	60.834
Ukupno	2.993.086	7.219	478.610	2.507.257
Potencijalne i neopozive obaveze	582.457	35.293	66.616	480.548
Ukupno	582.457	35.293	66.616	480.548
Ukupna izloženost riziku	3.575.543	42.512	545.226	2.987.805

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

40.2. Kreditni rizik (nastavak)

b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku (nastavak)

<i>31. decembar 2023.</i>	<i>Maksimalna izloženost 000 BAM</i>	<i>Depoziti 000 BAM</i>	<i>Nekretnine 000 BAM</i>	<i>Izloženost nakon kolateralna 000 BAM</i>
AKTIVA				
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	381.154	-	-	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	249.210	-	-	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	265.463	-	-	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	15.217	-	-	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	218.335	-	-	218.335
Ulaganja u zavisna društva	11.007	-	-	11.007
Plasmani drugim bankama	608	-	-	608
Kreditni i dospjela potraživanja po kreditima	1.653.125	10.781	483.599	1.158.745
Ostala potraživanja i razgraničenja	32.240	-	-	32.240
Ukupno	2.826.359	10.781	483.599	2.331.979
Potencijalne i neopozive obaveze	490.721	26.432	51.517	412.772
Ukupno	490.721	26.432	51.517	412.772
Ukupna izloženost riziku	3.317.080	37.213	535.116	2.744.751

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)-**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku (nastavak)**

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, prije uzimanja u obzir sredstva obezbjeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika, na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

Neto maksimalna izloženost	31. decembar	31. decembar
	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
Stanovništvo	637.166	616.845
Prerađivačka industrija	389.764	330.088
Trgovina	277.340	262.192
Finansijske usluge	163.358	92.353
Poljoprivreda, šumarstvo, vodoprivreda	19.743	25.846
Građevinarstvo	303.353	273.100
Transport	150.079	122.550
Usluge, ugostiteljstvo i turizam	88.190	79.111
Trgovina nekretninama	9.096	13.861
Vlada i državni organi	540.717	536.600
Banke i finansijske institucije	962.177	894.227
Ostalo	34.560	70.307
Ukupno	3.575.543	3.317.080

Kolaterali i drugi instrumenti zaštite od rizika

Politikom kolaterala Banka definiše prihvatljive kolaterale za pojednačne vrste plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala su sljedeći:

- Novčani depozit, hartije od vrijednosti, garancije osiguravajućih kuća i banaka, zalog na nepokretnu i pokretnu imovinu i jemstva.

Tržišna vrijednost kolaterala se kontinuirano prati te ukoliko ima potrebe traže se dodatna sredstva obezbjeđenja u fazi odobravanja kao i u toku korišćenja kredita. Banka u skladu sa internom metodologijom periodično u toku korišćenja kredita vrši analizu tržišne vrijednosti kolaterala i u skladu sa istom preispituje i usklađuje umanjene vrijednosti.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive**

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana zasnovanu na MSFI 9 metodologiji.

Kvalitet plasmana po tipovima sredstava koji se nalaze u izvještaju o finansijskoj poziciji, zasnovanim na razvrstavanju po nivoima kreditnog rizika (Stage-evima) posmatrano po tipovima klijenata, klasama rejtinga i danima kašnjenja sa posebnim akcentom na kredite za 2024. i 2023. godinu prikazan je sljedećim tabelama:

31. decembar 2024. godine						(u 000 BAM)
Banke/ostali komitenti	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2024.
Plasmani drugim bankama	234					234
Kreditni i potraživanja po kreditima	1.590.350	223.435	6.136	83.509	9.374	1.897.294
Bruto izloženost	1.590.584	223.435	6.136	83.509	9.374	1.897.528
Umanjenje vrijednosti po kreditima	(14.417)	(19.098)	(761)	(54.294)	(7.741)	(87.809)
Neto izloženost	1.576.167	204.337	5.375	29.215	1.633	1.809.719

POCI imovina se od 1. januara 2020. godine, u skladu sa Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Republike Srpske, posmatra na nivou pojedinačne izloženosti, a ne na nivou klijenta. POCI imovina može biti raspoređena u nivo kreditnog rizika 2 ili 3 u skladu sa kriterijuma navedene Odluke.

POCI imovina se u skladu sa važećom Metodologijom koja je bila na snazi do 31. decembra 2019. godine, razvrstavala u poseban Stage pod nazivom „S3 POCI“. POCI imovina je definisana kao izloženost za koju je u trenutku priznavanja utvrđeno da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog nivoa kreditnog rizika, odnosno predstavljale su je partije koje su odobrene ili aneksirane u trenutku kada je klijent bio u statusu neizmirenja (default-u). Shodno navedenom Banka je cijelu izloženost klijenta kome je identifikovana POCI imovina razvrstala u poseban nivo kreditnog rizika „S3 POCI“.

Stupanjem na snagu navedene Odluke, Banka je ukinula zasebni nivo kreditnog rizika „S3 POCI“ i izvršila raspored ove imovine u odgovarajuće nivoe kreditnog rizika. POCI imovina je izloženost za koju je u trenutku priznavanja utvrđeno da je njena vrijednost umanjena za kreditne gubitke zbog postojanja značajnog nivoa kreditnog rizika.

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Banke/ostali komitenti	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
Plasmani drugim bankama	610					610
Kreditni i potraživanja po kreditima	1.449.704	208.520	6.503	75.662	13.844	1.733.886
Bruto izloženost	1.450.314	208.520	6.503	75.662	13.844	1.734.496
Umanjenje vrijednosti po kreditima	(12.182)	(16.800)	(596)	(51.779)	(9.106)	(80.761)
Neto izloženost	1.438.132	191.720	5.906	23.883	4.739	1.653.735

Neto maksimalna izloženost	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Kreditni portfolio (bruto krediti)	1.897.294	1.733.886
Restruktuirani krediti	42.611	36.295
Restruktuirani krediti iskazani kao % kreditnog portfolija	2,25%	2,09%

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled kredita i dospjelih potraživanja po kreditima po segmentima na dan 31. decembar 2024. i 2023. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2024. godine						(U 000 BAM)
Kreditni i potraživanja po kreditima po segmentima	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2024.
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	17.029	-	-	-	-	17.029
Javne institucije	36.452	-	-	-	-	36.452
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	245.029	734	735	1.582	-	247.345
Preduzetnici	10.725	1.898	-	2.572	1.274	15.195
Neprofitne organizacije	7.326	478	-	25	-	7.829
Stanovništvo	568.029	30.907	1.546	19.105	1.804	618.041
Druga preduzeće	705.760	189.418	3.855	60.225	6.296	955.403
Bruto izloženost	1.590.350	223.435	6.136	83.509	9.374	1.897.294

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Kreditni i potraživanja po kreditima po segmentima	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	19.266	-	-	-	-	19.266
Javne institucije	51.499	-	-	-	-	51.499
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	137.915	1.139	874	-	-	139.054
Preduzetnici	14.641	1.942	-	2.715	1.274	19.298
Neprofitne organizacije	10.793	75	-	22	-	10.890
Stanovništvo	515.277	61.870	1.902	20.342	2.240	597.489
Druga preduzeće	700.313	143.494	3.727	52.583	10.330	896.390
Bruto izloženost	1.449.704	208.520	6.503	75.662	13.844	1.733.886

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2. Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled umanjenja vrijednosti kredita i dospjelih potraživanja po kreditima po segmentima na dan 31. decembar 2024. i 2023. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2024. godine						(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po segmentima	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2024.
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	121	-	-	-	-	121
Javne institucije	38	-	-	-	-	38
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	3.540	67	67	504	-	4.111
Preduzetnici	122	102	-	2.483	1.274	2.707
Neprofitne organizacije	49	24	-	9	-	82
Stanovništvo	3.545	2.199	218	15.783	1.745	21.527
Druga preduzeće	7.001	16.706	476	35.515	4.722	59.222
Umanjenje vrijednosti	14.416	19.098	761	54.294	7.741	87.808

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po segmentima	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	113	-	-	-	-	113
Javne institucije	52	-	-	-	-	52
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	1.250	90	77	-	-	1.340
Preduzetnici	210	124	-	1.701	1.140	2.035
Neprofitne organizacije	63	4	-	7	-	74
Stanovništvo	3.256	4.273	222	17.479	1.679	25.008
Druga preduzeće	7.238	12.309	297	32.592	6.287	52.139
Umanjenje vrijednosti	12.182	16.800	596	51.779	9.106	80.761

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled kredita i dospjelih potraživanja po kreditima po klasama rejtinga na dan 31. decembar 2024. i 2023. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2024. godine						(U 000 BAM)
Kreditni i potraživanja po kreditima po klasama rejtinga	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2024.
1	240.020	3.338	356	-	-	243.358
2	233.999	1.699	289	-	-	235.698
3	497.809	13.237	2.097	-	-	511.046
4	309.083	35.904	54	-	-	344.987
5	182.218	36.127	2.455	-	-	218.345
6	105.640	18.267	55	-	-	123.907
7	20.419	65.194	80	-	-	85.613
8	1.162	44.174	249	-	-	45.336
9	-	2.847	501	-	-	2.847
10	-	2.648	-	-	-	2.648
Nema rejting	-	-	-	-	-	-
Default	-	-	-	83.509	9.374	83.509
Bruto izloženost	1.590.350	223.435	6.136	83.509	9.374	1.897.294

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Kreditni i potraživanja po kreditima po klasama rejtinga	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
1	96.051	3.984	307	-	-	100.035
2	149.608	875	160	-	-	150.483
3	376.530	13.326	1.044	-	-	389.856
4	288.931	17.086	2.786	-	-	306.017
5	271.197	16.484	824	-	-	287.681
6	114.216	26.387	297	-	-	140.603
7	153.116	23.347	766	-	-	176.463
8	-	64.798	319	-	-	64.798
9	-	26.223	-	-	-	26.223
10	-	16.010	-	-	-	16.010
Nema rejtinga	55	-	-	-	-	55
Default	-	-	-	75.662	13.844	75.662
Bruto izloženost	1.449.704	208.520	6.503	75.662	13.844	1.733.886

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled umanjenja vrijednosti kredita i dospjelih potraživanja po kreditima po klasama rejtinga na dan 31. decembar 2024. i 2023. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2024. godine						(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po klasama rejtinga	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2024.
1	1.337	173	24	-	-	1.510
2	1.359	98	27	-	-	1.457
3	5.366	909	352	-	-	6.275
4	3.239	1.791	3	-	-	5.030
5	1.559	2.788	186	-	-	4.347
6	1.197	914	4	-	-	2.111
7	355	6.982	11	-	-	7.337
8	4	4.542	72	-	-	4.546
9	-	374	82	-	-	374
10	-	527	-	-	-	527
Nema rejting	-	-	-	-	-	-
Default	-	-	-	54.294	7.741	54.294
Umanjenje vrijednosti	14.416	19.098	761	54.294	7.741	87.808

31. decembar 2023. godine						(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po klasama rejtinga	S1	S2	od čega S2 POCI	S3	od čega S3 POCI	Ukupno 31.12.2023.
1	539	199	15	-	-	738
2	834	73	37	-	-	907
3	2.857	697	86	-	-	3.554
4	1.898	862	140	-	-	2.760
5	2.189	813	41	-	-	3.002
6	1.427	1.575	38	-	-	3.002
7	2.434	1.365	170	-	-	3.799
8	-	4.823	69	-	-	4.823
9	-	3.325	-	-	-	3.325
10	-	3.068	-	-	-	3.068
Nema rejting	4	-	-	-	-	4
Default	-	-	-	51.779	9.106	51.779
Umanjenje vrijednosti	12.182	16.800	596	51.779	9.106	80.761

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled kredita i dospjelih potraživanja po kreditima, po stage-vima i po danima kašnjenja na dan 31. decembar 2024. i 2023. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2024. godine – Stage 1 (S1)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2024
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	17.029	-	-	-	17.029
Javne institucije	36.452	-	-	-	36.452
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	245.009	20	-	-	245.029
Preduzetnici	10.704	21	-	-	10.725
Neprofitne organizacije	7.326	-	-	-	7.326
Stanovništvo	566.570	1.459	-	-	568.029
Druga preduzeća	705.628	132	-	-	705.760
Bruto izloženost	1.588.718	1.632	-	-	1.590.350

31. decembar 2023. godine – Stage 1 (S1)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	19.266	-	-	-	19.266
Javne institucije	51.499	-	-	-	51.499
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	136.185	1.730	-	-	137.915
Preduzetnici	10.061	4.580	-	-	14.641
Neprofitne organizacije	10.793	-	-	-	10.793
Stanovništvo	514.752	524	-	-	515.276
Druga preduzeća	699.160	1.154	-	-	700.314
Bruto izloženost	1.441.716	7.988	-	-	1.449.704

31. decembar 2024. godine – Stage 2 (S2)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2024
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	734	-	-	-	734
Preduzetnici	1.888	10	-	-	1.898
Neprofitne organizacije	478	-	-	-	478
Stanovništvo	27.990	1.801	1.116	-	30.907
Druga preduzeća	183.555	1.485	4.378	-	189.418
Bruto izloženost	214.645	3.296	5.494	-	223.435

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

31. decembar 2023. godine – Stage 2 (S2)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kašnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	874	-	266	-	1.140
Preduzetnici	1.891	14	37	-	1.942
Neprofitne organizacije	75	-	-	-	75
Stanovništvo	57.872	2.369	1.629	-	61.870
Druga preduzeća	131.002	12.077	414	-	143.493
Bruto izloženost	191.714	14.460	2.346	-	208.520

31. decembar 2024. godine – Stage 3 (S3)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kašnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2024
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	-	-	-	1.582	1.582
Preduzetnici	372	-	386	1.814	2.572
Neprofitne organizacije	-	-	-	25	25
Stanovništvo	3.826	254	371	14.654	19.105
Druga preduzeća	14.430	-	125	45.670	60.225
Bruto izloženost	18.628	254	882	63.745	83.509

31. decembar 2023. godine – Stage 3 (S3)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kašnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	-	-	-	-	-
Preduzetnici	20	452	-	2.243	2.715
Neprofitne organizacije	-	22	-	-	22
Stanovništvo	4.909	373	503	14.557	20.342
Druga preduzeća	23.309	4.341	-	24.933	52.583
Bruto izloženost	28.238	5.188	503	41.733	75.662

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

Pregled umanjenja vrijednosti kredita i dospelih potraživanja po kreditima, po stage-vima i po danima kašnjenja na dan 31. decembar 2024. i 2023. godine prikazan je u sljedećim tabelama:

31. decembar 2024. godine – Stage 1 (S1)					(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2024
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	121	-	-	-	121
Javne institucije	38	-	-	-	38
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	3.540	-	-	-	3.540
Preduzetnici	122	-	-	-	122
Neprofitne organizacije	49	-	-	-	49
Stanovništvo	3.529	16	-	-	3.545
Druga preduzeća	7.000	1	-	-	7.001
Bruto izloženost	14.399	17	-	-	14.416

31. decembar 2023. godine – Stage 1 (S1)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	113	-	-	-	113
Javne institucije	51	-	-	-	51
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	1.231	20	-	-	1.251
Preduzetnici	118	92	-	-	210
Neprofitne organizacije	63	-	-	-	63
Stanovništvo	3.252	4	-	-	3.256
Druga preduzeća	7.232	6	-	-	7.238
Bruto izloženost	12.060	122	-	-	12.182

31. decembar 2024. godine – Stage 2 (S2)					(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kasnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2024
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	0
Javne institucije	-	-	-	-	0
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	67	-	-	-	67
Preduzetnici	102	-	-	-	102
Neprofitne organizacije	24	-	-	-	24
Stanovništvo	1.908	193	98	-	2.199
Druga preduzeća	16.212	226	268	-	16.706
Bruto izloženost	18.313	419	366	-	19.098

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive (nastavak)**

31. decembar 2023. godine – Stage 2 (S2)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kašnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	77	-	13	-	90
Preduzetnici	119	1	4	-	124
Neprofitne organizacije	4	-	-	-	4
Stanovništvo	3.868	202	202	-	4.272
Druga preduzeća	11.146	1.081	83	-	12.310
Bruto izloženost	15.214	1.284	302	-	16.800

31. decembar 2024. godine – Stage 3 (S3)					(U 000 BAM)
Umanjenje vrijednosti plasmana ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kašnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2024
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	-	-	-	504	504
Preduzetnici	366	-	386	1.731	2.483
Neprofitne organizacije	-	-	-	9	9
Stanovništvo	1.554	127	213	13.889	15.783
Druga preduzeća	5.874	-	55	29.586	35.515
Bruto izloženost	7.794	127	654	45.719	54.294

31. decembar 2023. godine – Stage 3 (S3)					(U 000 BAM)
Plasmani ostalim komitentima po danima kašnjenja	Bez kašnjenja	1-30 dana	od 31 do 90 dana	veće od 90 dana	Ukupno 31.12.2023
Banke, bankarske organizacije i nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	-
Javne institucije	-	-	-	-	-
Javne institucije - jedinice lokalne samouprave	-	-	-	-	-
Preduzetnici	9	120	-	1.572	1.701
Neprofitne organizacije	-	7	-	-	7
Stanovništvo	2.671	319	328	14.161	17.479
Druga preduzeća	8.227	2.000	-	22.365	32.592
Bruto izloženost	10.907	2.446	328	38.098	51.779

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****d) Migracije finansijskih instrumenata po nivoima kreditnog rizika**

Sljedeće tabele prikazuju kretanje bruto vrijednosti kredita za 2024. i 2023. godinu po stage-vima:

Tabela kretanja bruto kredita po stage-vima u toku 2024. godine:

	(u 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Bruto stanje na dan 01.01.2024	1.449.704	208.520	75.662	1.733.886
Novoplasirani krediti	664.219	55.084	7.476	726.779
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(281.201)	(43.534)	(6.723)	(331.458)
Transfer u Stage 1	48.477	(47.279)	(1.198)	0
Transfer u Stage 2	(94.942)	96.429	(1.487)	0
Transfer u Stage 3	(3.270)	(23.196)	26.466	0
Kreditni u otplati	(192.637)	(22.589)	(7.159)	(222.385)
Računovodstveni otpis			(9.489)	(9.489)
Trajni otpis			(39)	(39)
Bruto stanje na dan 31.12.2024	1.590.350	223.435	83.509	1.897.294

Tabela kretanja bruto kredita po stage-vima u toku 2023. godine:

	(u 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Bruto stanje na dan 01.01.2023	1.369.680	172.814	69.389	1.611.883
Novoplasirani krediti	555.747	68.065	4.144	627.956
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(275.721)	(30.250)	(4.726)	(310.697)
Transfer u Stage 1	47.004	(46.739)	(265)	-
Transfer u Stage 2	(74.537)	75.007	(470)	-
Transfer u Stage 3	(3.332)	(9.750)	13.082	-
Kreditni u otplati	(169.137)	(20.627)	(4.683)	(194.447)
Računovodstveni otpis	-	-	(736)	(736)
Trajni otpis	-	-	(73)	(73)
Bruto stanje na dan 31.12.2023	1.449.704	208.520	75.662	1.733.886

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****e) Migracije finansijskih instrumenata po nivoima kreditnog rizika (nastavak)**

Tabela kretanja Umanjenja vrijednosti po stage-vima u toku 2024. godine:

(u 000 BAM)

	S1	S2	S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2024	12.182	16.800	51.779	80.761
Novoplasirani krediti	6.946	5.022	4.108	16.076
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(2.689)	(2.959)	(3.617)	(9.265)
Transfer u Stage 1	462	(458)	(4)	-
Transfer u Stage 2	(8.190)	8.522	(332)	-
Transfer u Stage 3	(1.351)	(11.125)	12.476	-
Kreditni u otplati	7.056	3.296	(588)	9.764
Računovodstveni otpis	-	-	(9.489)	(9.489)
Trajni otpis	-	-	(39)	(39)
Stanje na dan 31.12.2024	14.416	19.098	54.294	87.808

Tabela kretanja Umanjenja vrijednosti po stage-vima u toku 2023. godine:

(u 000 BAM)

	S1	S2	S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023	8.086	12.314	45.866	66.266
Novoplasirani krediti	6.248	5.295	1.966	13.509
Otplaćeni krediti (bez otpisa)	(1.764)	(1.800)	(2.578)	(6.142)
Transfer u Stage 1	472	(469)	(3)	-
Transfer u Stage 2	(5.612)	5.645	(33)	-
Transfer u Stage 3	(1.503)	(3.966)	5.469	-
Kreditni u otplati	6.255	(219)	1.901	7.937
Računovodstveni otpis	-	-	(736)	(736)
Trajni otpis	-	-	(73)	(73)
Stanje na dan 31.12.2023	12.182	16.800	51.779	80.761

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****e) Migracije finansijskih instrumenata po nivoima kreditnog rizika (nastavak)**

Tabela kretanja za ostale finansijske instrumente u toku 2024. godine (novčana sredstava, ulaganja, kamate, naknade, ostala potraživanja, stavke vanbilansa) – **bruto**:

	(U 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Bruto stanje na dan 01.01.2024	1.616.291	52.019	2.709	1.671.019
Povećanje u toku godine	472.131	11.787	968	484.886
Smanjenje u toku godine (bez otpisa)	(294.630)	(24.454)	(658)	(319.742)
Transfer u Stage 1	14.826	(14.813)	(13)	-
Transfer u Stage 2	(12.679)	12.793	(114)	-
Transfer u Stage 3	(470)	(4.643)	5.113	-
Ostala aktiva u otplati	(67.422)	7.192	(112)	(60.342)
Računovodstveni otpis	-	-	(70)	(70)
Trajni otpis	-	-	(2)	(2)
Bruto stanje na dan 31.12.2024	1.728.047	39.881	7.821	1.775.749

Tabela kretanja za ostale finansijske instrumente u toku 2023. godine (novčana sredstava, ulaganja, kamate, naknade, ostala potraživanja, stavke vanbilansa) – **bruto**:

	(U 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Bruto stanje na dan 01.01.2023	1.646.821	27.857	1.934	1.676.612
Povećanje u toku godine	523.575	27.856	677	552.108
Smanjenje u toku godine (bez otpisa)	(364.736)	(11.236)	(183)	(376.155)
Transfer u Stage 1	927	(848)	(79)	-
Transfer u Stage 2	(19.347)	19.360	(13)	-
Transfer u Stage 3	(207)	(284)	491	-
Ostala aktiva u otplati	(170.742)	(10.686)	3	(181.425)
Računovodstveni otpis	-	-	(17)	(17)
Trajni otpis	-	-	(104)	(104)
Bruto stanje na dan 31.12.2023	1.616.291	52.019	2.709	1.671.019

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.2 Kreditni rizik (nastavak)****e) Migracije finansijskih instrumenata po nivoima kreditnog rizika (nastavak)**

Tabela kretanja za ostale finansijske instrumente u toku 2024. godine (novčana sredstava, ulaganja, kamate, naknade, ostala potraživanja, stavke vanbilansa) – ECL:

	(U 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2024	3.039	2.438	1.801	7.278
Povećanje u toku godine	2.678	401	533	3.611
Smanjenje u toku godine (bez otpisa)	(749)	(1.054)	(349)	(2.152)
Transfer u Stage 1	49	(49)	-	-
Transfer u Stage 2	(595)	599	(4)	-
Transfer u Stage 3	(118)	(1.223)	1.341	-
Ostala aktiva u otplati	589	410	142	1.141
Računovodstveni otpis	-	-	(70)	(70)
Trajni otpis	-	-	(2)	(2)
Stanje na dan 31.12.2024	4.893	1.522	3.393	9.808

Tabela kretanja za ostale finansijske instrumente u toku 2023. godine (novčana sredstava, ulaganja, kamate, naknade, ostala potraživanja, stavke vanbilansa) – ECL:

	(U 000 BAM)			
	S1	S2	S3	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2023	3.034	1.179	1.428	5.641
Povećanje u toku godine	1.248	1.263	231	2.742
Smanjenje u toku godine (bez otpisa)	(961)	(465)	(88)	(1.514)
Transfer u Stage 1	4	(3)	(1)	-
Transfer u Stage 2	(818)	826	(8)	-
Transfer u Stage 3	(68)	(137)	205	-
Ostala aktiva u otplati	600	(225)	155	530
Računovodstveni otpis	-	-	(17)	(17)
Trajni otpis	-	-	(104)	(104)
Stanje na dan 31.12.2023	3.039	2.438	1.801	7.278

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

40.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka gubitka, odnosno negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, kada Banka nije sposobna da izmiri sve dospjele obaveze. Rizik likvidnosti proizilazi iz neusklađenosti novčanih priliva i odliva.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, Banka adekvatnim upravljanjem aktivom i pasivom, prateći buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnoj osnovi vrši diverzifikaciju izvora finansiranja.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti Banka provodi aktivnosti koje obezbjeđuju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno novčanih tokova i kontinuirano prati i planira buduće novčane tokove uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim i ostalim uslovima poslovanja. Banka svakodnevno prati i analizira stanje u okruženju tj. privredna dešavanja kako bi se blagovremeno pripremila na potencijalne rizike.

Politikom i procedurama za upravljanje rizikom likvidnosti Banke, propisani su način, dinamika i odgovornosti u upravljanju rizikom likvidnosti kao i Plan za likvidnost za nepredviđene slučajeve u slučaju nepredviđenih situacija koje mogu ugroziti likvidnost Banke.

Zbog činjenice da depoziti nebankarskog sektora čine najznačajniji izvor sredstava Banke, likvidnosni rizici predstavljaju posebno osjetljive rizike.

Banka obezbjeđuje dovoljno likvidnih sredstava za izmirenje svih dospjelih obaveza, redovno planira potrebe za likvidnim sredstvima uključujući i identifikaciju očekivanih i neočekivanih novčanih odliva, provodi politiku upravljanja aktivom i pasivom koja osigurava održavanje optimalnog stanja rezervi likvidnosti.

U upravljanju rizikom likvidnosti Banka se oslanja na stabilne izvore finansiranja, ugovorene rokove dospijeća i maksimalno moguću diverzifikaciju izvora po dospijeću, izbjegavajući situacije koje mogu dovesti do potrebe da obezbjeđuje potrebna likvidna sredstva po cijenama koje su značajno više od tržišnih.

Banka održava portfolio koji se sastoji od visokolikvidnih hartija od vrijednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih okolnosti koje negativno utiču na poziciju likvidnosti Banke.

U skladu sa zakonskim okvirima i internim limitima, politikama i procedurama, Banka upravlja ročnom usklađenošću tako što izrađuje projekcije novčanog toka, prateći nivo koncentracije depozita koji dospijevaju (po određenim vremenskim intervalima), uzimajući u obzir vjerovatnoću odliva (stres testovi), priliva novih depozita, priliva na osnovu naplate kredita, dospijeće dužničkih hartija od vrijednosti i ostale finansijske aktive i pasive.

Prema podacima na dan 31. decembar 2024. godine Banka je bila u okviru planirane pozicije likvidnosti kroz ostvarene vrijednosti pokazatelja likvidnosti je značajno iznad interno definisanih limita. Interne rezerve likvidnosti koje se sastoje od gotovine, sredstava iznad računa rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine, visokog nivoa novčanih sredstava kod domaćih i ino banaka i stabilnog i lako utrživog portfolija visokolikvidnih hartija od vrijednosti su značajno iznad minimalnih rezervi likvidnosti.

Na dan 31. decembar 2024. godine Banka je u potpunosti ispunila sve regulatorne limite, ali i zakonsku regulativu Centralne banke BiH i Agencije za bankarstvo RS koja se odnosi na likvidnost. Iznos sredstava iznad računa obavezne rezerve kod Centralne Banke BiH je konstantno bio iznad sredstava na računu obavezne rezerve kod Centralne Banke BiH.

Banka dan 31. decembar 2024. godine ima veću dospijevajuću pasivu u odnosu na aktivu, kumulativno u periodu do godinu dana, u iznosu od 262.274 hiljada BAM (31. decembar 2023. godine: 165.257 hiljada BAM). Rukovodstvo Banke primjenom redovnih stress testova, redovno analizira tekuću likvidnost, uzimajući u obzir strukturu i diversifikaciju izvora finansiranja. Obzirom da se Banka dominantno finansira iz depozita stanovništva koji imaju nisku stopu fluktuacije, smatra se da likvidnost Banke u ovom ročnom razredu neće biti ugrožena. Banka konstantno održava visoku stopu likvidnosti, u cilju stvaranja zaštitnog sloja likvidnosti za potrebe likvidnih odliva. Banka takođe održava i visok nivo finansijske imovine raspoložive za prodaju, kao visok nivo internih rezervi likvidnosti koje predstavljaju brzo dostupnu imovinu za pokriće tekućih i vanrednih obaveza.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.3. Rizik likvidnosti (nastavak)**

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti (član 77.), te internom Metodologijom za utvrđivanje, mjerenje i praćenje pozicija finansiranja raspored pozicija dospijevajuće aktive i pasive se zasniva na ugovorenim ročnostima, odnosno prema preostalom roku do dospijea za stavke koje imaju definisanu ugovorenu ročnost ili prema definisanim ugovorenim uslovima (minimalne uplate), s tim da se za pozicije koje imaju ili su imale ugovorenu ročnost, a očekuje se da se neće naplatiti o roku dospijea u skladu sa pripadajućim nivoom kreditnog rizika raspoređuju u ročni razred preko 5 godina (sva dospjela potraživanja S3 i S2), ili na strani pasive ako je podnijet i odobren zahtjev za prijevremeno razročenje uz otkazni rok (31 dan) raspored se vrši u skladu sa zahtjevom - na dan razročenja.

31. decembar 2024.	<i>Do 1 mjesec</i>	<i>Od 1 do 3 mjeseca</i>	<i>Od 3 do 12 mjeseci</i>	<i>Od 1 do 5 godina</i>	<i>Preko 5 godina</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	379.606	-	-	-	-	379.606
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	264.953	-	-	-	-	264.953
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	318.134	-	-	-	-	318.134
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	19.768	-	-	-	-	19.768
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	128.319	-	-	-	746	129.065
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	233	-	-	-	-	233
Kredit i potraživanja po kreditima	30.669	63.697	405.090	875.851	434.179	1.809.486
Materijalna imovina	-	-	-	-	43.657	43.657
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	2.671	2.671
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	95	-	-	95
Ostala potraživanja i razgraničenja	34.197	-	6.097	17.784	3.416	61.494
Odložena poreska sredstva	-	-	-	18	-	18
Ukupno aktiva	1.175.879	63.697	411.282	893.653	495.676	3.040.187
Obaveze						
Depoziti komitenata	830.687	241.831	724.826	479.425	3.849	2.280.618
Obaveze po uzetim kreditima	3.160	-	15.218	130.552	121.227	270.157
Rezervisanja na stavke vanbilansa	219	1.117	1.937	2.062	19	5.354
Rezervisanja za potencijalne obaveze	1.027	-	-	-	-	1.027
Ostale obaveze i ragraničenja	62.279	2.043	5.540	9.267	182	79.311
Odložene poreske obaveze	501	-	-	-	-	501
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	7.520	30.080	-	37.600
Kapital i reserve	-	-	-	-	365.619	365.619
Ukupno obaveze	897.873	244.991	755.041	651.386	490.896	3.040.187
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan						
31. decembar 2024. godine	278.006	(181.294)	(343.759)	242.267	4.780	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.3. Rizik likvidnosti (nastavak)**

Tabela ispod prikazuje stanje na dan 31. decembra 2023. godine:

31. decembar 2023.	<i>Do 1 mjesec</i>	<i>Od 1 do 3 mjeseca</i>	<i>Od 3 do 12 mjeseci</i>	<i>Od 1 do 5 godina</i>	<i>Preko 5 godina</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
AKTIVA						
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	381.154	-	-	-	-	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	249.210	-	-	-	-	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	265.463	-	-	-	-	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	15.217	-	-	-	-	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	217.374	-	-	-	961	218.335
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	608	-	-	-	-	608
Kredit i potraživanja po kreditima	26.767	72.988	339.995	779.836	433.539	1.653.125
Materijalna imovina	-	-	-	-	41.342	41.342
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	2.584	2.584
Sredstva stečena naplatom potraživanja	15	-	-	95	-	110
Ostala potraživanja i razgraničenja	23.806	569	3.835	1.297	3.418	32.925
Odložena poreska sredstva	-	-	-	4	-	4
Ukupno aktiva	1.179.614	73.557	343.830	781.232	492.851	2.871.084
Obaveze						
Depoziti komitenata	713.425	241.593	736.550	512.336	3.974	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	3.250	6.493	28.772	118.959	118.613	276.087
Rezervisanja na stavke vanbilansa	184	810	1.123	1.920	86	4.123
Rezervisanja za potencijalne obaveze	2.160	-	-	-	-	2.160
Ostale obaveze i ragnaničenja	21.648	1.057	4.784	5.545	271	33.305
Odložene poreske obaveze	409	-	-	-	-	409
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	-	30.080	7.520	37.600
Kapital i reserve	-	-	-	-	309.522	309.522
Ukupno obaveze	741.076	249.953	771.229	668.840	439.986	2.871.084
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan 31. decembar 2023. godine	438.538	(176.396)	(427.399)	112.392	52.865	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.3. Rizik likvidnosti (nastavak)**

Sljedeća tabela pokazuje potencijalne i preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospijea na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine:

31. decembar 2024.	<i>Do 1 mjesec</i>	<i>Od 1 do 3 mjeseca</i>	<i>Od 3 do 12 mjeseci</i>	<i>Od 1 do 5 godina</i>	<i>Preko 5 godina</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Potencijalne obaveze	8.730	41.162	127.464	165.467	28	342.851
Preuzete obaveze	6.471	15.227	96.720	119.554	1.634	239.606
Ukupno	15.201	56.389	224.184	285.021	1.662	582.457
31. decembar 2023.	<i>Do 1 mjesec</i>	<i>Od 1 do 3 mjeseca</i>	<i>Od 3 do 12 mjeseci</i>	<i>Od 1 do 5 godina</i>	<i>Preko 5 godina</i>	<i>Ukupno</i>
	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>	<i>000 BAM</i>
Potencijalne obaveze	14.635	53.162	107.132	139.093	77	314.099
Preuzete obaveze	2.527	11.411	61.303	89.393	11.988	176.622
Ukupno	17.162	64.573	168.435	228.486	12.065	490.721

Banka ne očekuje da će sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene prije isteka roka dospijea istih.

40.4. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrijednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati usljed promjena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope i devizni kursevi.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano politikama koje odobrava Nadzorni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima. U okviru Sektora za upravljanje rizicima i kontrolu, organizovano je Odjeljenje upravljanja tržišnim i operativnim rizicima koje ima za cilj upravljanje tržišnim rizicima. Rad Odjeljenja za upravljanje tržišnim i operativnim rizicima prije svega podrazumijeva praćenje tržišnih rizika prema utvrđenim limitima, kao i praćenje rizika koji proističu iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Rizik promjene kamatnih stopa

Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promjenu kamatnih stopa što može dovesti do smanjenja dobiti ili do povećanja zahtjeva za dodatnim kapitalom Banke.

Kamatna osjetljivost, koja se javlja kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa, utiče na visinu neto kamatnih prihoda i tržišnu vrijednost finansijskih instrumenata.

Banka je utvrdila Politiku za upravljanje kamatnim rizicima čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke. Poslovna politika Banke određuje principe po kojima se ugovara, obračunava i naplaćuje kamata na kredite i druge plasmane (aktivna kamata), kao i principe po kojima se vrši kalkulacija i plaćanje kamate na depozite, uloge i druga primljena sredstva (pasivna kamata).

Kamatna stopa je određena na bazi roka dospijea, iznosa, namjene, izvora, valute i drugih parametara. Sve kamatne stope utvrđene su na godišnjem nivou, osim u slučaju kada je pored stopa upisan drugi vremenski period.

Strategijom upravljanja kamatnim rizikom Banka je jasno definisale principe vezane za promjenu kamatne stope, sistem mjerenja kao i upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)**

Osnovni principi strategije upravljanja kamatnim rizikom su uključivanje analize rizika promjene kamatnih stopa u proces donošenja odluka na strateškom i operativnom nivou u cilju sprečavanja nastanka negativnih posljedica na poslovni proces i rezultat poslovanja.

Banka posebnu pažnju posvećuje diverzifikaciji pozicija bilansa da bi se izbjegla nepovoljna koncentracija koja za posljedicu može imati povećan rizik od negativnog uticaja na kapital Banke.

Banka u skladu sa vrstom proizvoda, izvora finansiranja, roka i iznosa, ugovara fiksne ili promjenjive pasivne i aktivne kamatne stope. Takođe, izračunava odnos promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige i regulatornog kapitala, mjeri i ocjenjuje negativan uticaj kamatnog rizika na neto kamatni prihod, odnosno dobit.

U mjerenju izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi Banka koristi pojednostavljeni obračun procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije bankarske knjige po svim značajnim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno. Za potrebe pojednostavljenog obračuna promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, koja podrazumijeva bilansne i vanbilansne pozicije, kamatno osjetljive pozicije se raspoređuju u vremenske zone, sa procijenjenim modifikovanim trajanjem i na njih se primjenjuje standardni kamatni šok od 200 baznih poena.

U cilju upravljanja kamatnim rizikom, Banka kroz stres testove vrši analizu senzibilne aktive i pasive, utvrđuje moguće kamatne gapove i definiše mjere za održavanje kamatnog rizika na nivou prihvatljivom za Banku.

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Banke riziku promjene kamatne stope na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine:

31. decembar 2024.	<i>Do 1 mjesec 000 BAM</i>	<i>Do 3 mjeseca 000 BAM</i>	<i>Od 3 do 12 mjeseci 000 BAM</i>	<i>Od 1 do 5 godina 000 BAM</i>	<i>Preko 5 godina 000 BAM</i>	<i>Nekama tonosno 000 BAM</i>	<i>Ukupno 000 BAM</i>
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	239.533	-	-	-	-	140.073	379.606
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	-	-	-	-	-	264.953	264.953
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	318.134	-	-	-	-	-	318.134
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	19.768	-	-	-	-	-	19.768
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	128.319	-	-	-	-	746	129.065
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	-	-	-	-	-	233	233
Kredit i potraživanja po kreditima	30.669	63.697	405.090	875.851	434.179	-	1.809.486
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	43.657	43.657
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.671	2.671
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	-	-	-	95	95
Ostala potraživanja i razgraničenja	-	-	-	-	-	61.494	61.494
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	18	18
Ukupno aktiva	736.423	63.697	405.090	875.851	434.179	524.947	3.040.187
Obaveze							
Depoziti komitenata	95.416	88.323	420.890	306.044	3.131	1.366.814	2.280.618
Obaveze po uzetim kreditima	3.160	-	15.218	130.552	121.227	-	270.157
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	5.354	5.354
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	1.027	1.027
Ostale obaveze i razgraničenja	-	-	-	-	-	79.311	79.311
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	501	501
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	7.520	30.080	-	-	37.600
Kapital i reserve	-	-	-	-	-	365.619	365.619
Ukupno obaveze	98.576	88.323	443.628	466.676	124.358	1.818.626	3.040.187
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembar 2024. godine	637.847	(24.626)	(38.538)	409.175	309.821	(1.293.679)	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)**

31. decembar 2023.	<i>Do 1 mjesec 000 BAM</i>	<i>Do 3 mjeseca 000 BAM</i>	<i>Od 3 do 12 mjeseci 000 BAM</i>	<i>Od 1 do 5 godina 000 BAM</i>	<i>Preko 5 godina 000 BAM</i>	<i>Nekama tonosno 000 BAM</i>	<i>Ukupno 000 BAM</i>
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	244.685	-	-	-	-	136.469	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke		-	-	-	-	249.210	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	265.463	-	-	-	-	-	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	15.217	-	-	-	-	-	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	217.374	-	-	-	-	961	218.335
Ulaganja u zavisna društva		-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama		-	-	-	-	608	608
Kreditni i potraživanja po kreditima	26.767	72.988	339.995	779.836	433.539	-	1.653.125
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	41.342	41.342
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.584	2.584
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	-	-	-	110	110
Ostala potraživanja i razgraničenja	-	-	-	-	-	32.925	32.925
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Ukupno aktiva	769.506	72.988	339.995	779.836	433.539	475.220	2.871.084
Obaveze							
Depoziti komitenata	55.672	86.404	418.388	342.716	3.237	1.301.461	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	3.250	6.493	28.772	118.959	118.613	-	276.087
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	4.123	4.123
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	2.160	2.160
Ostale obaveze i razgraničenja	-	-	-	-	-	33.305	33.305
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	409	409
Subordinirani dug (dopunski kapital)	-	-	-	30.080	7.520	-	37.600
Kapital i reserve	-	-	-	-	-	309.522	309.522
Ukupno obaveze	58.922	92.897	447.160	491.755	129.370	1.650.980	2.871.084
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembar 2023. godine	710.584	(19.909)	(107.165)	288.081	304.169	(1.175.760)	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)**

Ukoliko se posmatra prosječna kamatonosna aktiva i pasiva u toku 2024. i 2023. godine, Banka je na dan 31. decembra 2024. godine imala prosječnu kamatnu stopu na aktivu u iznosu od 4,35% (2023. godina: 4,17%), dok je prosječna kamatna stopa na pasivu iznosila 0,87% (2023. godina: 0,79%), što pokazuje sljedeća tabela:

	2024.	2023.
	000 BAM	000 BAM
1. Prosječna kamatonosna pasiva	2.671.581	2.522.785
Prosječno stanje depozita	2.364.684	2.207.398
Prosječno stanje kreditnih linija	269.297	277.787
2. Prosječna kamatna stopa na depozite i kreditne linije	0,84%	0,76%
Prosječna kamatna stopa na depozite	0,80%	0,69%
Prosječna kamatna stopa na kreditne linije	1,15%	1,34%
3. Prosječno stanje kredita	1.875.990	1.713.563
Prosječno stanje kredita iz vlastitih izvora	1.604.495	1.431.119
Prosječno stanje kredita - tuđi izvori	271.495	282.444
4. Prosječna kamatna stopa na kredite	5,45%	5,36%
Prosječna kamatna stopa na kredite vlastiti izvori	5,80%	5,66%
Prosječna kamatna stopa na kredite tuđi izvori	3,43%	3,87%
5. Ukupna prosječna kamatonosna aktiva	2.970.343	2.638.360
6. Ukupna prosječna kamatonosna pasiva	2.671.581	2.522.785
7. Rashodi od kamata	21.405	14.384
Rashodi kamata od depozita	17.909	11.069
Rashodi kamata po kreditnim linijama	3.496	3.315
8. Prihodi od kamata	97.213	79.669
Prosječna kamatna stopa na aktivu	4,35%	4,17%
Prosječna kamatna stopa na pasivu	0,87%	0,79%

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost bilansa uspjeha Banke na promjene kamatnih stopa uz održavanje ostalih varijabli konstantnim. Osjetljivost bilansa uspjeha predstavlja efekat pretpostavljenih promjena u kamatnim stopama na dobitak ili gubitak perioda koji su bazirani na varijabilnim stopama na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine.

	Povećanje je (smanjenje) u procentnim poenima 2024.	Osjetljivost prihoda i rashoda 2024.	Povećanje (smanjenje) u procentnim poenima 2023.	Osjetljivost prihoda i rashoda 2023.
		000 BAM		000 BAM
EUR	2,0%(2,0%)	(1.378)/1.378	2,0%(2,0%)	2.459/(2.459)
USD	2,0%(2,0%)	(233)/233	2,0%(2,0%)	(120)/120
BAM	2,0%(2,0%)	1.667/(1.667)	2,0%(2,0%)	(237)/237

Valutni rizik

Valutni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena valutnih kurseva i opasnosti da nepovoljne promjene imaju za rezultat gubitak Banke. Rizik nastaje kada Banka ima otvorenu valutnu (deviznu) poziciju koja može dovesti do nastanka gubitka zbog promjene međuvalutnih odnosa, odnosno promjene cijene BAM u odnosu na druge valute.

Izlaganje riziku dovodi do porasta pozitivnih i negativnih kursnih razlika koje se evidentiraju u bilansu uspjeha. Banka upravlja valutnim rizikom kroz usklađivanje valutne strukture aktive i pasive, a u skladu sa očekivanim promjenama valutnog kursa.

U cilju upravljanja valutnim rizikom, Banka koristi savremeni informacijski server „Refinitiv“ za dobijanje pravovremenih informacija o kretanjima na tržištu, informacija o kreditnim rejtingima zemalja sa kojima ima poslovnu saradnju, a na osnovu kojih donosi pravovremene odluke o upravljanju deviznim sredstvima u cilju minimiziranja, odnosno, disperzije rizika.

Deviznom pozicijom se upravlja na dnevnom nivou uz podršku nekoliko aplikativnih sistema, koji obezbjeđuju tzv. real time informacije o svim deviznim transakcijama obavljenim unutar Banke, a koje bi eventualno mogle uticati na rizik otvorenih pozicija i u skladu s tim preduzima mjere zaštite i održavanje istog do nivoa prihvatljivog za Banku.

Na dan 31.decembar 2024. godine Banka je ispunjavala sve propise i smjernice za upravljanje valutnim rizikom, propisane od strane lokalnog regulatora i utvrđene politikama Banke.

Banka na dan 31.decembar 2024. godine ima minimalnu izloženost u EUR-ima, međutim Banka nije izložena deviznom riziku jer je vrijednost te valute fiksna u odnosu na domaću valutu, imajući u vidu da Centralna banka Bosne i Hercegovine počev od 1997. godine održava monetarnu stabilnost u skladu sa „currency board aranžmanom“ (1 EUR = 1,95583 BAM).

	Promjene u deviznom kursu (%) 2024.	Efekat na bilans uspjeha 2024.	Promjene u deviznom kursu (%) 2023.	Efekat na bilans uspjeha 2023.
		000 BAM		000 BAM
CHF	(1,85)	872	(6,34%)	0,13
USD	5,8	1.567	3,48%	(0,797)

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Valutni rizik (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2024. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

31. decembra 2024.	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u domaćoj valuti	Ukupno
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	119.746	4.698	18.862	5.867	149.173	230.433	379.606
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	7.076	-	-	-	7.076	257.877	264.953
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	11.756	-	-	-	11.756	306.378	318.134
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	19.551	-	-	19.551	217	19.768
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	21.421	-	-	-	21.421	107.644	129.065
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	56	10	-	-	66	167	233
Kredit i potraživanja po kreditima	1.028.763	-	-	-	1.028.763	780.723	1.809.486
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	43.657	43.657
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.671	2.671
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	-	-	-	95	95
Ostala potraživanja i razgraničenja	32.789	3.677	-	-	36.466	25.028	61.494
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	18	18
Ukupno aktiva	1.221.607	27.936	18.862	5.867	1.274.272	1.765.915	3.040.187
OBAVEZE							
Depoziti komitenata	1.008.167	22.119	18.896	5.500	1.054.682	1.225.936	2.280.618
Obaveze po uzetim kreditima	270.157	-	-	-	270.157	-	270.157
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	5.354	5.354
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	1.027	1.027
Ostale obaveze i razgraničenja	12.108	5.790	13	111	18.022	61.289	79.311
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	501	501
Subordinirani dug (dopunski kapital)	37.600	-	-	-	37.600	-	37.600
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	365.619	365.619
Ukupno obaveze	1.328.032	27.909	18.909	5.611	1.380.461	1.659.726	3.040.187
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembar 2024. godine	(106.425)	27	-47	256	(106.189)	106.189	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.4. Tržišni rizik (nastavak)****Valutni rizik (nastavak)**

Sljedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2023. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

31. decembra 2023.	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u domaćoj valuti	Ukupno
	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM	000 BAM
AKTIVA							
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	100.108	8.822	19.968	6.482	135.380	245.774	381.154
Obavezna rezerva kod Centralne Banke	-	-	-	-	-	249.210	249.210
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	13.214	-	-	-	13.214	252.249	265.463
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	-	14.989	-	-	14.989	228	15.217
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	58.113	-	-	-	58.113	160.222	218.335
Ulaganja u zavisna društva	-	-	-	-	-	11.007	11.007
Plasmani drugim bankama	155	23	-	-	178	430	608
Kredit i potraživanja po kreditima	1.028.640	-	-	-	1.028.640	624.485	1.653.125
Materijalna imovina	-	-	-	-	-	41.342	41.342
Nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	2.584	2.584
Sredstva stečena naplatom potraživanja	-	-	-	-	-	110	110
Ostala potraživanja i razgraničenja	7.784	3.326	-	-	11.110	21.815	32.925
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	4	4
Ukupno aktiva	1.208.014	27.160	19.968	6.482	1.261.624	1.609.460	2.871.084
OBAVEZE							
Depozitni komitenata	1.031.095	26.973	19.943	6.218	1.084.229	1.123.649	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	276.087	-	-	-	276.087	-	276.087
Rezervisanja na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	4.123	4.123
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-	-	-	-	2.160	2.160
Ostale obaveze i razgraničenja	8.704	149	22	1	8.876	24.429	33.305
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	409	409
Subordinirani dug (dopunski kapital)	37.600	-	-	-	37.600	-	37.600
Kapital i rezerve	-	-	-	-	-	309.522	309.522
Ukupno obaveze	1.353.486	27.122	19.965	6.219	1.406.792	1.464.292	2.871.084
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembar 2023. godine	(145.472)	38	3	263	(145.168)	145.168	-

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

40.5. Operativni rizik

Operativni rizik predstavlja rizik da će doći do gubitka koji bi proistekao iz pada računarskog sistema, ljudskih grešaka, pronevjera ili spoljnih događaja. Kad kontrole prestanu da funkcionišu, operativni rizik može da naruši ugled Banke, može imati zakonske posljedice ili usloviti nastanak finansijskih gubitaka. Banka ne može očekivati da eliminiše sve operativne rizike, ali uvođenjem striktnog kontrolnog okvira i nadgledanjem i odgovaranjem na potencijalne rizike, Banka je u mogućnosti da upravlja ovim rizicima. Kontrola uključuje efektivnu podjelu dužnosti, pristupa, ovlašćenja i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju.

Banka prati operativne rizike preko odgovarajućeg seta KRI (ključnih risk indikatora) kao sistema ranog upozorenja, preko izvještaja o operativnim gubicima i izvještaja o štetnim događajima i operativnim incidentima.

U cilju efikasnijeg upravljanja operativnim rizicima i koristeći tehnike ublažavanja svođenja istog na najniži nivo, Banka kontinuirano obezbjeđuje adekvatno upravljanje:

- informacionim sistemom i rizicima informacionog sistema
- rizicima eksternalizacije
- pravnim rizikom
- kontinuiteta poslovanja
- sistemom za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorističkih aktivnosti i
- drugim i relevantnim sistemima u banci.
- preko procjene rizika za ključne poslovne linije koje generišu operativni rizik

U cilju efikasnog upravljanja operativnim rizikom, Banka koristi softver za evidentiranje štetnih događaja operativnog rizika i gubitaka po osnovu događaja operativnog rizika po osnovu čega je omogućeno efikasnije kreiranje baze i praćenje trendova što ima za cilj donošenje pravovremenih odluka i kreiranje dugoročne osnove za napredni model upravljanja operativnim rizikom.

Banka je sertifikovala sopstveni sistem upravljanja informacionom sigurnosti. Na taj način, Banka je dokazala da dijelom operativnog rizika koji je povezan sa primjenom informacionih tehnologija, upravlja u skladu sa međunarodno priznatim okvirom.

Banka provodi periodičnu obuku osoblja iz bezbjednosne kulture prema usvojenom planu i programu. Program obuhvata fizičku sigurnost, informacionu sigurnost, zaštitu ličnih podataka i odabrana poglavlja iz krivičnog zakonodavstva.

40.6. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena podrazumijevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posljedica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porijekla tog lica.

Banka najvećim dijelom plasira sredstva komitentima iz Republike Srpske, dok je riziku zemlje izložena u dijelu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita ino-bankama.

Sektor za upravljanje rizicima i kontrolu je kreirao metodologiju za određivanje limita plasmana u druge banke. Na osnovu analiza, Sektor za sredstva sačinjava prijedlog na osnovu koga Sektor za upravljanje rizicima i kontrolu, a po osnovu procjene rizika, određuje limite koje usvaja Nadzorni odbor Banke.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.7. Upravljanje kapitalom**

Ciljevi Banke koji se odnose na upravljanje kapitalom obuhvataju ne samo usklađenost sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske u pogledu strukture kapitala i održavanja nivoa adekvatnosti kapitala nego i:

- da obezbijedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbjeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama,
- da obezbijedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka stalno vrši monitoring strukture kapitala, stope adekvatnosti kapitala, kao i nadzor na održavanju zakonom propisanih limita koji se odnose na pozicije kapitala. Zakon o bankama i propisi Agencije za bankarstvo Republike Srpske propisuju minimalni iznos kapitala od 15 miliona BAM i stopu adekvatnosti kapitala od najmanje 12%.

U sljedećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine, kao i stopa adekvatnosti kapitala u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske:

	31. decembar 2024. 000 BAM	31. decembar 2023. 000 BAM
Regulatorni kapital		
- Osnovni kapital	362.304	294.419
- Dopunski kapital	19.485	26.127
Ukupno regulatorni kapital	381.789	320.546
Iznos izloženosti ponderisan rizikom za kreditni rizik, kreditni rizik izloženosti finansijskih derivata, te slobodne isporuke	1.610.633	1.450.585
Iznos izloženosti za rizik pozicije, devizni i robni rizik	-	-
Iznos izloženosti riziku za operativni rizik	167.349	137.450
Ukupno ponderisani rizici (nerevidirano)	1.777.982	1.588.035
Stopa redovnog osnovnog kapitala	20,38%	18,54%
Stopa osnovnog kapitala	20,38%	18,54%
Stopa regulatornog kapitala	21,47%	20,19%

Prema izvještajima na 31. decembar 2024. godine koji su dostavljeni Agenciji za bankarstvo Republike Srpske, stope kapitala, poslije uključene revidirane dobiti u priloženim finansijskim izvještajima za 2024. godinu su sljedeće:

Stopa redovnog osnovnog kapitala: 20,38%

Stopa osnovnog kapitala: 20,38%

Stopa regulatornog kapitala: 21,47%.

U skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske kapital Banke sastoji se od:

1. Redovni osnovni kapital
2. Dodatni osnovni kapital
3. Osnovni kapital (1+2)
4. Dopunski kapital
5. Regulatorni kapital (3+4)

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.7. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Regulatorni kapital banke predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Osnovni kapital banke predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.

Odbitne stavke osnovnog kapitala su iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina i gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost akcija u posjedu Banke.

Dopunski kapital je zbir instrumenata kapitala i računa emisione premije koji se priznaju kao dopunski kapital, opštih ispravki vrijednosti za kreditni rizik u skladu sa standardizovanim pristupom i drugih stavki dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja koji ne može biti veći od jedne trećine osnovnog kapitala.

Na dan 31. decembar 2024. godine Redovni osnovni kapital Banke čine:

- akcionarski kapital,
- rezerve kapitala forirane iz dobiti (ostale rezerve),
- zadržana dobit,
- ostali ukupan rezultata

umanjeno za regulatorna usklađivanja:

- vlastite instrumente redovnog osnovnog kapitala i
- nematerijalna ulaganja (softveri, licence)

Banka nema pozicije u dodatnom osnovnom kapitalu.

Osnovni kapital je jednak redovnom osnovnom kapitalu.

Dopunski kapital čini:

- subordinirani dug.

Iznos subordiniranog duga koji se može uključiti u dopunski kapital banke u toku posljednjih pet godina do dospjeća instrumenta izračunava se množenjem nominalnog iznosa subordinisanog duga na prvi dan posljednjeg 5-godišnjeg perioda do dana dospjeća u skladu sa ugovorom podijeljen sa brojem kalendarskih dana u tom periodu i pomnožen sa brojem preostalih kalendarskih dana do dospjeća instrumenta ili subordinisanog duga.

Na dan 31. decembar 2024. godine priznati iznos subordiniranog duga iznosi 19.485 hiljada BAM, a nominalni iznos 37.600 hiljada BAM. Nepriznati dio iznosi 18.115 hiljada BAM, iz razloga što je prvi dan posljednjeg 5-godišnjeg perioda nastupio 04. maja 2020. godine te su do 31. decembra 2024. godine nastupila još 10 datuma prvog dana 5-godišnjeg perioda.

U skladu sa Zakonom i Odlukom Agencije, banka mora u svakom trenutku ispunjavati minimum kapitalnih zahtjeva:

- 1) stopu redovnog osnovnog kapitala od 6,75%,
- 2) stopu osnovnog kapitala od 9%,
- 3) stopu regulatornog kapitala od 12%.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.7. Upravljanje kapitalom (nastavak)**

Stope kapitala izračunavaju se na sljedeći način:

- 1) stopa redovnog osnovnog kapitala kao odnos redovnog osnovnog kapitala i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 2) stopa osnovnog kapitala kao odnos osnovnog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku,
- 3) stopa adekvatnosti regulatornog kapitala kao odnos regulatornog kapitala banke i ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Ukupni iznos izloženosti riziku izračunava se kao zbir:

- kreditnog rizika,
- tržišnog rizika (devizni rizik, rizik namirenja, robni rizik),
- operativnog rizika.

Rizikom ponderisana aktiva (kreditni rizik) je bilansna i vanbilansna rizična aktiva umanjena za rezervisanja po regulatornom zahtjevu i ponderisana propisanim ponderom u svrhu utvrđivanja kapitalnog zahtjeva. Kod utvrđivanja kreditnog rizika primjenjuju se propisane tehnike smanjenja kreditnog rizika (kolaterali i sl.).

Kapitalni zahtjev za operativni rizik izračunava se kao 15% trogodišnjeg prosjeka pokazatelja iz bilansa uspjeha, odnosno prihoda i rashoda koji se prema Odluci Agencije uključuju u obračun pomnožen sa kapitalnim zahtjevom u iznosu od 8,33.

Banka izračunava kapitalni zahtjev za devizni rizik ako zbir njene ukupne neto otvorene devizne pozicije prelazi 2% njenog regulatornog kapitala. Metodologija izračunavanja neto otvorene devizne pozicije propisana je Odlukom Agencije.

Pored minimalnih zahtjeva za održavanje stope adekvatnosti redovnog osnovnog, osnovnog i regulatornog kapitala, banke imaju obavezu da održavaju i zaštitne slojeve kapitala.

U skladu sa Odlukom Agencije zaštitni sloj za očuvanje kapitala jeste regulatorni kapital koji banka mora održavati u obliku redovnog osnovnog kapitala u iznosu od 2,5% ukupnog iznosa izloženosti riziku.

Osim propisanih stopa adekvatnosti kapitala banka je dužna da održava stopu finansijske poluge (leverage ratio) najmanje u iznosu od 6%. Stopa finansijske poluge predstavlja odnos osnovnog kapitala i iznosa ukupne izloženosti banke. Na dan 31. decembar 2024. godine stopa finansijske poluge iznosi 11,08% (31. decembar 2023. godine: 9,66%).

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

40.8. Fer vrijednost finansijske aktive i obaveza

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Po mišljenju Uprave Banke, iznosi finansijskih sredstava i obaveza iskazani u priloženim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju sredstva ili plaćena za prenos duga redovnom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerenja. Na osnovu podataka o tehnikama vrednovanja koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti, finansijska imovina i finansijske obaveze kategorizovane su pod tri nivoa hijerarhije fer vrijednosti:

Kotirane cijene na aktivnim tržištima (Nivo I)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima najbolje se utvrđuje putem kotiranih cijena identičnih finansijskih instrumenata gdje te kotirane cijene predstavljaju tržišne vrijednosti/cijene korištene u redovnim transakcijama. To se koristi prvenstveno za vlasničke instrumente kojima se trguje na aktivnom tržištu, dužničke instrumente kojima se trguje na međubankovnom tržištu i kotirane derivative.

Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara (Nivo II)

Ako nema kotiranih cijena za pojedinačne finansijske instrumente, tržišne cijene uporedivih finansijskih instrumenata ili prihvaćeni modeli mjerenja koji primjenjuju direktno ili indirektno uočljive cijene ili parametre (kamatne stope, krivulje prinosa i kreditni rasponi) moraju se koristiti za utvrđivanje fer vrijednosti. Ovaj nivo uključuje većinu OTC derivativa i nekotiranih dužničkih instrumenata. Finansijski instrument je klasificiran u Nivo II ako su svi značajni podaci u vrednovanju uočljivi na tržištu.

Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara (Nivo III)

Ova kategorija uključuje finansijske instrumente za koje nema uočljivih tržišnih stopa ili cijena.

Fer vrijednost se stoga utvrđuje korištenjem modela mjerenja i neuočljivih podataka (obično interno dobijenih kreditnih raspona) koji su adekvatni za odnosni finansijski instrument. Ovi modeli koriste pretpostavke Uprave i procjene u zavisnosti od transparentnosti utvrđivanja cijena i složenosti finansijskog instrumenta. Finansijski instrument klasificiran je u nivo III ako jedan ili više značajnih podataka nisu direktno uočljivi na tržištu.

Modeli vrednovanja redovno se revidiraju, potvrđuju i kalibriraju.

Finansijski instrumenti čija je fer vrijednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospjeća (do 3 mjeseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrijednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrijednosti. Ova pretpostavka se takođe odnosi na depozite po viđenju, štedne depozite bez roka dospjeća i finansijske instrumente sa varijabilnim kamatnim stopama.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koje se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti, se procjenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente na osnovu kotiranih cijena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cijene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivoj prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospjeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrijednosti

Finansijski instrumenti, kao što su hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, se vrednuju po fer vrijednosti baziranoj na dostupnim tržišnim informacijama, odnosno korišćenjem kotirane tržišne cijene na dan izvještavanja.

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.8. Fer vrijednost finansijske aktive i obaveza (nastavak)****31. decembar 2024. godine**

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	<i>BAM hiljada</i> Ukupno
Finansijska imovina po amortizovanom trošku				
Obveznice Republike Srpske	-	306.697	-	306.697
Korporativne obveznice	-	11.437	-	11.437
Ukupno	-	318.134	-	318.134

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Hartije od vrijednosti za trgovanje	19.768	-	-	19.768
Ukupno	19.768	-	-	19.768

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	-	-	746	746
Obveznice Republike Srpske	-	128.319	-	128.319
Ukupno	-	128.319	746	129.065

31. decembar 2023. godine

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	<i>BAM hiljada</i> Ukupno
Finansijska imovina po amortizovanom trošku				
Obveznice Republike Srpske	-	252.501	-	252.501
Korporativne obveznice	-	12.962	-	12.962
Ukupno	-	265.463	-	265.463

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha

Hartije od vrijednosti za trgovanje	15.217	-	-	15.217
Ukupno	15.217	-	-	15.217

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica	-	-	961	961
Obveznice Republike Srpske	-	217.374	-	217.374
Ukupno	-	217.374	961	218.335

40. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)**40.8. Fer vrijednost finansijske aktive i obaveza (nastavak)**

Finansijska imovina i obaveze koja se ne vrednuju po fer vrijednosti prikazane su u sledećoj tabeli:

<i>31. decembar 2024. godine</i>	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	BAM hiljada Ukupno
Finansijska imovina				
Ulaganja u zavisna i pridružena društva	-	-	11.007	11.007
Kredit i potraživanja po kreditima	-	-	1.809.486	1.809.486
Ukupno	-	-	1.820.493	1.820.493
Finansijske obaveze				
Depoziti komitenata	-	-	2.280.618	2.280.618
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	270.157	270.157
Ukupno	-	-	2.550.775	2.550.775
 <i>31. decembar 2023. godine</i>				
Finansijska imovina				
Ulaganja u zavisna i pridružena društva	-	-	11.007	11.007
Kredit i potraživanja po kreditima	-	-	1.653.125	1.653.125
Ukupno	-	-	1.664.132	1.664.132
Finansijske obaveze				
Depoziti komitenata	-	-	2.207.878	2.207.878
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	276.087	276.087
Ukupno	-	-	2.483.965	2.483.965

41. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični kursevi koji su korišćeni za kursiranje bilansnih pozicija denominiranih u stranoj valuti na 31. decembar 2024. i 2023. godine u Konvertibilnu marku (BAM) su bili sljedeći:

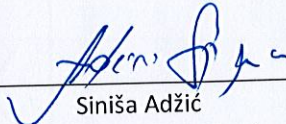
	2024.	31. decembar 2023.
EUR	1,955830	1,955830
USD	1,872683	1,769982
CHF	2,072952	2,112127
AUD	1,167242	1,202626
CAD	1,300851	1,335767
GBP	2,357842	2,250538
DKK	0,262176	0,262425
NOK	0,165112	0,173998

42. DOGAĐAJI POSLIJE DANA BILANSIRANJA

Skupština akcionara Banke je 19. februara 2025. godine donijela Odluku o stavljanju van snage Odluke Skupštine akcionara Banke, broj: 00-SK-XVII-V-6/24 od 09.10.2024. godine kojom je bila predviđena isplata dividende iz zadržane dobiti prethodnih godina u iznosu od 30.000 hiljada BAM.

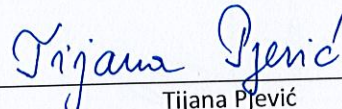
Osim gore navedenog događaja, nije bilo drugih značajnih događaja poslije datuma izvještavanja koji bi zahtjevali prilagođavanje ili objelodanjivanje u napomenama uz pojedinačne finansijek izvještaje Banke na 31. decembar 2024. godine.

Potpisano u ime Nove banke a.d. Banja Luka:

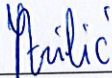

Siniša Adžić

Predsjednik Uprave Banke

Tijana Pjević

Direktor sektora za finansije i računovodstvo

Jasna Zrilić

Član Uprave Banke

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

Izvjestaj o poslovanju organizacionog dijela banka, koje obavlja poslove sa hartijama od vrijednosti kao kastedi banka

Izvjestaj na dan:
31.12.2024
Za period od:
01.01.2024

31.12.2024

Izvjestaj o prihodima i rashodima od kastedi poslova

R.br.	Pozicija	2023		2024	
		Kumulativno	Tekući period	Kumulativno	Tekući period
I	Poslovni prihodi	183.155,18	0,00	192.135,00	0,00
I1	Prihodi od otvaranja i vođenja kastedi računa	48.765,94		61.338,82	0,00
I2	Prihodi od provizija za saldiranje transakcija sa hartijama od vrijednosti	14.268,49		21.610,83	0,00
I3	Prihodi od izdavanja obavještenja i izvještaja klijentima	0,00	0,00	0,00	0,00
I4	Prihodi od korporativnih aktivnosti	0,00	0,00	0,00	0,00
I5	Ostali prihodi	120.120,75	0,00	109.185,35	0,00
II	Finansijski prihodi	0,00	0,00	0,00	0,00
III	Ukupni prihodi (I + II)	183.155,18	0,00	192.135,00	0,00
IV	Poslovni rashodi	113.980,60	0,00	151.832,97	0,00
IV1	Troškovi naknada i provizija	18.731,91		21.910,05	0,00
IV2	Ostali operativni troškovi	95.248,69		129.922,92	0,00
V	Finansijski rashodi	0,00	0,00	0,00	0,00
VI	Ukupni rashodi (IV + V)	113.980,60	0,00	151.832,97	0,00
VII	Rezultat poslovanja (III- VI)	69.174,58	0,00	40.302,03	0,00

Potpisano u ime Nove banke a.d. Banja Luka:

Siniša Adžić
Predsjednik Uprave Banke

Katarina Šmiljanić
Direktor Sektora za sredstva

Jasna Zrilić
Član Uprave Banke

NOVA BANKA AD BANJA LUKA

Izvještaj o promjenama u kapitalu Banke

Izvještaj na dan: 31.12.2024

Red. br	Pozicija	31.12. prethodne godine	Povećanje	Smanjenje	Stanje na kraju izvještajnog perioda
1.	Osnovni kapital	184.637.768	0	0	184.637.768
2.	Premija na emitovane akcije	0	0	0	0
3.	Rezerve iz dobiti	10.490.800	2.776.414	0	13.267.214
4.	Zadržana dobit	114.424.516	0	-32.776.414	81.648.102
5.	Dobitak ili gubitak tekuće godine	0	86.042.057	0	86.042.057
6.	Dividenda (udjeli u dobiti)	0	0	0	0
7.	Revalorizacija rezerve	-32.405	55.299	0	22.894
8.	Emisija akcija povećanje/smanjenje kapitala	0	0	0	0
9.	Efekt promjena računovodstvenih politika	0	0	0	0
10.	Efekt ispravke grešaka	0	0	0	0
11.	Ukupno direktno povećanje/smanjenje zadržane dobiti	0	0	0	0
12.	Ukupno kapital	309.520.679	88.873.770	-32.776.414	365.618.035

Potpisano u ime Nove banke a.d. Banja Luka:

Siniša Adžić
Predsjednik Uprave Banke

Nataša Smiljanić
Direktor Sektora za sredstva

Jasna Zrilić
Član Uprave Banke